

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

BS"D • Vo. 3 | Issue 6 | No. 105 • MONSEY: Candle Lighting - 5:35 • Yom Tov Ends - 7:05 (72 min past shkiah) • October 31, 2020 • 13 Cheshvan, 5781

התורה רס

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS LECH-LECHA

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • MIZMOR L'DOVID
 RAV BRAZIL • PENINIM ON THE TORAH • PARSHA PSHETEL • MIGDAL OHR

ENGLISH
 DIVREI TORAH

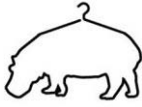
YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvovs@ramapost.com to secure your ad space.

כבוד
ר. דניאל ד דהן
סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins, Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

Contact us for your dream custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates
347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

**GIBRALTAR ABSTRACT
TITLE AGENCY**

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?

CALL US FOR A QUOTE!

845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBRALTARNY.COM

**ROSENBLUM
ARCHITECTURE**

TODD ROSENBLUM • rosenblumarchitecture.com

845.364.0337
914.522.6793
todd@adaparch.com

200 East Eckerson Road
Suite 230 E
New City, NY 10952

ARE YOU LOOKING FOR A
**STRAUSS
CLEANING**

At Strauss Cleaning, we do a thorough job, making sure that every inch is spotless. Call us now to schedule your

**Free
Estimate**

Call now at 201-742-3136

We Specialize in
Commercial Jobs:
- Offices
- Schools
- Stores
- Retail Stores
- Event Spaces

**ROCKLAND TRANSFERS
CAR SERVICE**

- ◆ Airport car service (departures and arrivals)
- ◆ City to City
- ◆ Per Hour Hire
- ◆ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ◆ Reliable and Safe
- ◆ Fixed Rates
- ◆ No Added Fees
- ◆ Credit Cards Accepted

Easy
Booking
Online

Reserve Online

www.RocklandTransfers.com

Call / Text

(845) 288-8888

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services

support@wisemeninsurance.com

Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

**CHEVRA L'BITACHON
OF ROCKLAND COUNTY**

Chevra L'Bitachon is a community security organization which trains and manages members of the community to become guards for their own shuls and mosdos as well as other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org or call/whatsapp **845.704.1205** (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

**FIRST//CLASS
LEASING**

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028

bookings@djkaej.com

UNLIMITED ISRAEL™
ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK

P: 845-371-9800

**POMONA
ENTERPRISES CORP.**
Custom Home Builders
845-354-0018

www.POMONAENTERPRISES.com

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

פרשת לך לך

י"ג חשוון תשפ"א VOL. 1 / ISSUE 58

A central theme of these Parshios seems to be the promise Hashem makes to Avraham to have children. We will read Avraham's anguished cry of ואנכי הולך ערירי and the Borei Olam again giving assurance that his children will be "as numerous as the stars of the heavens" (15:5), on top of the pledge כעפר הארץ "as the dust of the earth" (15:16). Mefarshim alert us to a powerful dimension in the distress of Avraham and Sara being childless beyond the torment of the endless ache that regular childless couples endure – ה' ירחם. They were revolutionaries in a world steeped in idol-worship – with the masses bowing before models of their own craftsmanship. They introduced the world to Monotheism, to The One G-d that created them and directs the world and every aspect of it. Undoubtedly, they were considered unstable, despite their teaching and gaining a following that somehow believed them. The naysayers held them to be no more than a fad, proclaiming "it will never last". How many people can be taken in by what they considered foolhardy? Especially when they are gone - who will continue their movement? Avraham and Sara realized that Lot was a 'failed experiment' when he was lured away by the gleam of the gold he dreamt about; he will not perpetuate their legacy. This concept also needs to be examined in order to fully understand the עומק of the Akeidah. It was not simply just the child they had Davened and Davened for and had finally received in their old age, that Avraham was giving back. His entire life's work was about to vanish, the Emunah in Hashem that he taught the world would soon be displaced by the darkness of idolatry. Their childlessness was far reaching, much more than the natural inclination of a regular couple hoping to extend themselves with children. But included in

their loss would be a disturbing theological disaster they hoped to avoid.

Any serious study of Sefer Beraishis and Shemos must certainly include the theme of מעשה אבות סימן לבנים, the actions of our Avos, somehow, sometimes, in ways we don't understand fully or sometimes at all, have created and paved the roadways that Klal Yisroel have traveled for thousands of years. This theme is often spectacularly enhanced by adding a motif – one that I really don't understand but I am totally fascinated by – of Gilgul Haneshamos. Let me share some of the little bit that captivates me, and maybe it will thrill you as it does me.

Undoubtedly, one of the secrets of Torah is that somehow, from the failures Lot, the seeds of Moshiach were planted. He was someone who chose Sedom over living with Avraham, all for the sake of the pot of gold he envisioned. Someone who in an act of incense with his daughters created the nations of Amon and Moav, the unlikely Zeide of Malchus Bais Dovid and Moshiach. There is a wondrous Sefer called על הפטרות who quotes (vol. I Haftoras Lech Lecha footnote 33) the classic Sefer נפלאות מתורת השי"ת (said to be Rav Aron Kotler's favorite Sefer on Chumash), that the entire episode of the first real world war between the four and five kings is mentioned along with the capture of Lot is the מעשה אבות for the war of Gog U'magog, whose ultimate goal is to prevent Moshiach from bringing the world to its ultimate desired state. It was a war על ה' ועל משיחו, which is why it was so critical for Lot to be rescued.

See there a quote from the של"ה (Lech Lecha) that Lot is the same Gematria as אדם (45) because, as many explain, the letters א-ד-ם represent what אדם had

-1-

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"ח they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתיתיה ישעיהו בן חנה חניקה

within him – משיח - דוד - אדם. Here the של"ה expounds on what has been man's problem since day one – PATIENCE. Avraham tells Lot 'you can't eat from the land YET, soon it will be ours'. The של"ה uses the wording "ולא תאכל אותה פגה" – do not eat the UNRIPE fruit yet. The wording struck a chord. There is a Gemara (Sanhedrin 107a) ראויה היתה לדוד בת שבע בת גמרא (Sanhedrin 107a) - really Bas Sheva was destined to marry Dovid – her husband was doomed to die in the war even without Dovid's involvement and the Chilul Hashem could have been avoided – but Dovid RUSHED and ate UNRIPE FRUIT. See the Gemara there that teaches: ראויה היתה בת שבע לדוד מששת ימי בראשית – Bas Sheva was destined for Dovid from the six days of creation. The Toras Chaim (ibid) asks, how can that be? Shiduchim are ONLY decreed forty days before birth, not from the time of creation. He quotes a Zohar that the Neshama of אדם ended up in Dovid based on the formula אדם דוד משיח. So too, says Toras Chaim, that the Neshama of Chava ended up in Bas Sheva, so the marriage of Dovid and Bas Sheva was in fact predestined from Beraishis via the marriage of Adam and Chava. BUT Dovid rushed too soon.

In Parshas Kedoshim (19:26) the Ohr Hachaim puts it all together for us. He teaches that the Mitzvah of ערלה, not to eat the fruits of the first three years, is really a תיקון for the חטא of Adam Harishon. Had Adam waited on that fateful Friday of his creation until Shabbos – the עץ הדעת would have become permissible for them to eat - "שאם היה ממתין עד ליל - עץ הדעת" from the grapes of the עץ הדעת. Therefore, we see the fruits of our labor and refrain from benefitting from them – practicing restraint, exercising PATIENCE. What obviously emerges from all this is that Adam's fault, was repeated by Lot and again by Dovid. It probably should occur to us that the waiting for Moshiach – the אחכה לו – is not simply

waiting FOR THE RIGHT TIME TO COME, but the waiting - the PATIENCE ITSELF - is a תיקון of man's universal fault as the pattern of Adam indicates.

Let's get back to Lot, who after learning all this we must realize that we do not know who he really was. When Avraham chastises him about his shepherd's lack of honesty, there are some key words. In 13:9 Avraham says: הפרד נא מעלי – please SEPARATE from me. In 13:11 it says: אחרי הפרד לוט מעמו. We know from Chazal, that this פירוד was not only a physical separation but a spiritual rift between Lot and Avraham and his G-d. But we find, his Moavis descendent Rus, the mother of Malchus Bais Dovid and Moshiach, tells her mother-in-law (Rus 1:17), I am not abandoning you or your religion ever – כי המות יפריד ביני ובינך. Rus crossed the bridge that her Zeideh walked across, she reversed that separation and returned, and was in fact Zocheh to greatness.

Based on what we've explored, using the א-ד-ם formula, we can suggest another understanding of the Pasuk (13:10) that says 'Lot saw how fertile the land was משקה כי כלה' comparing it to גן ה' (see Rashi and Ramban). How did he know what the גן ה' looked like? Now we know, based on the א-ד-ם formula.

I hope this shows us the need to revisit the ענינים in Chumash that we all felt we know already. May Hashem help all of us, WAITING, WAITING for the great day to come בב"א.

Among those who are מצפים לישועה

אמני דאליקה
חיים טובים איתן

טיב הקהילה

בס"ד
'ין לע"י קהילת שבתי נבית ד'

בנשיאות מורנוהרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Lech Lecha

5781

No.

539.437

טיב המערכת

ויסע לוט מקדם – And Lot traveled from the east

In the evening, a group of Chassidim were sitting in the Bais Midrash of the Rebbe of Rozhin. Suddenly, the Rebbe came into the Bais Midrash, approached one of the surprised Chassidim, and asked him: 'Please tell me, what is better, a Rebbe or friends?' Upon hearing the question, the *chassid* panicked, lowered his eyes, but without hesitation replied: 'The friends.' The Rebbe smiled when he heard the answer, and he went back to his room. The *chassidim* who witnessed the exchange were quite surprised and immediately approached their friend with the claim, 'How can you be so brazen to say this to the Rebbe?!' He replied, 'You should know that all the words of the Rebbe are said with *ruach hakodesh*, listen and I will tell you a story:

'On my way here, I stayed overnight at an inn and in the middle of the night a very difficult challenge in sanctity confronted me. The *yetzer* burned in me like a fire to commit a grave sin, but suddenly I remembered that when I come to the Rebbe, he will immediately see that which I did on my forehead. Suddenly, fear and shame fell on me, but then the *yetzer* tried to convince me that it was possible to go to another Rebbe who 'cannot read his forehead', and I almost fell into its trap. But then I thought to myself, aside from the Rebbe, my good friends are here as well, and true, perhaps I can easily find another Rebbe, but it is not so easy to find good friends in another place. This is how I restrained myself from committing that terrible sin.' Now you understand why I told the Rebbe that friends are more important than the Rebbe?!

The Torah states (13:11) 'ויסע לוט מקדם' – 'and Lot traveled from the east'. Rashi mentions the Midrash Aggadah: 'He said, "I want neither Avram nor his G-d". Avraham Avinu was a good friend to Lot and also a *tzaddik* connected to him. As long as Lot was connected to Avraham Avinu, he was also connected to Hashem Yisbarach. But the moment that he decided to sever the bond with Avraham Avinu, he also severed the bond with the Creator, a terrible thing! We must be very careful to have a connection with *tzaddikim*, and to guard this connection, and to be in their domain as much as possible. Whoever has not yet merited this connection, he must work hard to develop a relationship with a *tzaddik*, and to pray to Hashem Yisbarach to find and connect with a *tzaddik*, because a connection to a *tzaddik* brings about a connection with HaKadosh Baruch Hu.

- Tiv HaTorah – Lech Lecha

טיב ההשגחה

יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ'

'Torah study is good together with an occupation'

My day begins with a *shiuir* early in the morning, Tefillah, breakfast at home and then to work. At night, I help in the house with the children, I grab another *shiuir*, and I go to sleep. The sweet sleep of the laborer, and then I get up early and start all over again.

Despite being a diligent and dedicated worker, at work they started playing with my salary because of Corona despite my working long hours and I am very dedicated.

The next day I met my Rebbe, one of the great *Tzaddikim* of the generation, at a *bris* and I told him my situation and my reduction in salary. Immediately he told me to leave the job and Hashem will help me from someplace else and I will be able to learn more through the day. I hesitantly left the *bris*. Most of the time the Rav does not advise me to leave my job, but now that he assured me, I was afraid of the unknown...

From there I went to shul to learn Torah.

The next day I met a good friend who asked me if I was looking for a job. I replied that I was, and I told him what happened and what the Rav advised me to do. He asked me how much I was making until now, and he offered to pay me the exact same salary which was enough to support my family. He added that whenever I had free time, he would be happy if I learned Torah as this would bring him *beracha* for the business.

He made everything dependent on the assurance and *beracha* of the Rav. I could not go into the Rav just then. The Rav was not seeing the public then, and there was no way to get hold of him.

The ways of Hashem are wondrous, the *gabbai* called me and asked if I could take something to the Rav. Of course, I readily agreed but I asked him if instead of bringing it to the *gabbai* who would bring it to the Rav if I could bring it directly to the Rav. He was pleased and I was even more pleased. I entered the inner room at a propitious time and the Rav gladly gave his *beracha* wholeheartedly.

Today, I am able to learn several hours throughout the day aside from my set time to learn and there is no one more satisfied than me who merits to be involved in Torah together with a job with much appreciation.

כ.נ.

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם... אנכי מגן לך שכל הרבה מאד: ויאמר אברם ה' אלקים מה תתן לי ואנכי הולך עירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר: ויאמר אברם ה' לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי: והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעריך יירשך: (טו:א-ד)

After these events, the word of Hashem came to Avram... I am a shield for you, your reward is very great. And Avram said, "My Lord, G-d. What can You give me being that I go childless, and the steward of my house is Eliezer from Damascus?" Then Avram said, "See, to me You have given no offspring, and see, my steward inherits me." Suddenly, the word of Hashem came to him, saying, "That one will not inherit you, only the one who shall come forth from within you shall inherit you." (15:1-4)

Rashi explains: See, to me You have given no offspring – and what advantage is there in that You will give me?

Avraham Avinu's words to Hashem Yisbarach are very puzzling and when taken at face value are difficult to understand.

1. What did he mean when he said, 'See, to me You have given no offspring, and see, my steward will inherit me', and as Rashi explains 'What advantage is there in that You will give me?' It seems the purpose of all the wealth is to bequeath it, and since I have no offspring there is no advantage in all that You give me. This is difficult to understand, for without a doubt the main reason people want wealth is to enjoy it while still alive.
2. It seems from his language that the reason to have children is to leave them an inheritance, but this is amazing! Is this why people want to have children?! If one has no money or property to pass on, he no longer has a need for children? *Chalilah* to even say this!
3. Even if we admit that this is the need for children, to leave them an inheritance, still, we must understand what flaw Avraham found in Eliezer. Why did he not want him to inherit him?

We must explain that Hashem Yisbarach's promise to Avraham Avinu (15:1) 'אנכי מגן לך שררך הרבה מאד' – 'I am a shield for you, your reward is very great' was not referring to material wealth, for this was worthless in Avraham's eyes. We see in the Midrash that he began seeking his

G-d at a young age and he only longed for spiritual things. Even though a *tzaddik* needs money so that he is not bogged down in mundane matters of these world which require money, still, it is not possible to say that this was the Creator's intent. Avraham already had enough money and possessions as the Torah testifies (13:2) 'and Avram was very heavy with livestock, with silver, and with gold'. This proves that the promise had nothing to do with material items, but rather, with holy achievements and attainments. It is only for these that one can say, 'your reward is very great'.

Avraham knew that the purpose of the creation of the world was to make a place for the Shechina, and Avraham knew that the world would not attain this purpose if he would not enlighten them in the ways of *avodas Hashem Yisbarach*. He understood that his lofty achievements were just for personal goals, rather, HaKadosh Baruch Hu wanted him to be the pipeline and conduit to enlighten the world, and bring them to the realization that there is a Ruler in the palace, and they must turn aside of their own and serve Him.

That *tzaddik* also knew that this world is only like a hallway and the person will ultimately die (Eruvin 54a). Therefore, it is incumbent on the person to find someone appropriate to replace him when he leaves the world. To do this, he must know the person very well, and he can be prepped for the enlightenment and attainments that Avraham attained himself, this is the fitting character to be influential. Thus, had Avraham had children, he would not need to choose someone else as there is no more appropriate individual to inherit the father than the son, since the son is an inseparable part of the father. As Chazal pointed out (Eruvin 70b) 'the son is an extension of the father'. In general, the son has the same talents and abilities of the father. But, since Avraham did not yet have children and he saw through astrology that with his *mazel* it was not possible for him to have children, therefore, he thought that HaKadosh Baruch Hu wanted him to leave his legacy to someone who was not a descendant. This is why he chose Eliezer, an elder in his household, who spent his whole life in his domain, and he saw in this man that he was worthy to achieve his goal.

And so, Avraham acted and convinced Eliezer to assume this role. It is for this reason that he instilled in him all the illuminations and attainments that Avraham had stored up within himself. After this Eliezer began to work at it as Chazal state (Yoma 28b) that Eliezer began doling out and giving to drink from the Torah of his master to others.

However, in practice, Avraham saw that Eliezer was not worthy to inherit the illumination and the result was that his actions did not make an impression like those of Avraham himself. Then Avraham knew that if he would not have children there would be no one else after him to replace him.

Then HaKadosh Baruch Hu told him, 'your reward is very great', and since Avraham understood that HaKadosh Baruch Hu wanted to illuminate his spirit with many attainments and achievements that he had not yet earned, and he knew that he had to bequeath his attainments to others, he found the opportunity to recount his pain that he had no children and so there was no advantage for all these influences. They would not be for eternity since there was no one to pass them onto for future generations, since he had no son who was worthy to serve in his stead after he was gone. Eliezer, who he had promoted for this because he had no alternative was not the right fit.

Then HaKadosh Baruch Hu promised him children by telling Avraham not to rely on astrology, and Eliezer was not his true heir, and 'only the one who shall come forth from within you will be an inseparable part of you. He will merit all to disperse all the achievements and he will take your place to spread the faith among the nations.

Based on what we have said, we can understand the words of Chazal (Tanna Dvei Eliyahu Rabbah 25:2): 'A person is obligated to say, "When will my deeds reach those of my fathers, Avraham, Yitzchak and Yaakov?" This is very difficult to understand. Who can attain the lofty level of the holy forefathers? How can one even think that he can reach these lofty levels?'

However, based on what we have said, we can explain that the intent of Chazal was not to attain the level of the holy forefathers, rather, we must strive to continue their legacy in knowing Hashem Yisbarach and His *avodah* and to pass it on like the holy forefathers did. As we see here that Avraham passed on his legacy to Yitzchak and Yitzchak passed it on to Yaakov.

This is the goal of the person who has children, to serve and implant in them all the spiritual attainments so that they can continue in his way to serve Hashem Yisbarach. In this way he will merit life even after he passes to the next world.

“Oh that Yishmael might live before You!”

Avraham Avinu Prayed for the Tanna Rabbi Yishmael Who Revealed the Thirteen Hermeneutic Principles

This week, we read parshas Lech Lecha. In this essay, we will focus on Avraham’s prayer concerning his son Yishmael (Bereishis 17, 18): “וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹקִים לֹא יִשְׁמַעֲלֵךְ יִחִיָּה לְפָנֶיךָ” — **Avraham said to G-d, “Oh that Yishmael might live before You!”** What was the purpose of this prayer? What was Avraham thinking? Undoubtedly, he perceived through his “ruach hakodesh” that Yishmael would not follow in his footsteps; he would not observe the precepts of the Torah as the offspring of Yitzchak were destined to do; he was an apostate. Furthermore, his descendants were going to cause Bnei Yisrael much grief and hardship in the future. In fact, the Zohar hakadosh (Vayigash 205b) teaches that this is the query of the navi (Yeshayah 63, 16): “כִּי אַבְרָהָם לֹא יָדְעֵנוּ” — **though Avraham may not know us.** In other words, we cannot fathom why Avraham offered this prayer on behalf of Yishmael.

Why Was Rabbi Yishmael Kohen Gadol Named after a Rasha

We will begin our journey by pointing out that, surprisingly, many great Torah scholars and Jewish spiritual leaders were named Yishmael. For instance, there is Rabbi Yishmael Kohen Gadol; there is the Tanna Rabbi Yishmael whose Baraisa we recite every morning in Shacharis: **Rabbi Yishmael says, “The Torah is elucidated through thirteen principles”**; and the entire Talmud is replete with teachings and statements taught by the members of the Academy of Rabbi Yishmael—“תנא דבי רבי ישמעאל”.

Yet, this practice appears to be at odds with the passuk (Mishlei 10, 7): “זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקָב” — **remembrance of a tzaddik brings berachah, but the name of the wicked (“reshaim”) will rot.** They expound in the Gemara (Yoma 38b): “מֵאִי וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקָב, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר רַקִּיבּוֹת תַּעֲלֶה בְשִׁמּוֹתָן, דְּלֹא” — **what is the meaning of: “But the name of the wicked will rot”?** **Rabbi Elazar said: Rust should grow on their names, meaning that we do not use their names.** Rashi explains: **A person should not give his son the name of a wicked person.** Now, we know that Yishmael was a “rasha,” as it is written (Bereishis 21, 9): “וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגָר” — **the Egyptian, whom she had borne to Avraham, mocking. So, she said to Avraham, “Drive out this slave-woman and her son, for the son of this slave-woman will not inherit with my son, with Yitzchak!”** According to Rashi, this indicates that he engaged in idol-worship, sexual immorality and murder. That being the case, how were all these tzaddikim and Torah-luminaries given the name **Yishmael**, who was a “rasha”?

The Tosfos Yeshanim (Yoma 38b) sensed this difficulty and suggest an answer. They refer to the passuk (ibid. 25, 8): “וַיָּגוּעַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשִׁבְעָה וַיֵּאֱסֹף אֶל עַמּוּיָו, וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ” — **and Avraham expired and died at a ripe, old age, an old man and content, and he was brought in to his people. His sons Yitzchak and Yishmael buried him in Me’aras HaMachpeilah.** Rashi comments

that this passuk implies that Yishmael let Yitzchak walk ahead of him out of respect, indicating that he had performed teshuvah. Seeing as he performed teshuvah, it is permissible to name children after him.

Avraham Cannot Save Yishmael

Nevertheless, Tosafos (ibid.) are not satisfied with this answer. They refer to the following Gemara (Sanhedrin 104a): **”ברא מזכי אבא, אבא לא מזכי ברא דכתיב ואין מידי מציל, אין אברהם מציל ברא מזכי אבא, אבא לא מזכי ברא דכתיב ואין מידי מציל, אין אברהם מציל את עשו.”** A (righteous) son can earn merit for a (wicked) father (to save him from Gehinnom); however, a (righteous) father cannot earn merit for a (wicked) son, as it is written (Devarim 32, 39): **”And there is no one who rescues from My hand.” Avraham cannot save Yishmael; Yitzchak cannot save Eisav.** This Gemara implies that Yishmael did not perform teshuvah. If that is so, then the question still remains: How did all of these righteous people name their sons Yishmael?

Tosafos offer the following solution in the name of Rabbi Elchanan: **We can suggest that the name Yishmael was given by HKB”H; hence, it is appropriate to use his name.** Let us explain. The passuk says (Bereishis 16, 11): **”ויאמר לה: מלאך ה' הנך הרה ויולדת בן וקראת שמו ישמעאל כי שמע ה' אל עניך”**—and an angel of Hashem said to her (Hagar), **”Behold, you will conceive and give birth to a son; you shall name him Yishmael, since Hashem has heard your prayer.”** This indicates that HKB”H named him Yishmael. Since this name came directly from HKB”H, even though he ultimately became a rasha, it is permissible to give children this name.

Nevertheless, this still deserves further explanation. Even though HKB”H determined that the boy be named Yishmael, he still turned out to be a bona-fide rasha and many reshaim descended from him that tormented and murdered Yisrael (see Rashi’s comment ibid. 21, 17). Thus, it is surprising that prominent Jews would choose to name their righteous children Yishmael. Additionally, why did HKB”H see fit to name him Yishmael, even though He knew that he would not be counted among the offspring of Avraham, as implied by HKB”H’s remark to Avraham (ibid. 12): **”כי ביצחק יקרא לך:—since through Yitzchak (exclusively) will offspring be considered yours?”**

If the Son of the Maid-servant Will Be Blessed All the More So the Son of the Mistress of the House

Clearly this matter is puzzling. Therefore, I would like to present a novel explanation to our royal audience. Let us examine HKB”H’s response to Avraham Avinu’s tefilah: **”Oh that Yishmael might live before You!”** (ibid. 17, 19):

”ויאמר אלקים אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק, והקימותי את בריתי אתו לכרית עולם לזרעו אחריי, ולישמעאל שמעתיך הגה ברכתי אותו והפריתי אותו והרביתי אותו במאד מאד, שנים עשר נשיאים יוליד ונתתיו לגוי גדול, ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת.”

G-d said, “Indeed, your wife Sarah will bear you a son and you shall name him Yitzchak; and I will establish My covenant with him as an everlasting covenant for his offspring after him. But regarding Yishmael, I have heard you: Behold, I have blessed him, and I will make him fruitful and will increase him most exceedingly; he will beget twelve princes, and I will make him into a great nation. But I will establish My covenant through Yitzchak, whom Sarah will bear to you at this appointed time next year.”

In his commentary, Rashi asks the following question: **Why does it say: “but I will establish (uphold) My covenant with Yitzchak”?** Earlier in the narrative, Hashem had already promised: **“I will establish My covenant with him.”** So, why does He repeat this promise again at the end of the narrative? Rashi presents an answer in the name of the Midrash (B.R. 47, 5): **Rabbi Abba said: From here we learn a “kal va’chomer” regarding the son of the mistress of the house from the son of the maid-servant. It is written, “See that I have blessed him, and I will make him fruitful, and I will increase him.” This relates to Yishmael. How much more so “will I uphold My covenant through Yitzchak!”**

In truth, this answer also requires further explanation, as noted by the Bnei Yissaschar (Tishrei 12, 4). After all, HKB”H already promised Avraham previously that He would uphold the covenant with Yitzchak and his offspring forevermore: **”והקימותי את בריתי אתו לכרית עולם לזרעו אחריי”**. So, why was the “kal va’chomer” necessary? What did it add? To which the Bnei Yissaschar answers that it is necessary in the event that

Yisrael are not worthy. Even then, they will be exonerated and blessed due to the “kal va’chomer.”

The Name Yishmael Alludes to the Principle of Kal Va’Chomer

The Bnei Yissaschar then addresses the words of the malach to Hagar (cited above): **“Behold, you will conceive and give birth to a son; you shall name him Yishmael, since Hashem has heard your prayer.”** Since Hashem had already heard her desperate plea, the malach should have instructed her to name the child “שמע-אל” in the past tense. So, why did he instruct her to name him “ישמע-אל” in the future tense?

The answer is based on a wonderful principle gleaned from the incredible teachings of Rabbi Dov Ber of Mezritch, zy”a. When Moshe prays to cure Miriam of “tzara’as,” it says (Bamidbar 12, 13): **“ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה, ויאמר ה' אל משה, ואביה ירוק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים, תיסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף.”** Moshe cried out to Hashem, saying, **“Please G-d (א”ל), heal her now.”** Hashem said to Moshe, **“And were her father to spit in her face, would she not be humiliated for seven days? Let her be quarantined outside the camp for seven days, and then she may be brought in.”** Rashi comments: **And if her father were to show her an angry face, would she not be humiliated for seven days? All the more so, if it is done by the Shechinah!**

He explains in his unique, sacred way why HKB”H employed a “kal va’chomer.” He explains that the “Thirteen Midos HaRachamim” align with the thirteen hermeneutical principles. Thus, when one of these principles is employed, it triggers the corresponding “attribute of mercy.” Now, according to the determination of the Arizal, the first two names--ה' ה'—mentioned at the beginning of the “Thirteen Midos HaRachamim,” are the source of the midos but are not counted among the thirteen midos. The actual “midos harachamim” are: **“אל, רחום, וחנון, ארך, אפים, ורב חסד, ואמת...”**

According to this format, the first midah is “אל”; it corresponds to the first hermeneutic principle, **“kal va’chomer.”** This explains the formula Moshe employed to pray on behalf of Miriam: **“אל נא רפא נא לה.”** He intended to invoke the power of the name “אל” to heal Miriam. Hence, HKB”H hinted to him that this name can be invoked by expounding a “kal va’chomer”: **“And were her father to**

spit in her face, would she not be humiliated for seven days?” All the more so, if this was done by the Shechinah! By means of this “kal va’chomer,” the name “אל” was summoned to heal Miriam.

With this understanding, the Bnei Yissaschar explains why the malach instructed Hagar to name her son “ישמע-אל” in the future tense. Thus, whenever Yisrael would require Hashem’s salvation in the future, even if they would prove unworthy and undeserving, HKB”H would still listen to their prayers and pleas in the merit of this “kal va’chomer.” This is especially true, since a “kal va’chomer” invokes the name “אל”, the first of the “Thirteen Midos HaRachamim.”

It is worthwhile adding another precious point. The Zera Kodesh (Lech Lecha) asserts that the midah “אל” encompasses all “Thirteen Midos HaRachamim.” Accordingly, by employing a “kal va’chomer” to summon the name “אל”, we trigger all of the thirteen midos.

The Kal Va’Chomer Was Aimed at Mitigating the “Din” Associated with Yitzchak

In Beis HaOtzar (Part I, 56, 16), the brilliant Rabbi Yosef Engel, ztz”l, provides us with another fascinating tidbit. He explains why HKB”H hinted the “kal va’chomer”—that the son of the mistress will be blessed more than the son of the maid-servant—to Avraham specifically after the birth of Yitzchak. He relies on the fact that Avraham Avinu served Hashem with the midah of “chesed”; as a result, the people of the world enjoyed divine favor and kindness. Yitzchak Avinu, however, served Hashem with the midah of “gevurah.” The Torah alludes to this as (Bereishis 31, 42): **“פחד יצחק”—the “fear” of Yitzchak.** As a result, those who committed aveiros were subjected to divine judgment and severity—“dinim” and “Gevuros.”

Therefore, when HKB”H judges Yisrael with Avraham’s midah of “chesed,” it is always possible to find some merit on their behalf above and beyond the usual limits of the “din.” Yet, when HKB”H judges Yisrael with Yitzchak’s midah of “din,” the concern exists that they will not be able to find merit; they will be judged as guilty. Therefore, HKB”H initially announces to Avraham: **“אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו: יצחק”—informing him that Sarah will give birth to Yitzchak whose midah is “din.”** Then, HKB”H adds the promise: **“והקימותי”**

“את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו”—that He will uphold His covenant as an everlasting covenant specifically with Yitzchak and his offspring, even if they are unworthy.

This promise, however, was liable to give Avraham cause for concern. As a man of “chesed,” he feared that HKB”H might judge Yisrael stringently, since Yitzchak’s midah was “din.” Therefore, HKB”H immediately announced to Avraham: **“But regarding Yishmael, I have heard you: Behold, I have blessed him.”** Since I have blessed the son of the maid-servant (Yishmael), it should be apparent that the son of the mistress of the house (Yitzchak) will be blessed to an even greater degree. This is the implication of the repeated promise to uphold the covenant with Yitzchak: **“ואת בריתי אקים”** “את יצחק.” Now, since this “kal va’chomer” invokes the name א”ל—which, as explained, is the source of “rachamim”—the offspring of Yitzchak will be vindicated due to the midah of divine mercy.

With this understanding, Rabbi Yosef Engel goes on to explain the halachah (Sanhedrin 54a): **“אין עונשין מן הדין”**. The halachah accords with the opinion of Rava that we do not administer the death penalty or lashes for a prohibition that is not explicitly delineated in the Torah but is merely deduced from a “kal va’chomer.” The commentaries struggle to explain this ruling. After all, a “kal va’chomer” is one of the thirteen hermeneutical principles. Nevertheless, this can be explained very nicely in light of our current discussion. Since the principle of “kal va’chomer” corresponds to the name א”ל, which is the basis and source of “rachamim,” it stands to reason that it is not associated with severe punishment.

Rabbi Yishmael Revealed that “Kal Va’Chomer” Corresponds to the Name א”ל

Following this line of reasoning, we can now explain why several of the Tannaim chose to name their righteous, scholarly sons Yishmael. We have learned in the Gemara (Berachos 7a): **“מנא לן דשמא גרים, אמר רבי אלעזר דאמר קרא לכו חזו מפעלות ה’ אשר שם”** **From where do we know that a person’s name influences future occurrences? Rabbi Elazar said: Because the passuk says (Tehillim 46, 9): “Go and see the works of G-d, Who has wrought devastations in the land.” Do not pronounce the word “shamot” (devastations) but rather “sheimot” (names).**

Based on this concept, we can suggest, with the utmost reverence, that these Tannaim perceived via divine inspiration that the neshamos of their sons were intimately related to the name **Yishmael**—not to the man who all agree was a rasha throughout his life, but to the name that HKB”H chose for the son of Avraham. As we have learned, the name **ישמעאל** connotes that HKB”H will hear and uphold the “kal va’chomer” (of the son of the mistress of the house from the son of the maid-servant) to invoke the name א”ל that encompasses all of the “Thirteen Midos HaRachamim.” For this reason, they named their sons **ישמעאל**, recognizing that they possessed the special power and ability to summon the divine mercy associated with the name א”ל on behalf of Yisrael.

It is fascinating that we begin our Shacharis prayers every morning with the Baraisa that is the introduction to Sifra (an interpretation of sefer Vayikra): **Rabbi Yishmael says: The Torah is elucidated through thirteen principles: (1) Through a “kal va’chomer,” (2) through a “gezeirah shavah,” etc.** Now, in truth, there are various opinions as to how many hermeneutic (interpretive) principles there are. In Avos D’Rabbi Nasan (Chapter 37, Mishnah 10), we learn: **“ז’”** **מידות דרש הילל הזקן לפני בני בתירה**—according to Hillel the Elder, there are seven principles of elucidation. In his commentary Kisei Rachamim, the Gaon Chida notes that in the Baraisa presented in Sefer Kritut, we find the opinion of Rabbi Eliezer the son of Rabbi Yossi HaGelili, that there are thirty-two principles used to interpret the Torah. The Chida concludes that all three opinions are divinely correct.

Thus, were it not for Rabbi Yishmael (who teaches that there are thirteen hermeneutic principles), we would not know that the principle of “kal va’chomer” (the first principle) aligns with the name א”ל (the first of the Thirteen Midos HaRachamim). Then, we would not understand why HKB”H named the son of the maid-servant **Yishmael**. It is precisely for this reason that Rabbi Yishmael was given this name. It was his designated portion of the Torah to reveal this matter. Due to Rabbi Yishmael, we recognize that a “kal va’chomer” possesses the unique power to invoke the name א”ל.

Let us now apply what we have learned to the Baraisa. **Rabbi Yishmael says**—at first glance, we are amazed that this Torah-scholar was named after a bona-fide rasha. To allay our concerns, the Baraisa continues: **The Torah is**

elucidated through thirteen principles: (1) Through a “kal va’chomer,” etc. He taught us that a “kal va’chomer” corresponds to the name א”ל. Therefore, it was fitting that he was named ישמעאל, which can be read as ישמע-אל, because in his merit, HKB”H will exonerate Yisrael and bless them, in keeping with the “kal va’chomer” of the son of the mistress from the son of the maid-servant. As explained, this elucidation invokes the name א”ל, which is the source of divine mercy.

Rabbi Yishmael Revealed the Greatness of Bris Milah

Continuing onward on this sacred journey, we find another place where the Tanna Rabbi Yishmael reveals a connection with the Thirteen Midos HaRachamim. We learn in the Gemara (Nedarim 31b): רבי ישמעאל אומר גדולה מילה שנכרתו עליה שלש “רבי ישמעאל says: **“Milah” is so great that it was established with thirteen covenants.** The Ran and Tosafos explain that this statement is founded on the fact that the word “ברית” (covenant) appears thirteen times in parshas Lech Lecha in association with the mitzvah of “milah.”

In Zichron Zos (Shoftim), the Rabbi of Lublin, zy”a, writes that he heard from his Rav, Rabbi Dov Ber of Mezritch, zy”a, that the following teaching in the Gemara (R.H. 17b) refers to Bris Milah, which was established with thirteen covenants: “ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם”—**a covenant was established regarding the Thirteen Midos that they never return empty-handed.** In other words, in the merit of fulfilling the mitzvah of “milah,” the Thirteen Midos HaRachamim are aroused.

In keeping with our current discussion, we can suggest a reason why this statement was revealed specifically by the Tanna Rabbi Yishmael: **“Milah” is so great that it was established with thirteen covenants.** As we know, Yishmael was also circumcised, and the Tanna Rabbi Yishmael merited extracting the holy spark that was concealed in the name Yishmael, alluded to by the breakdown of the name to ישמע-אל. Hence, he had the privilege of revealing that the “Bris” of Yitzchak and his offspring possesses the unique kedushah able to elicit the Thirteen Midos HaRachamim. This is in contrast to Yishmael and his offspring, who do not possess this power, even though they are circumcised.

Another holy personage with the name Yishmael was Rabbi Yishmael ben Elisha. He was a Kohen Gadol and was one of the ten martyrs. He also has an association with the Thirteen Midos HaRachamim, alluded to by the breakdown ישמע-אל. We have learned in the Gemara (Berachos 7a): אמר רבי ישמעאל בן אלישע, פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים, וראיתי אכתריאל יה ה' צבאות שהוא יושב על כסא רם ונשא, ואמר לי ישמעאל בני ברכני. אמרתי לו, יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסך, ויגולו רחמיך על מדותי, ותתנהג עם בניך במדת הרחמים, ותיכנס להם לפני משורת הדין, Rabbi Yishmael ben Elisha, the Kohen Gadol, relates that upon entering the Kodesh HaKodashim on Yom Kippur to burn the incense, he merited seeing the Lord sitting upon His high and lofty Throne in the Kodesh HaKodashim above. G-d asks him for a berachah: “ישמעאל בני ברכני”. After formulating his berachah, the Almighty responds with a nod of His head, so to speak.

We will provide an explanation based on our current discussion. Since his name was **Yishmael**, he possessed the power of ישמע-אל—the ability to arouse the Thirteen Midos HaRachamim encompassed by the name א”ל. Therefore, HKB”H requested of him: **“Yishmael, My son, bless Me”**—to arouse divine mercy from the Midos HaRachamim on behalf of Yisrael. He complied with the following berachah: **“May it be Your will . . . that Your mercy overcome Your stricter midos.”** According to the Beurei HaGra (ibid.), he was referring to the Thirteen Midos HaRachamim.

It is with great joy that we can now comprehend Avraham Avinu’s tefilah: **“Oh that Yishmael might live before You!”** Upon seeing that HKB”H sent a malach instructing Hagar to name her son Yishmael, Avraham deduced that this name is propitious; it contains a holy spark capable of providing Yisrael with salvation. Recognizing that salvation for Yisrael would not come from Yishmael himself, Avraham beseeched Hashem: **“Oh that Yishmael might live before You!”**—that the name Yishmael would be a harbinger of salvation—that a Jew would come along and extract the holy spark associated with the name Yishmael.

To this plea, HKB”H responded: אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק, והקימותי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו. **Indeed, your wife Sarah will bear you a son and you shall name him Yitzchak; and I will fulfill My covenant with him as an everlasting covenant for his offspring after him.** Now, you (Avraham) might contend that Yitzchak’s midah is

“din,” and if Yisrael are held up to the standard of “din,” they will prove undeserving. Therefore, HKB”H immediately added the proviso: **“But regarding Yishmael, I have heard you: Behold, I have blessed him, and I will make him fruitful and will increase him most exceedingly; he will beget twelve princes and I will make him into a great nation.”**

What was the benefit of this proviso? **“But I will establish My covenant through Yitzchak, whom Sarah will bear to you”**—HKB”H committed to uphold this covenant even if Yitzchak and his offspring would prove unworthy, by extending the Thirteen Midos HaRachamim to them. As explained, this divine mercy was the product of the “kal va’chomer”—invoking the name א”ל - applied to the son of the mistress of the house from the son of the maid-servant. Thus, Avraham understood why HKB”H named his son **Yishmael**, which contains the name **ישמע-אל**—א”ל. In this manner, his plea—**“Oh that Yishmael might live before You!”**—was

satisfied. After all, it was specifically **Rabbi Yishmael** who said: **The Torah is expounded by thirteen principles**—of which, the first is a “kal va’chomer,” which aligns with the first attribute of divine mercy, א”ל.

Let us conclude with an interesting tidbit. The Tosafist who explained that it is proper to name a child Yishmael, because the name originated from HKB”H, was Rabbi Elchanan. It appears that the dictum that a person’s name impacts on his life applies to him, as well. The name **אלחנן** can be broken down into the two words **א”ל-חנן**—**G-d bestowed favor**. As such, we can suggest that his name alludes to the fact that he was privileged to perceive the power inherent in the name **Yishmael** that is formed from the words **ישמע א”ל**. The name **Yishmael** enables those bearing this special name to expound the “kal va’chomer” that teaches us that the son of the mistress will be blessed significantly more than the son of the maid-servant. Therefore, several Tannaim bore this name.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb - לעילוי נשמת
their dear mother
Lea bat Virgini ע”ה

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderful parents, children and grandson
לעילוי נשמת His Father ר’ יצחק יהודה בן ר’ אברהם ע”ה

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

There's an interesting phenomenon I notice in others and, hopefully, will ensure that I won't notice it in myself. There are many things that we first "own" but then, it owns us. I first became aware of this with a friend who was an average person. Then in Yeshiva, he was given the opportunity to lift the Sefer Torah, Hagba. He was young but strong. Since then, his friends said, he was changed. He became arrogant. While I doubt it was the sole contributor, the act of Hagba owned him.

Lot was given wealth when Avrohom left Mitzrayim. After a while, the money owned him. His decisions, such as where he lived and who he associated with, were decided by his money. Eventually, his values, who he became, was

the result of his being owned by his money.

Everything that we own and every position and title that we have, is an opportunity for us to grow, both personally and communally. At the same time, it also places us at risk of being owned by those same tools. As the ownership shifts from us to those objects and titles, whether as a full owner or an ongoing partnership, it does so subtly and, often, we are unaware of the change. That's what makes it dangerous.

Think about this and consider what we've become with what we have and decide if we're comfortable with ourselves. If not, take back ownership.

Acknowledging & Preparing For Reality

By Rabbi Shmuel Gluck

Not long ago, I received an email from an adult who is on the autistic spectrum. He told me that the chance of someone being born on the spectrum has recently increased and now stands at 1 in every 54 children. (I Googled this because I thought this was an exaggerated number and I found that assessments range from 1 in 54 to 1 in 60.) The chances are significantly higher for boys than girls. So, if a family has 6 children they have a 1 in 10 chance of having a child on the spectrum.

This article is not about autism. It is about how people expect normalcy, that which is perceived to be mainstream, and when they don't find it in their lives, they go into denial, insisting that everything is normal. In truth, **much of what we define as normal isn't the norm and if we would appreciate this, we would be better prepared to deal with life as it presents its (sometimes) ugly side to us.**

What is sad is that many people are aware of what is the norm. Yet, people's pride (or, more accurately, their lack of self-esteem) leads them to insist that they see themselves, and believe that others share their view of them, as being above the norm. So, even if they accept that the majority

of people face a wide range of challenges, they still can't acknowledge, won't accept, and certainly won't publicly admit that they belong to the category of "normal".

Instead, they embrace a fantasy-based belief that they are above the norm. The fact that they are experiencing what normal people experience is either irrelevant or someone else must be to blame. Therefore, they do not need to reach out for help or change the way they live their lives.

This concept applies in many areas of our lives, some of which are trivial, others more life-altering. Here are a few of them.

1) Many people who start a new business are certain that they will succeed. Their confidence causes them to take risks that they shouldn't. They ignore the reality that approximately 20% of new businesses fail during the first two years of being open, 45% during the first five years, and 65% during the first 10 years. Being aware of the risks of opening a business should not scare them away from trying but should affect how they make their decisions. It should, for example, motivate them to be more conservative in their decision-making than they otherwise would be.

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS LECH LECHA 5781

2) Most people don't have enough money. The median income (combined income of both parents) in the U.S. is \$68,703. While Frum people often make more than the median, it isn't enough to cover tuitions, summer camps, tutors, larger families, Shabbos and Yom Tov meals, their accompanying accessories, and everything else Frum families need. In other words, most of us are broke. Some admit it, but even among the honest ones many choose to live above their means. Others completely deny it, leaving us with a false perception of the norm.

It is our belief that we have less than others and this influences many of our financial decisions. If we were honest with ourselves and others, we would be more comfortable living with less and having less of the "gimme" disease many of us are inflicted with.

3) I often tell parents whose children are beginning to marry that, "If you have 7 children and don't expect to "lose" one to Eretz Yisroel and one to a far-flung city in the U.S., then you are not realistic." The belief that all your married children will live near you is a myth, nothing more than a strong preference. Knowing this will help people ease into what is the true norm. Believing differently can get in the way of the proper Shidduch, damage the excitement of the Simcha, and possibly destroy a relationship for many years.

The same is true about people's belief that all "good" families find Shidduchim where they can take pride in their Mechutonim's families, instead of the norm that we'll all find a range of Mechutonim, some more known, others simpler. We may even find a brilliant Shidduch from a complex family (although this requires research) and, if we did, we would still be no different than most "normal" families.

4) What if a young couple, before they have their first child, were made aware that it is reasonable to believe, even if it is sad, that one of their children will be difficult? Possibly, the difficult child will be from the older ones and make it significantly more difficult to properly parent the younger children. People would, from the birth of their first child, parent differently.

We go into denial because we believe what happened doesn't happen to "normal" people, therefore it can't be happening to me and if it is, it is my child's fault. Regardless of whose fault it is, we may feel an urge to bury the problem even if it increases the damage done to the individual and the entire family. But if we saw the statistics, we would be more willing to deal with it without shame.

Acknowledging that many people have a challenging child, including some great people, would not cause us to be completely okay with it but it would allow us to deal with it no differently than we would deal with a flood in our basement. We would call a professional, we would spend the necessary money, we would ask advice from friends, and we wouldn't get angry at the family member just because he was in the room when the pipe burst. We certainly wouldn't be angry at the pipe itself.

5) Parents can't believe that their children are doing things behind their backs. Believing, with certainty, that "my child is honest with me and I know everything about him or her" is a delusion. I later found out that even my zero maintenance children did things that I was unaware of. Believing that this is impossible changes how parents interpret the subtle things they observe their children do and don't do and causes them to parent differently than they should. Always be suspect. (But only in a healthy manner.)

6) It is sad how many young couples refuse to ask for help during their first year of marriage because they don't want to appear as a failure. One can't be a failure if they are experiencing what the vast majority of young couples face, new territory and a lack of experience to properly deal with it without advice.

"It is our belief that we have less than others and this influences many of our financial decisions."

Combining all these false beliefs create a mindframe that everything must work out even without respecting the statistics. It is these beliefs, not the actual problems, that destroy their children and, sometimes, the family unit.

Instead, be open to what is a real norm instead of insisting that our soothing perception of the norm is accurate.

But believing this is not enough. Most people can recite these facts and claim to know that they are true. Nevertheless, they only believe it on a superficial level. They have to "feel" it. I have asked, and shared, with my close, honest, friends our incomes, and we are all broke, living day by day. I not only know that the median income in the U.S. is \$68,703, I have a clear sense that it's true.

Those with Shalom Bayis challenges should, responsibly, trade stories with friends. It will make them comfortable that what is taking place is normal. And, being normal, it can't be fixed. Opening up to this reality is what will make them happier and healthier.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

A Study of Shabbos #2 – Avrohom and Shabbos - Part 2 By David Gurwitz

We continue last week's discussion of the connections between Avrohom and *Shabbos*.

The *zemiros* that many of us sing on Friday night include the following: "*Dorshei Hashem zera Avrohom ohavo hame'acahrim latzeis min haShabbos umemaharim lavo - Seekers of Hashem, descendents of Avrohom His beloved, who delay parting from Shabbos and rush to enter.*"

What, the Skulener Rebbe zt"l asked, does rushing to enter or delaying to leave *Shabbos* have to do with the fact that we are descendents of Avrohom?

His answer, brought out from a site called inspirationalinformation.com, is an eye-opening guide for how to prepare for each *Shabbos* and increase our attainment of *madreigos* of *chessed* from Avrohom:

There are those, like Avrohom Avinu, who look out for Shabbos well in advance, beginning preparations to enhance the Shabbos earlier on in the week – "What do I need to buy? What do I need to clean? What do I need to prepare? Is there anything that happened last Shabbos that I have to improve upon or make sure that it does not happen again? What do I need to learn this Shabbos?"

This enhanced level of preparation, umemaharim lavo, is a mark of the progeny of Avrohom Avinu and labels one as a special "doresh Hashem" as described in the zemiros.

*The second level of Shabbos preparation, with almost everything left for Erev Shabbos, and much especially left for the hours close to Shabbos, is comparable to the second level of *chessed*, where the *mitzvah* is properly performed but lacks the grand level of excellence attributable to our forefather.*

*The third level, of course, is the person who does not seem to get it all together on time and is "caught by the bell" (or the siren), having done what he could under the circumstances, but entering into and experiencing Shabbos with something lacking, just as the one not recognizing or properly dealing with the *chessed* opportunities that have presented themselves to him.*

The *Sefas Emes*, in a *ma'amar* written during *Parshas Noach* 5631 (1870 CE) also explains Avrohom's connection to *Shabbos*, but from a different perspective:

We find a difference between Avrohom Avinu and Yaakov Avinu in a Medrash that says that Yaakov Avinu kept Shabbos. The Medrash does not tell us that Avrohom kept Shabbos. Why is this?

In general, the struggle in the physical for spirituality and subsequent victory can be understood in terms of the days of the week and Shabbos. We struggle during the week to become more aware of G-d despite the distractions that surround us. There is a closed gate that during the week prevents us from being more aware of G-d's Presence. Our struggle ends on Shabbos when we rest from the

week's distractions and can spend time immersed in the spirituality of Shabbos. On Shabbos, the gate opens. How much the gate opens for us, how much we experience the spirituality on Shabbos, is in direct proportion to how much we worked during the week to become more aware of G-d's Presence.

Yaakov Avinu struggled to become more aware of G-d despite his physical surroundings. He reached a level, through hard work, on which he became as aware of G-d as possible within the physical world. He reached a level on which the physical world no longer presented a barrier to his awareness. This is the deeper meaning of Chazal when they say that Yaakov Avinu received an inheritance with no boundaries. The plain meaning refers to his inheritance of the land of Eretz Yisroel. The deeper meaning, though, refers to his victorious struggles over the physical, which prevented a total awareness of G-d's Presence.

As noted, Chazal do not mention that Avrohom Avinu kept Shabbos. Shabbos, representing the culmination of a struggle, did not apply to Avrohom Avinu. This is because the physical world never presented a barrier to Avrohom Avinu's awareness of G-d's Presence. We find this idea in a Medrash which says that the word in Parshas Bereishis of "behiborom - in their creation" (Bereishis 2:4) refers to Avrohom Avinu, because it comprises the same letters as Avrohom. Chazal are teaching us that Avrohom Avinu's awareness of G-d was on a level at which the physical world did not conceal Him. In this sense, Avrohom Avinu's awareness of G-d precedes the creation.

Like Yaakov, Noach also struggled. As noted earlier, the posuk calls Noach a righteous person. Chazal, in fact, make this distinction between Noach and Avrohom Avinu. Referring to Noach, the posuk says, "Noach walked with the Lord" (Bereishis 6:9). Avrohom Avinu, however, says, "G-d before Whom I walked..." (Bereishis 24:40). The different wording indicates that Noach needed G-d's help to walk with Him. He struggled and required help. Avrohom Avinu, on the other hand, was able to walk alone before G-d without help.

"G-d gave us the gift of Shabbos, a day on which the gate is opened. We can take full advantage of this gift by recognizing that our activities during the week affect how much the gate opens for us. As Noach the tzaddik and Yaakov Avinu before us, our struggle to become aware of G-d's Presence during the week results in our fully experiencing the gift of G-d's revelation on Shabbos. May we merit it!

We conclude with another connection between Avrohom and Shabbos - one that might seem obvious - from Lecha Dodi: "*Likras Shabbos lechu veneilchah kee hee mekor habracha - To welcome Shabbos, come, let's go, for it is a source of bracha.*" The Zohar says that all of the week's bracha comes from Shabbos. Avrohom's directive, as is ours, was, "*Lech lecha.*"

Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l, on posuk 12:3 in Parshas Lech Lecha which says, "*Through you, all of the families of the earth shall be blessed,*" explains that all others strive not *lihiyos bracha*, to be a blessing, but *lihiyos bruchim*, to be blessed.

With the elegant and timely words of Rav Hirsch, we can enhance our Shabbos understanding of what it means to be a source of bracha:

"In the midst of a world of men who stamp 'naaseh lonu sheim' as the motto of all their endeavors, and self-aggrandizement and ruthless extension of their own wellbeing to be the deciding goal for all their efforts, the people of Avrohom are in private and public life to follow one calling: heyei bracha - to become a blessing, and dedicate themselves with all devotion to the Divine purpose of bringing happiness to the world and to mankind."

David

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS LECH LECHA

ONE AND ONE ARE ONE - THE TWO LIVES OF AVRAHAM

מצות נביאים, מדברי קבלה (נבואה), ללמוד מי הוא אברהם אבינו, כמו שנאמר בישינה (נ"א, א' - ב'): 'הביטו אל צור חוצבתם - ... הביטו אל אברהם אביכם'. זה נאמר בלשון ציווי: הביטו, הסתכלו, התבוננו. אתם מצווים ללמוד על אברהם אבינו באופן מיוחד The Navi says (Nechemya 9,7) You are Hashem Elokim who chose Avram and You delivered him from Ur Kasdim. At first glance the letter ב before אברם is superfluous. The *passuk* should have said אברם בחרת אברם, simply that You chose Avram. "In" Avram or "with" Avram which is the usual translation of the prefix ב, brings to us an uncertainty of its purpose and meaning.

We would like to suggest a few interpretations to the added letter *bais*. Hashem doesn't choose a leader of a nation merely because he is righteous, virtuous, or devoted. He must possess the responsibility to carry on the message of Hashem into the future generations. He must secure that his offspring will share with him the same vision and goal to spread the word and light of Hashem throughout the world. This is the very reason that Hashem conveys when choosing the founding father of Am Yisrael as the *passuk* says (Bereishis 18.19) לעשות צדקה ומשפט. Hashem says that He knows that Avraham will command his children and household to follow in the ways of Hashem to conduct their lives with *tzedakah* and judgment. The *Mesorah* will be guaranteed to continue because each passing generation will command the present generation to follow in the footsteps of Avraham to assure the continuity of the Torah.

Avraham carried within himself all the *neshamos* of Am Yisrael. His actions and deeds planted within all the future generations the spiritual DNA necessary to bring about the fulfillment of Hashem's mission for them. This is what the prefix of the letter *bais* before the name Avram conveys. Hashem chose Avram amongst everyone else because of what is "in" him, his future lineage, for Avraham would certainly ensure to pass on the *mesorah* until the revelation of Hashem's Kingdom has been completed as planned.

Another interpretation of the prefix letter *bais* before Avram's name is as follows. Terach an idol worshipper was the father of Avraham. How old was Avraham when he discovered Hashem? There are varying opinions in the Chazal. Some say at the age of three, others at the age of forty eight and fifty. Up until these years Avraham also worshipped idols. What happened to all those years in which Avraham transgressed the Noachite Law of not worshipping idolatry? What makes this question even more compelling is that the *passuk* says on Avraham (Bereishis 24,1) בא בימים Avraham came with all his days. The Torah is confirming here that no day of his existence was wasted and no day was absent of *Avodas Hashem*. How can that be if for the first 48 years of his life he was not only totally void of any *Avodas Hashem* but rather he was preoccupied with just the opposite, *avodas zarah*?

This can be answered by saying that when the Torah testifies that all the days of his life were complete it is referring to the new life that he commenced at the age of 99 when he was *megayeir* with the fulfillment of the mitzvah *Bris Milah*. Chazal say (Yevamos 22) that a *Ger* is בן חנה חניקה as if he was a newborn without any previous history The *passuk* בא בימים is therefore referring to his second life describing it as unflawed.

Furthermore we can answer that the second life of Avraham began at the age of 48 when he first recognized Hashem. Rabbi Akivah Eiger who asks why did *Sara Imeinu* only live 120 years and Avraham merited living to 175 leaving such a big gap between the first married couple of Am Yisrael? According to the opinion that that Avraham only came to recognize Hashem at the age of 48, at that time he accepted upon himself to become a *גר תושב* (not a full fledged Yisrael) but who also merits the *halacha* of בן חנה חניקה. His second life began at age 48 and he lived up until 175 which comes out to a life of 127 years the same as Sarah Imeinu. Maybe one might contest and say that the gap between them still exists because Sarah also didn't recognize Hashem until later on in her life and therefore she still lived fewer years than Avraham because she also merited the status of *קטנה* when she was *megayeres*? It is for this reason that the Torah goes out of its way to testify to her *shelaimus* of

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

recognizing Hashem from birth, by stating שני חיי שרה to which Rashi writes שיון לטובה all her years were perfect. Sarah recognized Hashem from birth and therefore the years of life of our first couple in *Am Yisrael* were equal!

However, we can still answer בא בימים with the interpretation of all his days even from birth without using the answer of כקטן שנולד וגירות. The Medrash (Bereishis Rabba 39,8) says that at the time that Avraham discovered Hashem he asked the *Ribbono Shel Olam* what will be with all those years that I didn't know You and I worshipped *avodah zarah*? Hashem answered with the *passuk* (Tehillim 111,3) *לך טל ילדתיך* your youth will be like dew.

לך טל ילדתיך לפי שהיה אבינו אברהם מתפחד ואומר תאמר שיש בידי עון שהייתי עובד עבודת כוכבים כל השנים הללו א"ל הקב"ה לך טל ילדתיך מה טל זה פורח אף עונותיך פורחים מה הטל הזה סימן ברכה לעולם אף אתה סימן ברכה לעולם Hashem compared the years of Avraham's youth to dew. The טל descends and awakens the inner growth components and then it returns back to heaven. So too when one sins Hashem gives him the ability not only to erase the *aveirah* with *teshuvah* but through *teshuvah* out of love one can transform the *aveirah* into a *mitzvah* so it ascends to heaven as a merit. The Shem Mishmuel explains that the feeling of bankruptcy and remorse from distancing himself from Hashem spurs him on to do *teshuvah* and return to Hashem. Avraham's youth in which he was an idol worshipper now acts as a catalyst to realize that his life is empty and at a dead end. This new realization gives the *aveirah* a new identity of being a *מסייע*, an aid redirecting one to *teshuvah* and becoming wholesome. The new identity of his bad action is now labeled *mitzvah* and not with the former tag of *aveirah*.

This is why Avraham kept the original letters of his name אברם. When one converts he rightfully changes his name totally because he is likened to a new born with a new start on life. Yet Avraham and Yisro didn't have their names changed at their conversion but rather an addition of one letter was inserted into their former names. Avraham the founder of the Jewish Nation had to demonstrate during his lifetime that spiritual mistakes and sins can be not only erased but also transformed into *mitzvos* with a higher level of *teshuvah*. It is for this reason why Hashem wanted Avraham to remain with his past to demonstrate the most incredible relationship that every Yid has with Hashem, that even the past *aveiros* can be elevated and upgraded retroactively to the status of *mitzvos* and merits.

Avraham is called עברי which loosely translates as Hebrew. However it also means past. Our badge of honor being a member of *Am Yisrael* is that we alone have the exclusive ability to take the negative past and turn it into positive energy that replaces darkness with the Hidden Light.

The טל that the Medrash is referring to is compared to the טל with which Hashem will perform *Techiyas Hamaisim* just as He did at *Har Sinai*. Our bodies at that time will rise in a pure refined form without any vestiges of the *Chait* of *Aitz Hadaas*. So too, the process of *teshuvah* possesses the ability to perform a *Techiyas Hamaisim* on one's *aveiros* and give them a new form and identity, that of a pure radiating *mitzvah*.

The *passuk* says אחד היה אברהם (Yechezkail 33,24) Avraham was one. Similarly, we find in another *passuk* the same theme אחד היינו (Yeshaya 51,2). If we would look at Avraham as the *passuk* commands us to do הביטו אל אברהם אביכם, we would say that there were really two Avrahams, one from his youth until age 48 before he discovered Hashem, and the other from 48 until his demise. However, Hashem's mathematics is not the same as ours. By Hashem one and one are one, not two. The two Avrahams became exclusively one 175 years of service to Hashem. Right from the first member of the Jewish Nation we were given the gift of *טל* and *תשובה מאברה*. This is the message that the *Neve'im* are sending to us אחד אברהם there is really only one Avraham, for the former negative and unproductive portion of his life became transformed into being counted as well to serve as a beacon of light for all our future generations. ויהי ברכה his mere existence as the Father of *Am Yisrael* is our *beracha* of *Tal*.

This thought is in the Medrash that says (Bereishis 30,8) Rav Yochanan said Whoever it says by him the term היה it conveys that he was a *tzadik* his entire life. The Medrash then asks how can that be when the *passuk* says by Avraham היה אברהם and

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

he worshipped idolatry for 48 years? The answer Rav Yochanan gives isנהיה מתוקן להדריך את העולם כולו בתשובה. Rav Yochanan is answering that because Avraham was to teach by example how to achieve *teshuvah* from love and thereby rectify one's past history, the word היה is correctly used by him as well.

The passuk (Bamidbar 21,27) alludes to this concept when it says על כן יאמר המושלים בואו חשבון. Chazal say (Baba Basra 88b) that מושלים refer to those people who control their *yetzer harah*.

א"ר שמואל בר נחמן א"ר יוחנן מאי דכתיב על כן יאמרו המושלים וגו' המושלים אלו המושלים ביצורם בואו חשבון בואו וחשב חשבוננו של עולם הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה תבנה ותכונן אם אתה עושה כן תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא

How does one fight against his *yetzer hara* after it brought him down and makes him feel like worthless dirt with no future? Those who know how after being rulers over their evil inclinations, tell us that the strategy is to make a mathematical calculation using the *cheshbon* of Hashem who is the *Olam*. For with *teshuvah* stemming from the level of love, **one and one are one**. Anything in the past can be transformed into *kedusha* and a mitzvah. When one realizes that he can recreate his negative past into a positive and virtuous history, he is immediately filled with new hope and inspiration to return to Torah observance and *devekut* with Hashem. Why would he want to forfeit rewards for *mitzvos* and receive punishment for *aveiros* only because of a spiritual rebellious history when it can be replaced retroactively with one of closeness and dedication to Hashem and His Torah.

With our explanation, we can now understand the Medrash (Vayikrah Rabba 30.10) when describing the *Esrog* as פרי עץ הדר writes that it is referring to *Avraham Avinu* בא בימים זקן ואברהם זקן בא בימים טובה שנאמר (בראשית כד א) שהדרו הקב"ה בשיבה טובה. The *gemarah* in Succah 35 says that the tree and fruit of the *Esrog* have the unique characteristic that they taste the same עץ שטעם עצו ופריו שוה. According to this *mamar* we can say that the reason why *Avraham Avinu* is compared to the *Esrog* tree is because his life paralleled it. The trunk of the tree symbolizes the non productive part, in contrast to the fruit that symbolize the purpose and goal of the tree which is to bear fruit. The first 48 years of *Avraham Avinu's* life can be compared to the trunk of a tree, and for the remaining 127 years it can be likened to the fruit. However, being the founder of *Am Yisrael* Hashem gave to him the special *beracha* of Tal which was able to transform the 48 unproductive years to be equal to his 127 years of devoted *avodas Hashem*. אחד היה אברהם, the trunk tasted like its fruit. No other tree but the *Esrog* can parallel the life and novelty of *Avraham Avinu*.

ואברהם זקן בא בימים

אשר בחרת באברהם. We had difficulty understanding the purpose of the prefix extra letter vov to his name. Now we can say that the interpretation of this letter is its representation of the number two. Don't think that Hashem chose Avraham because of the latter part of his life of 127 years where he served Hashem 24/7. No! Hashem chose him also for the first part of his life of 48 years, the time he spent religiously serving idols. For even those years were transformed retroactively to be imprinted with a time log that Avraham spent serving Hashem 24/7 because of his *teshuvah* of love to Hashem. אשר בחרת באברהם. The extra letter vov conveys that Hashem's choice of Avraham was of his both lives. He was chosen to be the founder of Hashem's nation because he would teach us never to give up hope on our pasts but rather use Hashem's mathematics that even thousands plus thousands of fragmented unwholesome days can arise from the ashes and synthesize into one continuous lifetime of service to Hashem.

Transform your past in order to help you shape your present and future.

Rav Brazil
Gut Shabbos

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך

Go for yourself from your land, from your relatives, and from your father's house. (12:1)

Rashi adds L'hanaasecha u'l'tovascha, "for your pleasure and your good." Hashem telling Avraham to pick himself up, leave his home and family, and uproot himself and his wife to a destination - that has yet to be "determined" - is far from pleasurable and good. The pleasure is serving Hashem; the good is following Hashem's command. One would be hard-pressed to find anything positive about leaving, unless, of course, one is leaving a miserable place, which was the case in Avraham Avinu's circumstances. Imrei Shamai cites an incident that occurred concerning Horav Nachum, zl, m'Tchernobel which may be extrapolated to explain how Avraham would ultimately derive pleasure and good from his sudden displacement.

The holy Tchernobler was imprisoned for his involvement in pidyon shevuiim, redeeming Jews who had been wrongly imprisoned. The Russians would kidnap and imprison Jews on trumped-up charges for one purpose: ransom money. The Jewish community made every attempt to rescue these hapless victims of Russian cruelty. The Rebbe spent much of his time raising money and negotiating. It was a difficult endeavour, because money was at a premium and Jews were easy marks. He always faced demands for money. The Rebbe was incarcerated as a result of his "treasonous" activities against the Motherland. The charges were patently false. Meanwhile, the Rebbe languished in the miserable prison. The worst part was: the Rebbe had no idea why he was there. Apparently, Heaven had a message for him.

One night, an elderly Jew "appeared" to the Rebbe and explained the reason for his predicament. In order for him to maintain empathy with the captives whom he was helping, Hashem deemed it necessary that he, too, become incarcerated. Spending time in the wretched prison would increase his motivation to help his brothers in need. Consequently, he would derive greater pleasure from his good work.

With this in mind, we have a new perspective on lech lecha. Avraham was the consummate baal chesed, master of kindness, waiting outside his tent to welcome the weary, the hungry, the emotionally lonely - and physically alone. This most lofty endeavour can take an emotional toll on a person. "Am I really helping them?" "Do they appreciate what I am doing for them?" "I will give them a check and move on." Klal Yisrael are true descendants of Avraham Avinu - not only in the physical sense, but equally in the moral/ethical sense. We care; we reach out: physically, materially and emotionally. Nonetheless, we still have questions: "Are we being taken for granted?" Hashem told Avraham, "You become a traveller, wandering from place to place in the hot, searing summer and in the cold, frigid winter. Once you have experienced what your beneficiaries experience, it will mean much more to you. Your empathy level will rise and so will your true enjoyment." The one who empathises has a right to share in the joy. This was Hashem's message to Avraham: "You try it for a while, so that you will appreciate that much better the assistance that you render."

וילך אברם כאשר דבר אליו ד' וילך אתו לוט

So Avram went as Hashem had spoken to him, and Lot went with him. (12:4)

Lot was Avraham Avinu's nephew, whom the Patriarch took in and supported following the untimely death of his brother, Haran, at the

hands of Nimrod. Nimrod had his followers throw Avraham into a fiery furnace. He challenged Haran to choose between Nimrod and Avraham. Haran wanted to "hedge" his bets, first waiting to see what would happen to Avraham before he made his choice. If Avraham would emerge from the furnace unscathed, then Haran would support him. If Avraham would suffer a tragic death, then Haran was not interested in adding to the toll. He would then support Nimrod. When Avraham miraculously emerged from the flames, Haran sided with him, and he was promptly flung into the furnace. Since Haran's commitment was contingent on being spared - not on his conviction - he was not saved. He did not enjoy the same results as did his brother, Avraham. Nonetheless, since he died al Kiddush Hashem, sanctifying Hashem's Name, he merited Lot, the son who would be the link in the Messianic dynasty, from which Rus and then David Hamelech would emerge.

We understand why Avraham left his land and family. Hashem commanded him to leave. This was one of his nisyonos, trials. Why did Lot go along? It was Avraham's trial - not Lot's. Lot left everything to follow Avraham to a yet to be determined destination. Avraham had no idea where he was going, and, by extension, neither did Lot. In the end, as a result of Lot's tagging along, he eventually split with Avraham and went to Sodom, where Avraham later saved him. As a later caveat, he fathered two sons, from whom descended Rus Ha'Moviah and Naamah Ha'Amonis - all because he accompanied Avraham.

This does not explain Lot's original motivation in deciding to accompany Avraham. Horav Zev Weinberger, Shlita, quotes the Sefas Emes who posits that Lot merited to be a link in the chain that leads to Moshiach solely because his father, Haran, died al Kiddush Hashem. Now Lot saw all of this: Avraham lived; his father Haran died. He deduced that, for the rest of his life, he would follow Avraham, because he had demonstrated his full commitment to Hashem. Avraham was deeply committed to Lot's welfare. Thus, even though Hashem did not appear to Avraham as long as Lot was in his proximity, Avraham felt that he could not turn his back on his nephew. It was Lot who ultimately ceded from Avraham. While he did maintain some emunah, faith in Hashem, it was insufficient to sustain him in the long run. At some point, his faith gave out.

Eemunah is translated as faith. It is the unwavering belief in the Almighty - and only in the Almighty. It is an inherent conviction, a perception of truth that transcends reason. One who is a maamin, believer, is certain. He believes even when reason gives up or his belief is beyond rationale. Some people have emunah peshutah, simple faith, which means they rely on the faith of others. Their conviction is solid, but not profound. Some have a level of emunah in which the believer feels this truth to be part of himself, of his essence and being. Thus, such a person will readily relinquish his life for his conviction, because essentially his life is his emunah. (Obviously, this subject extends far beyond the parameters of this paper.) Horav Mordechai Pogremonsky, zl, was one of the greatest illuyim, geniuses, of the last century, who was introduced to Torah study at the age of fourteen. It was Horav Eliyahu Lopian, zl, who discovered him and brought him to Kelm. Shortly thereafter he went to Telshe, where he grew in learning. He visited a number of yeshivos for the purpose of absorbing the essence of each one and integrating its distinct approach to avodas hakodesh, service to the Almighty, into his own avodas Hashem. His learning experience extended as well to Chassidus, but ultimately he employed the teaching of Horav Yisrael Salanter, zl, to be his guide to life. Between his Torah genius, which enabled him to consume and absorb the depth of Torah She'B'ksav and She'Baal Peh, Written and Oral law with its

commentaries, and his deep-rooted yearning to refine himself to better serve Hashem, *Rav Mottel* (as he was reverently called) became the exemplar of a Torah Jew, a scholar without peer. He was totally immersed in Torah and *avodah*, service, of the Almighty. His *emunah* in Hashem was his reality. To him, the Torah was a living reality. When he studied, he was one with the Torah.

During the war, *Rav Mordechai* was incarcerated in the Kovno Ghetto. It was there that his commitment to Torah, *halachah* and *avodas Hashem* were evident. He demonstrated them on a regular basis. He never sat on a chair in the ghetto, sitting instead on a large stone which he had designated for his own personal use. He explained that all the furniture in the ghetto had previously been owned by other Jews, everyone's personal effects had been jumbled together. Thus, he had no way of ascertaining to whom any given piece of furniture belonged. Any chair might belong to a Jew who was still alive and had hopes of one day retrieving his possessions. Whoever used that chair was a thief.

Despite the intense tribulations to which the Jews interred in the ghetto were subjected, *Rav Mordechai's emunah* remained firm and unwavering. He once declared to a group of Jews, "What do you see when you look around? You see German soldiers and the ghetto walls which surround us. I see only Hashem, our eternal Protector, guarding us and watching over us. That guard could lift his rifle and shoot us all – and nothing would happen to him. What is preventing him from killing us? Hashem! He does not allow him to hurt us." On another occasion, he turned to a *yeshivah* student in the ghetto and asked, "What do you think Hashem wants from us at this time?" When no immediate response was forthcoming, *Rav Mordechai* said, "He wants us to *feel* that, without His help, we would not exist for one moment."

Twice, he escaped from the jaws of death. On the first occasion, the Nazis raided the ghetto, searching for all adult men. *Rav Mordechai* hid behind a door in an upstairs room and went undetected, despite the fact that they searched the area multiple times. He said, "I just spent the entire time focusing on *Ein od milvado*; There is no other (entity) than Him."

The second occasion took place in 1945, when the Germans, fearing the Russian Army, attempted to liquidate the ghetto of its Jewish inmates. They were bent on annihilating every last Jew. *Rav Mordechai* was living in an attic together with his student, *Rav Avraham Yitzchak Winkelstein, zl*, and a few others. The Nazis demolished building after building and murdered its residents who had somehow stayed alive until then. *Rav Mordechai* was about to flee, but *Rav Avraham Yitzchak* encouraged him to stay. He listened. The Nazis demolished the entire building except for one pillar, which, unbeknownst to them, supported the attic. Satisfied that no one could have survived the demolition, the Nazis left, allowing for the inhabitants of the attic to escape. The very next day, the Nazis returned and burned the building to the ground. For the rest of his life, *Rav Mordechai* harboured a profound sense of gratitude to *Rav Avraham Yitzchak*. This was one more miracle in the life of a Torah giant who saw Hashem in every avenue, at every juncture, of his short life.

וישא לוט את עיניו וירא את כל כנר הירדן... ויסע לוט מקדם

So Lot raised his eyes and saw the entire plain of Jordan... and Lot journeyed from the east. (13:10,11)

Rashi (quoting the *Midrash*) explains that Lot was not simply distancing himself from Avraham *Avinu* in a geographical sense, but was actually distancing himself *m'Kadmono shel Olam*, the Ancient One of the world (*kedem* can also be understood as "before" i.e., ancient one), *Hashem Yisborach*. Lot separated himself from Avraham and everything he represented, saying, "I want neither Avraham nor his G-d." *Chazal* attribute this declaration to Lot. It is a strong statement, especially since Lot did not have a history of harbouring any negativity towards his uncle, Avraham, or Avraham's G-d, Hashem. On the contrary, we see Lot prepared to relinquish his life to protect his guests. He baked *matzos* in honour of *Pesach* (as he had seen Avraham do in the past). Nonetheless, as explained by the *Alter, zl*, *m'Kelm*, *Chazal* deduced that since Lot had been prepared to uproot himself from the sanctity of Avraham's home,

to relocate to Sodom, a city filled with inhabitants who were the essence of evil, who mistreated anyone who had the misfortune to visit their community, it was evident that Lot's *mitzvah* observance was not indicative of his true spiritual essence. He was an *apikores*, heretic, who denied Hashem. Anyone who truly believed in Hashem could not sanction such a move.

Mitzvah observance is not the barometer of true commitment. It is one's *hashkafas*, philosophic perspective, his outlook on life and living, that tells us who he is and in what he believes. People might perform *mitzvos* out of habit; thus their actions have no impact on their *hashkafah*. This is noticeable when we see *mitzvah* observant Jews maintain abiding relationships with individuals who are morally, ethically and spiritually flawed. They support them and even join in their Torah-negative endeavours.

At the end of the day, what did Lot actually benefit from his radical move to Sodom? Nothing? Less than nothing. Had he remained with Avraham, he would have been spiritually and materially wealthy. He left Sodom with nothing but his life. True, he had initially been wealthy until Hashem declared the decree to destroy Sodom. Wealth that does not last (which is the case with all physical/material bounty) is not something for which one should sacrifice himself. It is only the benefits of the spirit which endure and leave a lasting legacy to be imparted to future generations.

Horav Yaakov Neiman, zl, supports this idea with the reward Avraham received for refusing to accept financial remuneration from the King of Sodom. "[I refuse to accept anything from you], so much as a thread to a shoe strap; I shall not take anything of yours! So you shall not say, "It is I who made Avram rich" (14:23). As a result of declining the two strings: thread, shoe strap, Avraham's descendants merited the *mitzvah* of *techeiles* (*Tzitzis*) and *Tefillin*, both "cords" which engender enduring spiritual reward. All this was because Avraham refused to allow a pagan to say that he supported Avraham. Avraham could not permit the *chillul Hashem*, desecration of Hashem's Name, which such a statement engendered. Money meant nothing to Avraham if its source was murky. Lot did not have such inhibitions. He paid dearly for his error. This is an oft-repeated error, whereby we exchange a budding spiritual fortune for its material counterpart. This is tantamount to swapping our future for the present, forgetting that a present that does not have concrete hope for the future is not much of a present.

Rav Neiman relates that during World War I, the *Mashgiach* of Lomza, *Horav Moshe Rozenstein, zl*, told him that the *Menahel* of Lomza, *Horav Eliezer Shulovitz, zl*, hired him as *Mashgiach*. At the time, he determined how much would be needed to support the *Mashgiach* and his family. *Rav Rozenstein* was considering requesting a higher salary, since he was well aware that his daughters would soon be of marriageable age, and they would require a dowry. He remarked that had he refused the money, *Rav Shulovitz* would have acquiesced. He decided that he would not request a raise in salary, trusting that Hashem would reward him for his devotion to his students. When the war broke out, the banks went under because the Russian currency no longer had any value. *Rav Rozenstein* said to *Rav Neiman*, "Had I asked for the raise, I would have taken the money and deposited it in the bank. I would now have nothing. Instead, I did not take the money and instead I left it up to Hashem to see to my dowry. My daughters married exceptional *bonei Torah*. (Sadly, the entire family was murdered by the Nazis.)

Horav Mordechai Shmukler, zl, was one of the premier students of *Yeshivas Radin* under the direction of the saintly *Chafetz Chaim*. When he married, he received from his father-in-law a large sum of money to invest in business. Being a close student of the *Chafetz Chaim*, he consulted with his *Rebbe* concerning his future plans. The holy *Chafetz Chaim, zl*, told him, "When a *ben Torah* marries and makes plans to abandon Torah life for a life in the field of commerce, if he is truly *fortunate*, he will lose all of his money immediately. Then, he still has time to return to the *yeshivah* to learn and become a *rav* or *rosh yeshivah*. If he does not have *mazel*, good fortune, it will be an extended period before he loses his fortune. By then, he will have forgotten his learning and be left bereft of both: his money and his learning."

The *Chafetz Chaim* blessed him that his material assets not be around long enough for him to forget his learning. The *brachah* was realised with *Rav Mordechai's* first investment. As a result, he became a distinguished *rosh yeshiva* who inspired many students with his erudition and analytical ability.

ואנשי סדם רעים ותטאים לד' מאד

Now, the people of Sodom were wicked and sinful toward Hashem.
(13:13)

Every once in a while, I like to veer from the recurrent themes of our commentary and digress with an exposition that has an esoteric *Chassidic* slant to it, especially if it presents the message of the *pasuk* in a totally new and positive light. The *seudas Melaveh Malkah*, meal bidding farewell to the *Shabbos* Queen, holds great significance in Jewish tradition. While it is true that it seems to have taken on a greater celebratory life in *Chassidic* circles, it does not mean that it has any less significance in other Orthodox circles. After spending an entire day immersed in the unique – almost mystical – retreat from the material and mundane, our added *Shabbos* soul, the *neshamah yeseirah*, takes its leave, and we return to our daily lives. Many sit down to a meal on *Motzoei Shabbos*, sing *zemiras*, religious songs, themed concerning *Dovid Hamelech/Moshiach* and *Eliyahu HaNavi*, and recite stories of *tzaddikim*, righteous persons. A further tradition is that we each have a small, indestructible bone in the body called the *luz*. It sits at the base of the skull, where the knot of the *Tefillin* rests. It is from this bone that Hashem will reconstruct the entire body when the time for *Techiyas Ha'Meisim*, Resurrection of the Dead, arrives. The only food that nourishes the *luz* bone is that which is eaten during the *Melaveh Malkah seudah*, meal.

In the *sefer Divrei Chonoh*, *Horav Chonoh*, *zl*, *m'Koloshitz* homiletically renders the *pasuk*, *V'anshei Sodom raim v'chataim l'Hashem*, with the word *Sodom* serving as an abbreviation for *samech – seudassa; daled – d'David; mem – Malka*, - the meal of *David Hamelech*, namely the *Melaveh Malkah* meal. The author continues by interpreting *ra'im*, as *reim* – friends, and *chata'im*, as related to *v'cheetai es ha'bayis*, "He shall cleanse the house" (*Vayikra* 14:52), in which *ra* and *chet* are interpreted as friend and cleanse, respectively. The *pasuk* thus implies that when we eat the *Melaveh Malkah* meal together with friends, it is a purifying and uplifting experience, facilitating our spiritual ascendance.

The *Ohr Pnei Moshe*, *Horav Moshe*, *zl*, *m'Pshevorsk*, was a close associate of *Horav Elimelech*, *zl*, *m'Lishensk* and *Horav Zushe*, *zl*, *m'Annapole* and other *Chassidic* giants (1720-1806). He was known to be an unusual *sofer*, scribe. It is known that the *Alshich HaKadosh* appeared to him often to teach him Torah. Apparently, prior to being *megaleh*, revealing himself as a *Rebbe*, the *Pshevorsker* was a manager in a whiskey factory. (This story was related by *Horav Shlomo Halberstam*, *zl*, first *Bobover Rebbe*.) When the *Rebbe* applied for the position, the owner of the factory (himself a deeply-observant Jew) asked if he knew the secret of producing high-quality whiskey. The *Rebbe* said not to worry, he would produce high grade-whiskey which would be highly sought after. Obviously, having no experience whatsoever in the whiskey-making field, this assurance was a stretch, but, true to his word, the reputation of the whiskey which the factory produced spread far and wide, making the owner a wealthy man. The relationship between the owner and his manager was very amicable. Out of a sense of appreciation for the success engendered by his manager, the owner invited him to share in *Melaveh Malkah*, to which the manager agreed.

One *Motzoei Shabbos*, the manager did not come by. After a while, the owner became concerned and went to *Rav Moshe's* home to find out if anything was wrong. When he came to the house, he noticed a brilliant light shining from the window (This is before light bulbs. A candle gives off just so much light. Apparently, an unusual illumination emanated from the house.) The owner walked over to the window to discover *Rav Moshe* in deep conversation with an elderly man. Their discussion was Torah-related and involved the *pasuk* in *Tehillim* 89:21, *Matzasi David Avdi, b'shemen Kodshi Meshachtiv*, "I have found David, My servant, with My holy oil I have anointed him." The *Midrash (Rabbah, Lech Lecha 41)* asks: "Where did I find him? In Sodom." Clearly,

this *Midrash* appears enigmatic. The elderly man (who was evidently a holy person – if he was, in fact, a person) explained that *Sodom* is a *notrakon*, acronym, for *seudassa d'David Malkah*, which alludes that the *Melaveh Malkah* meal is a time to connect with the attributes of *David Hamelech*. Afterwards, the elderly man informed *Rav Moshe* that the time had come to reveal himself as a *Rebbe*.

The owner of the whiskey factory now realised that *Rav Moshe* was no simple Jew who knew how to prepare a good whiskey. He was a spiritually-elevated, holy Jew. The very next morning, the owner stood by *Rav Moshe's* door, bearing a *kvittel*, written petition, with his family names and a *pidyon*, redemption money, both of which are given to a *Chassidic Rebbe* upon petitioning his blessing. He said, "I want to be the first person to give the "Rebbe" a *kvittel*."

Va'ani Tefillah

ועל כולם יתברך ויתרומם שמך

V'Al kulam Yisborach v'Yisromam Shimcha.

For all these, may Your Name be blessed and exalted.

It appears that in addition to the various expressions of gratitude that preceded this prayer, we add an all-inclusive praise to Hashem for everything that He does for us. What is this prayer adding to what was expressed earlier? *Horav Avraham Chaim Feuer (Shemoneh Esrai)* relates a well-known incident that occurred concerning *Horav Yisrael Salanter*, *zl*, during an outreach visit to Paris. He entered an elegant restaurant, where he was to meet a group of "upper crust" Jews who frequented this establishment. Not wanting to take up a table for no reason, he ordered a glass of water. He was given a bill for forty francs, which was an outlandish price for a glass of water. When he expressed his surprise, the waiter explained, "You are not just paying for the water. You are paying for the ambience that surrounds you while you drink the water." He was served on crystal; he sat on a stuffed leather couch, at a mahogany table; carpeting covered the floor; and chandeliers lit the room. No wonder he was charged a premium price.

Likewise, *Rav Yisrael* said, "We make a *brachah*, *She'hakol neheyeh Bidevaro*, "Through Whose word everything came to be." When we recite this blessing before drinking a glass of water, we are also thanking Hashem for the magnificent surroundings of this extraordinary world in which we live.

This is the meaning of the prayer, *V'al kulam*: Thank You Hashem for *everything*! We appreciate all that You do for others, and we acknowledge not only the actual gift, but the manner and the environment through which we enjoy it.

To sponsor a *mazaltov*, *simcha* or *yartzeit*, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.
For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

After the Top, Comes the Fall

**ויאמר ד' אל אברם לך "12:1
לך מארצך וממולדתך ומבית
אביך אל הארץ אשר אראך"**

"Hashem said to Avrom,

'Go for yourself from your land, from your relatives, and from your father's house to the land that I will show you.'" Hakodosh Boruch Hu told Avrohom Avinu to leave his homeland, but did not tell him where to go. Instead, Hakodosh Boruch Hu just told Avrohom that he should go to a land that Hakodosh Boruch Hu would show him. Why didn't Hakodosh Boruch Hu tell Avrohom where he would be going?

When the Gemara is going to attempt to bring a proof, it uses the words, "תא שמע." Why in Talmud Bavli does it say, "תא שמע," while in the Zohar Hakodosh it says, "תא חזי" – "Come and see?" In the times of the Talmud, they learned all the Halachos and Gemara Ba'al Peh, by heart, for permission was not yet granted for the Torah Shebal Peh to be written. Torah Shebal Peh was not really meant to be written at all, but Chazal assessed the situation, and came to the conclusion that if the Torah Shebal Peh is not written down, it will Chas V'sholom be lost to Klal Yisroel forever. Based on this conclusion, they allowed the Torah Shebal Peh to be written down. The Talmud Bavli quotes what happened prior to it being written down, and therefore it says, "תא שמע" – "Come and hear" for everything needed to be heard, as nothing was written down to be seen. On the other hand, the Zohar Hakodosh was a Limud of secrets and Aggados that was written down in Seforim. Being that everything was written, the term, "תא חזי" – "Come and see" is utilized, for one can see the writing of the words of the Zohar Hakodosh. Others explain that "ארץ ישראל" is a בחינה of ראייה – seeing, while חוץ לארץ is a Bechina of שמיעה – hearing. Talmud Bavli, which was written in חוץ לארץ, outside of Eretz Yisroel, is a Bechina of hearing, and therefore the Talmud Bavli writes, "תא שמע." The Zohar Hakodosh, which was written in Eretz Yisroel, and there it is a Bechina of seeing, therefore the Zohar writes, "תא חזי." The explanation behind the Bechina of Eretz Yisroel being seeing, and Chutz La'aretz hearing, is that in Chutz La'aretz, Hakodosh Boruch Hu

generally does not perform open miracle. Instead, the miracles He does perform are hidden within "טבע" – "nature." While in Eretz Yisroel Hakodosh Boruch Hu is more apt to perform open miracles. Therefore, Eretz Yisroel is a Bechina of seeing, one can see the miracles, while in Chutz La'aretz is a Bechina of hearing, for one does not see the miracle, but needs a Navi or Chochom to tell him of the miracles – he needs to "hear" the miracles. Hence, Eretz Yisroel is, "תא חזי" and Chutz La'aretz is "תא שמע." "לך לך" – "מארצך" – leave the land that you are in for it is a Bechina of hearing, "אל הארץ אשר אראך" – and go to Eretz Yisroel, for there it is a Bechina of "אראך" – seeing. (ח' בו איש)

Malachim are called, "עומדים" – "standing" for being that they do not have a Yetzer Hara who tries to convince a person to sin, they have no reason to sin, and therefore have no challenge in their serving Hakodosh Boruch Hu. Therefore, when they serve Hashem, there is no praise heaped upon them for that is what they were created to do, and they have nothing which holds them back from doing so. Conversely, man is called a "הולך" – he is always moving. Due to man's constant battle with the Yetzer Hara, he is moving from level to level in Ruchniyos. Hopefully he wins the battle, and moves up, and if he Chas V'sholom loses, he goes down. "לך לך" – Hakodosh Boruch Hu told Avrohom Avinu that he needed to know that he was constantly, "לך" – moving. One must know that at all times in life he must constantly seek to move up the ladder of Ruchniyos. One must never think that he has reached the top, that he is complete, and there is nothing more for him to do.

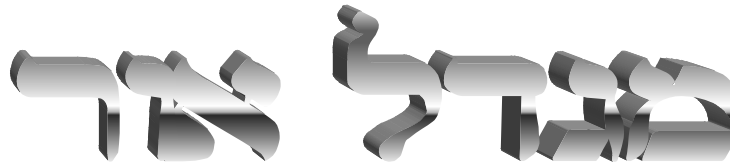
Someone had a dream with a ladder that had one thousand steps. The king was on that ladder, and he reached the 500th step. In the morning, the man told the king about his dream. The king was happy about the dream the man had, and gave this man one thousand gold coins. A neighbor's wife heard about her neighbor's husband telling this dream to the king and the king giving him a gift of 1,000 gold coins. She told her husband, that he should go to the king and tell him he had a dream – but he should say that

the king reached the top step, and then surely the king will give 10,000 gold coins. The man listened to the advice of his wife and went to tell the king of his dream. The king was not happy with his dream, and commanded that he be thrown off a roof into a courtyard. The king explained that the first dream was good, for he had reached 500 steps, which was quite an accomplishment, but at the same time he had much room for more greatness. He therefore rewarded him. The second man who supposedly had a dream with him at the top step was not good, for the king could not go up any farther – that is not good. He therefore, had the man thrown off a roof to demonstrate that once one reaches the top, there is only one way to go. This is the message Hakodosh Boruch Hu was giving to Avrohom, and a message for all of his progeny – "לך לך" – always seek to be moving up, for if one thinks he has reached the top, it will cause him to have a great fall. (עוד יוסף ח')

Now we can understand why Hakodosh Boruch Hu didn't tell Avrohom Avinu which land he would be headed to. Hakodosh Boruch Hu wanted Avrohom Avinu to know that he must always be a הולך in this world. He must be seeking to move up the ladder of Ruchniyos, and never think that he has reached the top. Avrohom needed to completely conquer his Gashmiyos, and recognize that the purpose in this world is to fulfill the Rotzon Hashem. Avrohom Avinu was to have a great Zrizus for matters of Ruchniyos, while in regards to Gashmiyos to act with Atzlus. Avrohom needed to know that wherever he ends up, Hakodosh Boruch Hu is guiding him there, and in that place there is an opportunity for an Aliyah in Ruchniyos. The point is, that one must go wherever he can "see" that Hakodosh Boruch Hu is showing him to go. That is what life is all about, and that is the message the Torah is teaching us here. Eretz Yisroel is a place where the Kedusha is greater, and it is therefore a place where it is easier for one to see Hakodosh Boruch Hu. No matter where one is, he must always seek to "see" Hakodosh Boruch Hu – to see what Hakodosh Boruch Hu is showing him. May we be Zoche to truly "see" Hakodosh Boruch Hu.

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Pshet" or to receive a free weekly Dvar Torah on the Parsha- Please email: ParshahPshet@gmail.com. Thank you, Y. Schechter

This week's issue also sponsored by the Grabie family to mark the second yahrtzeit of **מאריאשא בת'ר צבי אריה ע"ה** On 14 Marcheshvan. She was a metzuyenes in everything she did and we are grateful to have had her in our lives for so many years.

This week's issue sponsored by **The Glatter Family** of Highland Park, NJ לע"נ **מלכה בת ישראל ע"ה** יארצייט ט"ו מרחשון - תנצב"ה

©2020 – J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

- 5:35 - הדלקת נרות שבת
- 5:53 - שקיעה
- 9:21 - זק"ש מ"א
- 10:02 - זק"ש ג"א
- 10:54 - סוף זמן תפילה
- 5:52 - שקיעה
- 6:35* - צאת הכוכבים
- 7:04 - צאת 72

Times courtesy of MyZmanim.com
* Based on Emergence of 3 Stars

Now You Know!

After the "covenant between the pieces," it got dark and Avraham fell asleep. A deep sense of dread came over him and Hashem relayed the news that Avraham's children would spend four hundred years in slavery in a foreign land. Hashem described the suffering they would endure before they were finally redeemed and brought to the land of Canaan.

Hashem continued by saying that Avraham would not live to see it. Instead, he would live a good life and die in a peaceful state of mind.

How do we understand this? How can Avraham "die peacefully" knowing that his descendants are doomed to suffer so greatly? How can he enjoy his life knowing that they will be mistreated so badly?

When Hashem told Avraham that He planned to destroy Sodom, Avraham immediately began bargaining on their behalf, trying to save them. Why did he not do this for his own flesh and blood?

The answer is that Avraham understood that going to Egypt was not a punishment to be avoided. Rather, it was the preparation we would need to go through to merit the Land of Israel.

Since Hashem told Avraham the end result would be positive, he had no reason to be upset about it or argue. This was for our benefit and he was happy to know that Hashem had a plan to make us worthy.

Thought of the week: Without G-d there are no answers. With Him, there are no questions.

"וינגע ה' את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם." (בראשית יב:יז)

"And Hashem struck Pharaoh with terrible afflictions, and his household, because of the matter of Sarai, wife of Avram." (Beraishis 12:17)

When Avram and his beautiful wife Sarai went down to Egypt, Pharaoh's servants deemed her beauty worthy of a king, so they took her to the palace. Once there, Pharaoh was unable to touch her for Hashem sent painful afflictions upon him and his household – from ministers to servants to the pillars and walls themselves.

Rashi explains the words, "al dvar Sarai," to mean, "by the word of Sarai." It is based on the Midrash Tanchuma which says that Hashem sent an angel down, holding a large rod or scepter. When Sarai said, "Strike!" the angel hit Pharaoh, and when she told it to desist, it waited for her command. This is very unusual.

Rashi will generally choose the simplest explanation for an event. In this case, there are many other ways to explain this phrase. The Ibn Ezra says it means, "on behalf of Sarai," the reason being because of this event [when she was taken.] Other commentaries also say it means, "about this matter."

The Ramban does ascribe words to Sarai, and says that she told Pharaoh, "I am Avram's wife," but Pharaoh didn't listen to her, and for this he was punished and afflicted. No mention from him of an angel striking upon Sarai's command.

Since Rashi will almost always choose the simplest and most natural explanation, it is somewhat shocking that he chose to quote the Midrash in this fashion. So what's pshat? Why did he do this?

The Haamek Davar on this posuk focuses more on the mention of Avraham Avinu, and says that the Torah is teaching us a lesson to take with us throughout Sefer Beraishis, that the three Avos represent the three pillars of Hashgacha Pratis, Hashem's Divine Providence in dealing with us. Torah acts as protection from harm, Avoda is the gateway to Parnasa, and Chesed brings peace.

However, he says, there's something else. Sometimes Hashem deals with us in a natural way, and sometimes His providence is more supernatural and miraculous. That is in response to the way the person acts with Hashem. The more the person interacts and trusts Hashem directly, the more Hashem will do so with him.

Now we understand why Rashi chose this explanation. *This is poshut pshat!* Sarah and Avraham lived with Hashem's personal interaction in their lives on a daily and hourly basis. If she needed something, she asked Hashem and He complied. When she told the angel to strike, it did! And then it waited for her next command. This is how our matriarch lived, and we can do it too. Plain and simple.

One Friday found the Baal Shev Tov with no money and no food for Shabbos. With no other choice, he realized that he needed to come onto the assistance of another.

He went to the home of a wealthy man, knocked almost imperceptibly, and whispered in a barely audible tone, "Ich darf af Shabbos – I'm in need for Shabbos," then left.

Suddenly, the door opened and the rich man ran after the retreating figure. Handing the Baal Shem some money, he asked, "Why didn't you knock louder or wait for me to answer?" Said the Baal Shem: "I had to make my effort, and I did that. Everything else I left to Hashem, and as you can see, He came through."

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
 YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
 TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

**CHOOSE A DVAR TORAH TO SPONSOR
CONTACT US WITH A PARSHA AND OPTIONAL MESSAGE**

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

הבחירה של האמונה זו התפילה! למה לא התפללתי מספיק!

לכן עכשיו שזו תחילת השנה, כל אחד יתחדש להתחיל לעבוד על זה, ללמוד על אמונה, ולהתפלל על אמונה: "רבונו של עולם, תן לי אמונה שאין עוד מלבדך! דבר שני תן לי אמונה שתמיד אתה אוהב אותי, גם אחרי עבירות וכשלונות, תמיד אתה אוהב אותי! ותן לי ללכת עם הדרך של רבנו, שכל היום לחיות בשמחה, וכל היום לחיות באמונה! רק בשעה התבודדות, אז עושים את החשבון נפש, וגם את החשבון נפש עושים נכון, שכל מה שחסר לי הכל בא מחסרון תפילה". וככה אדם לא נופל לדיכאון, יש לו את ההתבודדות, יש לו את היצר הטוב, את התפילה, ולא אכפת לו כלום, הוא עושה את שלו, מתפלל, משתדל, וכל היום הוא רק בשמחה! וככה אדם יזכה, אמון כן יהי רצון.

נקודה חשובה מאוד באמונה, מה שדיברנו שבע שער, שה' אוהב אותך תמיד! וכשאדם זוכר שה' אוהב אותו תמיד, גם אחרי שהוא עשה עבירה, ואדם זוכר: "מה, ה' אוהב אותי? ואע"פ כן עברתי עבירה? ואי, אני באמת מתבייש למה לא התאמצתי לא לעבור על רצון ה'".

כשאדם הוא זוכר שה' אוהב אותו גם אחרי כישלון הוא יכול לעשות תשובה מאהבה, הוא יכול להגיע לשברון לב, ולחרטה אמיתית, לא חרטה של דיכאון: "אין לי עולם הבא, הפסדתי עולם הבא", לא! זה שקר! אמונה! אמונה! לחיות באמונה 24 שעות! להגיע לחרטה אמיתית: "איך נגד מי שאוהב אותי לא התאמצתי מספיק! אז ודאי אני מתחרט ומבקש סליחה ומצטער ועכשיו אני רוצה להתחזק לעשות רצונו של מי שאוהב אותי! שאוהב אותי גם אחרי שעשיתי עבירה?!" כן צריכים לזכור שה' אוהב אותך תמיד!

לכן אמרתי – הסדר של האמונה, דבר ראשון – אין עוד מלבדו. דבר שני – ה' אוהב אותך! ממילא, ה' אוהב אותך זה כולל שהכל לטובה. כי הוא אוהב אותך אז הכל לטובה. את אשר יאהב ה' יוכיח וכו'.

אין מה לעשות, בשביל להיות בשמחה תמיד חייב לחיות את האמונה, ללכת עם האמת הזו, שכל היום אין בחירה! רק ידיעה – שהכל מה' והכל לטובה, וה' אוהב אותך! ככה כל היום, ללכת עם הידיעה הזו, ורק להגיד תודה, ולשמוח.

ואז בשעה של החשבון נפש, שמה מתחילה הבחירה שלך, שמה אדם צריך לעשות חשבון ותשובה. ועיקר התשובה על כל כישלון – למה לא התפללתי!

כי זו עיקר הבחירה של הבנאדם! מי שעדיין חי בכפירה ובגאווה שיש לו איזו בחירה חוץ מתפילה אז הוא חי בעצבות וברדיפה עצמית, ובדיכאון. כי הבחירה של האמונה זו התפילה, לדעת שאין לי בחירה רק תפילה!

באמת אין לך שום כח, ואין עוד מלבדו, אין לך שום כח! הכח היחידי שאתה יכול להתפלל! אין כוחנו אלא בפה! לכן שאדם מאשים את עצמו ואומר: "אה! אני לא בחרתי נכון! אני רשע מרושע!", זה שטויות, זה בחירה של הגאווה.

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הדייק הקדוש אדונו מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זיע"א.

וכן לעילוי נשמת הדייק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו היקרים ארז בן דליה ע"ה ובעז בן רומיה ע"ה וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתרומות ברחמינות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן ראובן וב"ב.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה.

וכן לעילוי נשמת ימינה בת אסתר ע"ה

לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת יהודית אדית.

לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה.

להזמנת הספרים, חוברות ודיסקים של מורנו הרב שלום

ארוש שליט"א:

0522240696

לשמיעת שידור זה בשידור חוזר

ושיעורים נוספים

בקו האמונה [שלוחה 4] :

026444250

להרשמה לקבלת ציננוק בכל פעם שמתקיים שידור חי יש להקיש על המקש 9 בכניסה לקו

אז ודאי שבזה לא אומרים 'אין עוד מלבדו'!
לא! פה זה נסיון לראות אם אתה הולך אחרי
ה' במסירות נפש או שאתה מרים ידיים.
'אין עוד מלבדו' זה על הייסורים הגשמיים,
אבל על הרוחניות צריכים להלחם!

בשבת אמרתי דבר חשוב מאוד מאוד. שמי
שיחזיק בזה, הוא יזכה לקיים שתי תורות
בליקוטי מוהר"ן, וגם תהיה לו את הדרך איך
להיות בשמחה כל היום.

רבנו כותב בתורה כ"ד חלק שני: "מצווה
גדולה להיות בשמחה תמיד".

ורבנו כותב בתורה הסמוכה לתורה כ"ד:
"ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן
הכל". ורבנו כותב שם, שאדם יקבע לו שעה
על כל פנים, או יותר, להתבודד, באיזה חדר,
או בשדה, לפרש שיחתו בינו לבין קונו, וכו'.
אז ה' חנן אותי, ואמרתי ככה –

יש עניין של בחירה ועניין של ידיעה.

הידיעה – שאין עוד מלבדו והכל טוב. הכל!
הכל טוב! כל מה שעובר עליך – הכל לטובה!
לא הלך לך? לטובה! קשה לך? לטובה! לא
הצלחת? לטובה! נפלת? לטובה!
קודם כל, חיים כל היום שהכל לטובה. זו
הידיעה, שהכל ממנו יתברך, והכל לטובה!
הכל!

אם כן, מהי הבחירה? הבחירה זה רק
התפילה! אדם צריך לדעת **שהבחירה זה רק
התפילה!**

ואדם יש לו יצר טוב ויצר הרע, **התפילה זה
היצר הטוב של האדם.** לכן אדם שרחוק
מתפילה אין לו יצר טוב. הוא לא יכול
להתגבר, הוא לא יכול לצאת מתאוות,
ממידות רעות, אין לו תפילה, אין לו יצר טוב!
לכן עיקר התשובה, ועיקר המשפט שאדם
צריך לשפוט את עצמו – למה לא התפללתי,
או למה לא התפללתי מספיק. זו התשובה
שצריכה להיות לבנאדם.

ואז אדם יש לו שעה של חשבון נפש ותפילות.
ובשעה של חשבון נפש, אז יש לו בחירה!

וגם הבחירה היא כולה אמונה - **מה בידי
לעשות? רק להתפלל! ולכן התשובה שלי
היא - למה לא התפללתי? ומיד להתחיל
להתפלל! אתה רואה שלא התפללת, תתחיל
מיד להתפלל.**

אדם צריך לדעת, שכל דבר שהוא הולך
לעשות בחיים שלו, אם הוא עושה אותו בלי
תפילה, הוא כבר הפסיד! הרי בכל דבר יש
סכנה. אפילו בדברים הכי טובים, לימוד
תורה! לא זכה נעשה לו סם מוות. לכן אפילו
בדברים הכי טובים בעולם יש בהם סכנה.

באכילה, בשינה, בכל דבר צריך תפילה!

והבחירה שלך זה להתפלל!

איפה ראינו את זה? בפורים. שלפני ששותים
כוס יין אומרים כזו תפילה ארוכה. למה? כי
אנחנו יודעים שיש פה סכנה! ביין יש זכה
נעשה ראש, לא זכה נעשה רש.

זכה משמחו, לא זכה משממו... בקיצור,
בירור המדמה ותיקון המדמה, בכוס יין יש
הרבה בירורים.

אז שמה, שלמדנו שיש שם זכה ולא זכה, לכן
כולם אצלנו אומרים תפילה ארוכה לפני כל
כוס ששותים בפורים.

אבל אמת התחלתי לחשוב להתחיל לכתוב
תפילה ארוכה לפני כל דבר ודבר. לעזור
לאנשים פשוט.

אנשים אין להם כח לבחור בעצמם, לעזור
להם שיתפללו! אתה הולך עכשיו לישון? יש
פה זכה ולא זכה, אז תתפלל!

אתה הולך ללמוד תורה, אתה יוצא לרחוב,
ה' ישמור! כל דבר צריכים על זה תפילות.

אז 'מצווה גדולה להיות בשמחה', איך זוכים
לזה? רק כשאדם חי שהכל מה' והכל לטובה,
אז הוא כל הזמן בשמחה.

כי אין דרך, להיות בשמחה תמיד זה רק
אמונה. להתעורר בשמחה, אז מספרים
בדיחה, או שאדם דן את עצמו לכף זכות. זה
הכל עצות לפי שעה. אבל אח"כ שחוזר לך
הזיכרון שזה לא טוב לך, וזה לא מסתדר,
אתה חוזר עוד פעם לעצבות.

רק על ידי אמונה אתה יכול להיות
בשמחה תמיד! רק על ידי אמונה! אם אדם
לא חי באמונה הוא לא יכול להיות בשמחה.
אי אפשר!

לא הלך לי? כי לא התפללתי. וכו'.

ומתי עושים את כל החשבון נפש? בשעה!
בנאדם מתבונן: "לא הלך לי? קודם כל זה
לטובה. אני שמח גם בזה, תודה שלא הלך לי.
ועכשיו מה חסר לי? תפילות..." וכו',
מתחיל להתפלל! אדם חי באמונה.

בשעה הוא עושה את המשפט! ומה המשפט?
לא התפללתי!

כי רק כשאדם יודע שאין עוד מלבדו הוא יכול להגיע לדעת שכל מה שה' עושה לטובה הוא עושה.

כי 'אין עוד מלבדו' זה לא אמונה, זו ידיעה. שאדם יודע – אין עוד מלבדו.

ואז אדם יודע שאין שוטרים ואין שום דבר, יש רק ה' בעולם. ואז הוא לא מאשים אף בנאדם והוא לא מאשים את עצמו, ולא תולה בטבע, ולא עין הרע, ולא כישופים. הוא יודע – אין עוד מלבדו! וכשאדם יודע שאין עוד מלבדו, ואז הוא אומר שזה ה', ואז קל לו מאוד, הוא יודע – אה, זה ה'! אז ה' עושה רק טוב.

קל לו להגיע לאמונה.

למה אדם צריך להתאמץ להאמין שזה לטובה? כי הוא לא חי את ה' אין עוד מלבדו. יש לו איזו האשמה, הוא תולה את הייסורים שלו במשהו.

אבל אם הוא יודע שהכל זה ה', אז ה' ו'הכל טוב' זה דבר אחד.

ונכון שיש אנשים שכופרים ומבזים את היהדות ורודפים את לומדי התורה, או שצוחקים מהדברים הכי חשובים בעולם הזה, אז צריכים להבין שאנחנו נמצאים מעכשיו במלחמה. הצדיקים הגדולים ראו את זה כבר, שיבואו ימים כאלו.

כמו שאמרתי שנה שעברה, שכל הסימנים למשיח כבר היו, רק הסימן האחרון לא היה, הבירור, מי לה' ומי לשקר, וזה עכשיו נהיה. מאז שה' הביא את הנגיף הזה, נהיה בירור מאוד גדול, בכל העניינים. מי מאמין בשטויות, ומי מאמין בקב"ה.

בקיצור, יש בירורים עכשיו, מי מאמין בה', מי מאמין שאין עוד מלבדו, והנגיף הזה זה בשליטה מוחלטת של ה' יתברך.

אז כשרואים שרודפים את היהדות, בטח שכואב לנו, שמבזים את התורה, בטח שכואב לנו, מבזים את הקב"ה, את הצדיקים, וזה כואב לנו מאוד מאוד. מה זה שייך להגיד פה 'אין עוד מלבדו'? זה לא שייך. כשאדם באים לו ייסורים בגשמיות, אז 'אין עוד מלבדו', אבל כשאדם באים לו ייסורים ברוחניות, שרוצים לעקור אותנו מהיהדות הוא צריך להלחם על היהדות שלו, בכל צורה!

וכמה שאפשר לעסוק בהפצה! קראתי לכם אז בהילולה של רבנו, שרבנו היה כל כך שמח שמקרבם אליו מישהו חדש, יותר שמח בהמישהו החדש יותר ממה שהוא שמח ברי נתן מברסלב.

כל כך חשוב לרבנו שתביא עוד מישהו חזק! לכן עכשיו, יותר מאי פעם, להתחזק בהפצות! כל אחד מה שהוא יכול! ודאי, אני מבין שזה לא פשוט, אבל אין לנו ברירה!

עובדה שיש עדיין אברכים שכן יוצאים, וכן עושים נפשות! תתחזקו!

כמובן שזה מיותר להגיד שלא יעבור יום בלי שעה התבודדות, יותר מכל השנים! כל אחד צריך להיות בעל תשובה, שכל יום יעשה תשובה.

זכינו, אנחנו נמצאים בתיבת נח פה, לומדים תורה, מתפללים, עושים שעה התבודדות, נוסעים לקברי צדיקים. יש לנו אמונה, מעבירים פה שיחות, שמחים.

אבל עם ישראל עוברים טלטלה, בכל הבחינות, מבול רציני ביותר, שואה רוחנית. אני עוד פעם חוזר! רבנו הקדוש אמר שמעט יחזיקו באמונה לפני שיבוא משיח. ולהחזיק באמונה זה פירושו לדבר רק אמונה!

כל הדיבורים האלו על השוטרים או על שרים הכנסת, זה הכל שטויות, אין עוד מלבדו! ככה ה' רוצה! להחזיק באמונה ולדבר רק אמונה. בסדר, אנחנו רואים שהם המקל של ה' יתברך להכות אותנו, בסדר, הם המקל, אבל מה לנו לדבר על המקל? צריכים לדבר עם מי שמחזיק את המקל!

להחזיק באמונה! לדבר רק באמונה! כי אז אדם עושה את הפעולות הנכונות. כי כשאדם מחזיק באמונה, הוא מתבונן: "רגע, אבל מה ה' רוצה? שנצעק אליו? נצעק אליו!"

אבל כשאדם מתחיל לקלל את המקל, ולשנוא את המקל, אז הוא מגיע למסקנות לא נכונות. להחזיק באמונה!

צריכים לדעת שעם ישראל עוברים טלטלה גדולה מאוד, ואשרי כל מי שתצליחו להגיע אליו ולהכניס אותו לעולם האמונה, לקדושה, זה ממש הצלת נפשות.

צריכים להתחזק להתפלל על עם ישראל, ה' יזכה אותנו שנזכה לחדש את השעה הזו שהיינו עושים פעם, שעה בשבוע על עם ישראל. שנזכה.

דבר ראשון צריכים לדעת שאין עוד מלבדו.

הסדר של האמונה זה אי – אין מלבדו.

דיבורים מתוך שיעורו השבועי של הרב

הרב שלום ארוש שליט"א

בשלוש

יתכנו טעויות בשל מרוצת הכתיבה

נא לא לקרוא בשעת החשיפה וקריאת התורה / העילון מוקדש לזכותו של מורנו הרב שלום בן ימנה שיזיה ויאריך ימים בבריאות איתנה עד מאה ועשרים שנה

טיפש, חס ושלום, אפילו אם יש ספק שתעלה לו תמונה לא צנועה, אפילו רק וואצאפ זה יצר הרע גדול מאוד. הנה איזה אברך, ממש תלמיד חכם, צדיק, ירא שמיים, פעם אחת היה צריך לקחת איתו לאיזה מקום פלאפון עם וואצאפ, סיפר לי איך ישר אחרי כמה שעות קפצה לו תמונה של איזו אישה, רחמנא לצלן. ישר, אותו יום הוא זרק את המכשיר.

ואצאפ? אתם חושבים שמותר להחזיק ואצאפ? מה פתאום! מי ששולחת לך ואצאפ התמונה שלה מופיעה לך על הפלאפון, אז מה? איך אדם לא חס על העיניים שלו. הקדושה! אנחנו צריכים לחזק את העניין של הקדושה!

אל תשכחו מה שרבנו אמר, שמי ששולט ביצרו בניו לא יצאו לתרבות רעה, ובניו יחברו פירושים על התורה. כפשוטו יהיה ככה! מה, איך אדם יכול להפקיר את הדבר הכי חשוב?

עכשו זה הזמן! לימוד התורה! לבא בזמן! ולשבת, ללמוד, להבחן!

אנחנו נמצאים עכשו בתקופה קשה מאוד מאוד, מה אתם חושבים? עם ישראל זה משקל! אנחנו חייבים לתת כח למשקל! להכריע את הכף לזכות! לתת כובד למשקולת החיובית! חייבים לתת! אנחנו, הישיבה שלנו! חייבים לתת כובד למשקל! כובד חיובי! אנחנו לא יודעים לקראת מה אנחנו הולכים! אל תשלו את עצמכם, זה לא פשוט מה שקורה, ומה שעוברים עם ישראל, זה לא פשוט ואנחנו לא יודעים לקראת מה אנחנו הולכים.

אנחנו רק מתפללים שהכל יהיה ברחמים והכל יהיה בחסד. אבל זה לא פשוט. אם אדם לא מתעורר בזמנים האלו, לימוד התורה, והקדושה, ואף אחד לא יחזיק אייפון, בשום צורה! בשום אופן! למה לרמות את עצמנו! קדושה! להתחזק בקדושה!

פעם היה הכל נראה כמובן מאליו. עכשו בכל דבר רואים את ההשגחה של ה', את החסד של ה', שאנחנו זוכים להפגש, זוכים להתפלל, זוכים ללמוד, כל דבר רואים כמה מניעות יש עליו, וכשזוכים לעשות אותו מתחילים להעריך איזה חסד של ה' זה כל דבר שזוכים לעשות.

התודה הכי גדולה זה שאנחנו, כולם פה, שפויים. (סמל)

עם ישראל עברו שואה רוחנית. הרבה בני ישיבה לא חזרו לישיבות, יצאו לגמרי מהדרך. אני נתקל בהרבה כאלו, מסכנים. ולמה? זה מה שאמרתי לכם, אשרינו שנשארנו כולנו נורמלים. כי מי שלא חי חיים של אמונה עבר פשוט שואה בכל התקופה הזו של הנגיף, שואה רוחנית. והרבה נחלשו מהתורה, והרבה בחורי ישיבה לא רק שלא חזרו לישיבות, ה' ישמור לאן הגיעו. אתם יודעים שאני פסקתי, פסקתי פסק, שאם יצטרכו אייפונים בשביל להגיע לאומן, אז אסור להגיע לאומן, אפילו לראש השנה, אסור!

אז מישהו אמרו לי, זה כמו לנסוע בשבת לאומן. אמרתי לו, בשבת זה דבר מזעזע מאוד, אבל זה הרבה פחות חמור מאשר לקחת אייפון, והרבה הרבה פחות חמור. אמנם זה מזעזע לחשוב חס ושלום לחלל שבת אפילו במתעסק. אבל מבחינת הנזק הרוחני? שיהודי יחזיק אייפון?! ה' ישמור. כי בשבת עוד הוא יתחרט על זה, ויעשה תשובה. אבל אייפון, אדם מאבד את הניצוץ האלוקי שבו. ה' ישמור מה שאייפון עושה לבנאדם.

לכן כל אחד יתחזק בעניין של הלימוד, והקדושה, והאייפונים. אף אחד לא יהיה

קשה סילוקן של צדיקים

המקרה, או ביד הנגיפים, או ביד הרופאים והמומחים שהם בעצמם אובדי עצות ואין בהם תבונה.

אבל אני זועק: ריבונו של עולם, איפה ה' בתמונה? איפה האמונה הפשוטה שאין ייסורים בלא עוון, שרק כאשר נתקן את הסיבה הרוחנית, רק אז יסור מעלינו הנגיף? איך שכחנו את ההשתדלות האמתית והיחידה שבזמננו - כוחה להועיל - תשובה ותפילה וצדקה?

גם אם אנחנו שומעים אנשים חכמים ומוערכים שמדברים יומם ולילה רק על ההשתדלות - אסור לנו לטעות ולפול לזכירה. אנחנו כמו אברהם אבינו צריכים להיות חזקים באמת: יש בורא לעולם. יש מנהיג לבירה. אין סיבות, יש רק ה'.

עיניך הלאו לאמונה

אם כך, על מה צריכים לחזור בתשובה? עיקר התשובה היא על האמונה. האמונה היא המצווה העיקרית שכוללת את כל התורה כמו שכתוב: "כל מצוותיך אמונה", והגמרא אומרת שחבוק הנביא העמיד את כל המצוות על מצוות האמונה.

כל ניסיון בחיים - המטרה הראשונה שלו היא לעורר את האדם לאמונה. התרופה האמתית לכל הקורונה הזאת היא רק האמונה, להאמין באמונה שלימה שאין קורונה ואין יד המקרה אלא הכול מושגח ובשליטה מוחלטת של בורא עולם.

רק ה' מחליט מי יידבק ומי לא יידבק, ועצם האמונה הזאת היא התשובה העיקרית והיא ההגנה והשמירה המלאה מהנגיף הזה.

ראינו אנשים ששמרו היטב על כל הכללים ולא נפגשו עם אף אחד, ובכל זאת נדבקו והם בעצמם לא מבינים איך זה יכול להיות. ולעומת זאת אנחנו רואים רבים שמתחבבים באופן חופשי ואפילו הולכים להתנדב אצל חולים מאומתים ולעזור להם, ולא נדבקים.

מה ההבדל? אדם שרואה לנגד עיניו רק את הטבע - הטבע שולט בו. אבל אדם שרואה לנגד עיניו רק את ה' - ה' שומר עליו, וממילא הוא יוצא לגמרי משליטת ומהשפעת הטבע.

לכן מצווה גדולה מוטלת עליו לאטום את אוזניו מלשמוע דברי כפירה של אנשים שרחוקים מאמונה, ומצווה גדולה עליו להתחזק באמונה ישירה ותמימה, להתחזק בתפילה זכה ופשוטה לבורא עולם במילים שלנו שירפא אותנו וישמור עלינו ועל כל העולם ושיגלה לנו מה רצונו מאתנו ושיעזור לנו לעשות רצונו באמת, ומצווה עליו להפיץ אמונה, לדבר דיבורי אמונה וללמד את כל בני העולם את הדעת של אברהם אבינו, דעת האמונה.

התורה היא נצחית. היא מלמד אותנו איך מתמודדים ומהי הנהגה. זה מה שעשה אברהם אבינו בדור של בבל, וזה מה שמנהיג אמת צריך לעשות ולצעוק גם בדורנו.

ה' ישלח לנו מנהיגים אמתיים ויכוון אותנו בדרך האמת והאמונה.

בברכת שבת שלום ומבורך

שטרות
מכובד ותקוע

בידו.

"אני ממהר לשיעור, אני כבר מאחר", התנצל הרב. אילו רק ידע הקבצן שכרבע ממשכורתו החדשית של הרב נתונה בידו, ייתכן שהיה מחזיר חלק ממנה לרב.

במחשבה שנייה, ייתכן שגם זה לא היה מרגש אותו. צרות החיים חספסו את ליבו.

בשבוע השלישי כשהגיע הקבצן והחל לתנות את מסכת תלאתיו, עצר אותו הרב בהנפת יד: "אמור לי בבקשה, משהו מיוחד אירע לאחרונה בביתך שבשלו תכפו עליך צרות רבות ורעות כל כך?"

בליבו חשב הרב: 'אין זה לעניין שמדי שבוע יבוא לפה, יבדבד שעתים יקרות מפי המוקדשות להכנת השיעור, ייטול רבע ממשכורתו החדשית וילך.

המסכן נשף בבזז לשמע השאלה: "צרות חדשות? כבר עשרים שנה אני רק מוקף בבעיות שלא נגמרות. כל שבוע והבעיה שלו. על מה הרב מדבר?"

"אם כן, ביקש הרב לדעת, 'מפני מה הגעת אלי רק לאחרונה?"

"אה", השיב העני כלאחר יד, "עד לפני שלושה שבועות היה חכם יהודה צדקה (מראשי ישיבת פורת יוסף ומגדולי ישראל בדורו, בעל ספר 'קול יהודה'.

יום פטירתו י"ב בחשוון) חי עימו. מדי שבוע - במשך 20 שנה - שמע אותי בסבלנות והעניק לי נדבה. כעת הוא איננו..."

כל שבוע אותו טרדן מגיע, מכלה את זמנו וממונו של הרב, איך אפשר לעמוד בכזה ניסיון?

אחד מחשובי הרבנים בישיבת 'פורת יוסף' נאמח.

מבעד לחלון ראה את דמותו של אחד מקשי-היום בירושלים, שעושה את דרכו במדרגות הישיבה לעבר חדרו.

בשבוע שעבר, הגיע האיש לחדרו שבישיבה, ובמשך שעתים תמימות גולל את סאת ייסוריו ומצוקותיו האישיות במונולוג משעמם וחסר צבע מחד, ומצד שני מעורר רחמים וחמלה.

עתה נכנס שוב האיש לחדרו, פרק את חבילתו וצרוותיו באנחה קורעת לב, התיישב על הכיסא הראשון שמצא והודיע בלא שמץ בושה מהרב: "תכין לי כוס תה..."

"תראה כבוד הרב", החל הקבצן לדבר, "בשבוע שעבר הייתה לי מריבה סוערת עם אשתי, כעסתי עליה בגלל איזו סיבה. האמת, אני כבר לא זוכר על מה רבנו.

אבל לא חשוב, בעיקרון אחרי שיצאתי מהבית לכמה שעות נרגעתי וזחרתי.

"אבל אז, אחרי שהשלמתי עם אשתי, פתאום דפק השכן בדלת להזכיר לנו שלוונו ממנו לפני זמן רב כסום כסף ולא החזרנו. מה אומר לך רבי, הסכום הזה נדרש לי כאוויר לנשימה לתרופות שאני לוקח מדי יום. אני לא יכול לוותר עליהן.

"איך שיצא השכן שוב התחילה אשתי לגעור בי שאני מביא פרנסה לבית.

שאני מבזבז זמן לשווא והילדים הולכים לישון רעבים. אבל היא לא הספיקה יותר מדי לצעוק, כי אחד הילדים נכנס ובידו פתק מן המלמד שלו שלאחרונה הוא מידרדר בלימודיו והמלמד רוצה לראות את שני ההורים למחרת על הבוקר. אם לא - הילד לא יכנס לכיתה. חד וחלק.

"ואני", המשיך האומלל, "האם אני יכול לצעוק על המסכן שהולך לישון רעב ובגדי קרועים? הרי אני יודע עד כמה הוא ואחיו סובלים. ובכלל, שתי בנות בוגרות לי בבית ואין מי שמוכן להשתדך עימן.

עד מתי ישבו בביתי, עד שילבינו שערות ראשן???"

המסכן היה עוד ממשך לדבר בלי סוף, אלמלא שהרב עצרו בכך ששלח ידו לכיס חליפתו, שלה משם צרור

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

אילוף ילדים

אילוף - זו דרך קלה ומהירה, שיש לה תוצאות ניכרות לעין, שאפשר להציג אותן לראווה בסלון, שכל האורחים והמכרים יתפעלו מ"ההתנהגות הנאותה" של הילדים. אבל בדרך זו מאבדים את הילד עצמו, את הנשמה שלו ואת החיות והרצון שלו, וכשהוא רק קצת גדל ויוכל להשתחרר מהעול של ה"מאלפים" שלו, הוא ישתחרר - ובגדול. ר"ל.

החינוך - זו דרך שהיא באמת יותר ארוכה ויותר קשה. ההורה צריך עבודה עצמית והרבה נתינה, ולקוח זמן עד שמגיעים לתוצאות, וביתיים, אין כל כך מה להראות לאורחים...

אבל גדל כאן בן אדם עם נפש בריאה, מלא בחיות ואהבה לחיים ובטחון עצמי, וכל ערך שהוא יפנים, הוא יפנים מאהבה והבנה, והוא לעולם לא יעזוב אותי!

ג. הורה שהוא עצמו מסורמר מהחיים, בוודאי מוכרח לקחת את עצמו בידים, ולהתפלל ולבקש מה' אהבה לחיים ושמחת חיים.

הרי הוא לא התחנך והביא ילדים לעולם בשביל לענות אותם ולהחזיר בהם מרירות כמו שלו. יש לו אחריות על השמחה של ילדיו, ועליו לעמוד באחריות הזו, ולעשות כל צעה להיות בשמחה בביתו ולקבל את ילדיו בסבלות ובאהבה.

כך חינוכו אותו - היא הנותנת, שהוא לא יחזור על אותן טעויות שהוריו עשו איתו, שהרי הוא מוכרח להודות שיש לו הרבה בעיות נפשיות, אחרת לא היה לו שום קושי לקבל את הילדות של ילדיו.

ב. מה שטוען, שהנה, הילדים של השכנים כל כך ממושמעים.

ובכן, צריכים לדעת שיש הבדל בין חינוך ל"אילוף". חינוך פרושו להנחיל לילדים ערכים של חיים ואמונה ושמחה וחסד וכו', על ידי שמכניסים בהם רצונות טובים ללכת בדרכים אלו, ומעודדים אותם, ומראים להם דוגמא אישית וכו'.

ואלו אילוף - פרושו לאיים ולהפחיד את הילד, שיתנהג על כל פנים בחיזיוניות, כפי אותם ערכים שההורה מנופף בהם, והוא פשוט נעשה כמו חיה מאולפת, שיודעת, שכשהבעלים שלה עושה סימן זה, צריכים לעשות ככה, וכשמשמיע קול כזה, צריכים לקפוץ וכו'.

האם אנחנו רוצים שילדנו יהיו מאולפים או מחונכים?

לפעמים ההורה ששומע את השכל הזה של חינוך, שהילד הוא ילד, וצריכים לתת לו לחיות בעולמו של ילד, מרגיש שהיה רוצה לקבל את הדברים, אבל קשה לו מכמה סיבות:

א. או שהוא פשוט לא רגיל לזה, מאחר ואותו לא חינוכו ככה, ובשבילו זה כמו הפקרות לגדל את הילדים עם החופש הזה.

א. או שהוא רואה אצל אחרים, ששם הילדים יושבים יפה ומושמעים כמו במסדר, ונדמה לו, שהנה, אפשר לחנך את הילדים שיהיו שקטים ומושמעים.

א. או שאותו הורה הוא פשוט בעצמו אדם מסורמר, שלא יכול לסבול ששמחים וצוחקים... ובכן, נשתדל לתת תשובה לכל אחת מהסיבות הללו, שמונעות מההורה לתת לילדיו לגדול בטבעיות, בתקוה שהתשובות הללו יענו גם על עוד ספיקות ובלבולים אחרים שלא מנינו כאן.

א. על מה שההורה טוען שהוא לא רגיל כך, ולא

הרב אברהם ישעיה קרליץ זצוק"ל החזון איש | ט"ו בחשון

לאורם נלך הילולא דצדיקיא

ברק. הרב גרודז'ינסקי זצ"ל פרסם את שמו והוא הפך לאישיות חשובה מאד בארץ.

סרן החזון איש היה לוחם גדול כנגד כל סממן פסול שבא להפריע את קדושת היהדות, אחד המאבקים הגדולים בהם השתתף, היה המאבק נגד גיוס בנות. בעיצומו של הייחוס הציבורי והמאבק עם ראשי המדינה, נפגש עם ראש ממשלת ישראל דאז, שבא לבית החזון איש וביקש לשוחח עימו בענייני העומדים על הפרק וביחסים בין דתים לחילונים. פרטי השיחה לא נודעו ברובם. בפגישתו אמר לראש הממשלה כי "ל"העגלה הירקה" (היהדות החילונית-ציונית) לפנות מקום ל"עגלה המלאה" (היהדות האמתית המקפידה על המסורת). משפט זה הפך להיות משפט מפתח ביחסים שבין הציבור החרדי לחילוני.

סרן החזון איש הנחה את המקורבים אליו ללבוש בגדים ארוכים, שלא לגלח את הזקן ולהתחנך בגיל צעיר. הדגיש את חשיבות לימוד התורה גם לאחר החתונה על חשבון כל עיסוק אחר. דעתו של הרב הייתה שאין לפלוט החוצה תלמידים שנחשבו ל"מקולקלים" מחשש שמא יסנו לחלוטין מהדרך היהודית.

באופיו היה בעל שמחה ורחוק מעכס, סרן החזון איש לא זכה להשאיר אחריו רגע. אך גיסו הרב יעקב ישראל קנייבסקי (הסטיפלער) שהיה נשוי לאחותו, הפקיד בידיו את חינוך ילדיו, אבל תלמידיו ותורתו הרבה שהשאיר קן הן צאצאיו.

סיפר הרב בן ציון אפרט מחשובי חסידי ברסלב שה'חזון איש' דיבר עימו מדי פעם על כוחו וגודלו של רבי נחמן מברסלב... ובכל פעם נהג לומר לו: "נו, אמור עוד איזה תורה מהרבי". נלבע' בליל שבת, ט"ו בחשון תשי"ד, ונקבר בבני ברק. ציונו היא אבן שואבת למתפללים המבקשים ישועה וברכה בכל העניינים. זכותו וזכות תורתו הקדושה תהא מגן וצנינה בעדינו אכ"ר.

אביו היה ר' שמריהו יוסף-רבה של קוסוב. אחיו וגיטו היו תלמידי חכמים וגדולי תורה. החזון-איש' היה צענו מאד וחי חיי חסידות ופרישות. לאחר נישואיו התגורר בעיירה כידיאן, התפרנס מחנות שניהלה אשתו עמל ושקד בתורה. לפני עלייתו לארץ היה בבחינת 'צדיק נסתר', ואת כל ספריו הוציא לאור בעילום שם. גיסו, הרב יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל (הסטיפלער) העיד עליו שכל הש"ס, היה מסודר במוחו.

בשנת תרע"ב הוציא לאור את ספרו הראשון, ובמשך חייו הוציא 23 חיבורים בהלכה. לכל ספריו קרא בשם: 'חזון איש' אשר מרומז בו שמו במילה אי"ש שהיא ראשי תיבות: אברהם ישעיה.

אחרי מלחמת העולם הראשונה עבר לויילא. גדולי וילנא הכירו בגדולתו, ובמיוחד העריכו ר' חיים עוזר גרודז'נסקי, זיע"א שהיה מנהיג היהדות בדורו והיה מתייעץ עם החזון איש' בבעיות הלכתיות ובעצות ציבוריות.

היה גם בקשר עם 'החפץ חיים', ר' ישראל מאיר הכהן זיע"א.

מסופר שכשהיה בימי ילדותו, לא בלט בכשרון כילד, ורק מבר המצווה שלו, עת שהכריז שקידיש את כל כוחותיו לתורה, החל להתבלט, וממנו נלמד, שלא הכישרון קובע אלא העמל והרצון הוא הקובע.

החזון איש שאף ללמוד כל חיי תורה לשמה, ללא הפרעות. כאשר הצינו לו משרה של רב הוא התנגד. כאשר בתקופת מלחמת העולם הראשונה, נאלץ רבה של העיירה סטוביץ' לעזוב בהוראת הרוסים את המקום, ביקש סרן החזון איש שיתלף אותו עד לחזרתו. החזון איש זכה להערצת אנשי העיירה.

בבואו לארץ הוא שהה כמה ימים בעיר יפו עד ששכר חדר ברחוב גאולה בתל אביב. לאחר מכן הוא שכר דירה בעיר בני

קו האמונה
02-6444250

אם הדרוכים,
יש מה שחובל אותך

לפני הכל -
אוהבים

אני אוהב כל יהודי

להזמנת ריחן לרכב ומוצרים נוספים:
050-9931931

שו"ת אקטואלי

מענייני דיומא

שידור חי

על ידי הרב שלום ארוש שליט"א
בכל יום שלישי, בשעה 20:00

שאלות ותשובות

ניתן לשלוח שאלות במייל
me5812210@gmail.com
או כמסרון לנייד:
052-6672221

הסיפור התחיל ביום י"ז בתמוז, במשגה אכל הבחור הצעיר ר' ישראל ביום הצום ואז נכנסו בו הרעורר תשובה חזקים. הוא נגש לספרייה תוך כדי שהוא עושה בתשובה שלימה, הוא פתח את הספר ושם חיכה לו הפתק שנתן לו חיזוק ונחמה...

תוכן הפתק:

מאוד היה קשה לי לרדת אליך תלמידי יקר, להגיד לך כי נהנתי מאוד מעבודתך, ועליך אמרתי מיין פייערל וועט טליען ביז משיח וועט קומען חזק ואמץ בעבודתך
נ נח נחם נחמן מאומן
ובזה אגלה לך סוד והוא:
מלא וגדיש מקו לקו ובחיזוק עבודה תבינהו וסמן
זי בתמוז יאמרו שאיך מתענה

איך זוכים לשמחה אמיתית? ומה לגבי הפתק שקיבל רבי ישראל אודסר?

שאלה: מה דעת כבוד הרב לגבי הפתק שקיבל רבי ישראל דב אודסר זצוק"ל?

תשובה: יש לי אמונה תמימה. זכיתי שהצדיק הזה היה בביתו, זכיתי לשמש אותו, זכיתי לקחת אותו לטבול במקווה, לאכול איתו קצת, ושמעתי את הסיפור באופן אישי ממנו! אי אפשר שלא להאמין. הסיפור שלו, עם כל הפרטים, נפלא מאוד. איך שהוא התקרב, הכל פלא, והסיפור של הפתק, הוא ממש פלא פלאות, כי בפתק כתוב סימן, דבר שרק הקב"ה ידע אותו, רק הצדיק ידע אותו. לכן אני מאמין בפתק.

הצדיק הזה, רבי ישראל דב אודסר, קודש קודשים, עבד את ה', והשאיר אחריו כזאת קרן של הפצה. אי אפשר להבין מה שהוא זכה לעשות.

אלא מה, לומר שהדבר הזה הוא כל ברסלב! זה לא זה לא שניה את ברסלב! לא צריכים לעשות שעה התבודדות? לא צריכים לנסוע בראש השנה לרבו באומן? אז לא השתנה כלום. להתייחס אל הפתק כאילו יש רק את זה ותו לא, זו טעות.

יש את רבנו הקדוש, את 'ליקוטי מוהר"ן', 'ליקוטי הלכות' ויתר ספרי רבנו, יש לנו את כל העצות של רבנו, בפרט העניין של שעה התבודדות, וכל הדרך של רבנו. אנו מאמינים בפתק. רבנו אמר, וכתוב ב'ליקוטי מוהר"ן', שיש שם פשוט, כפול, משולש ומרובע. הכל בוודאי אמת, אין כאן עכשיו איזו המצאה. בוודאי שהשם של רבנו הוא קודש קודשים. בשם של רבנו יש את ה' שזה הפשוט, הכפול זה נח', המשולש זה נחמ', והמרובע זה נחמן. בוודאי שהכל אמת, ויש סודות בפתק. לכן ב"ה, לא במשך יום או יומיים, אלא במשך עשרות שנים יש לי את הפתק בכיס שלי. אבל מה, לא לשכוח שיש ברסלב!

יש לנו כלל: אותו רבי שהיה לרבי נתן, יש גם לנו. אם זה ישתנה, אז זה כבר לא ברסלב. כי חסידות ברסלב פירושה, שרבו נחמן מברסלב הוא האדמו"ר שלנו, ואין לנו שום אדמו"ר אחר. וכל מה שרבי נתן עשה ושימש לנו דוגמת מופת לתלמיד אמיתי, כך גם אנחנו עושים.

עכשיו כשיש לנו את הגילוי הזה של הפתק, מצויין! אנחנו מאמינים בו! למה לא?! הצדיק הזה זכה לך שהיה לו גילוי, כאשר הרבי בא לחזק אותנו, וגם גילה לנו את השם הקדוש הזה של הנח-נחמן-נחמן-נחמן. מצויין, זכינו! אפשר להשתמש בשם הקדוש הזה.

אבל חוץ מזה דבר לא השתנה. כל מה שהיה לרבי נתן, צריך להיות לנו. כל דיבור שרבי נתן קיים, צריך שגם אנחנו נשתדל לקיים. חסידות ברסלב לא יכולה להשתנות, ואם תשתנה, זה כבר לא ברסלב. כי רבי נתן מברסלב לימד אותנו שרבי יישאר אותו רבי עד שיבוא משיח. אין מי שיכול להחליף אותו.

גם הספרים שלי שזכיתי לכתוב בחסדי ה', בסך הכל באים ללמד את הדרך של רבנו הקדוש. להפשיט את הדברים למעשה. רבנו הקדוש אמר שהעיקר אצלו זה האמונה, לכן כתבתי את הספר 'בגן האמונה', שמלמד את עניין האמונה. רבנו הקדוש כתב על העניין לעשות בכל יום תשובה, ולעשות בכל יום שעה התבודדות - כתבתי ספר על התבודדות. רבנו דיבר מהעניין של התודה, ורבי

נתן כתב על כך ב'ליקוטי הלכות' - כתבתי ספרים על תודה. בקיצור, הכל לפי דעת רבנו. לא שיניתי כלום. הכל בא ללמד את דעת רבנו, עם השפה הפשוטה שלנו, השפה של דורנו, עם הדרך שמתאימה לדורנו. למה לא לכתוב ספרים כאלה?! רבנו אמר בעצמו שהוא יעשה דבר שלא יפסק לעולם, כלשוננו: "אני אעשה שתלמידים יעשו תלמידים". כלומר רצה שתלמידיו יעשו תלמידים וכן הלאה.

יש לנו משנה, יש לנו גמרא, יש לנו 'שולחן ערוך'. רבנו אמר: "תלמדו את הספר שלי ישר והפוך, אבל סעיף אחד ב'שולחן ערוך' אל תשנו! יש לנו את הכל, לא השתנה כלום. רבנו לא בא להגיד, שכל התורה שהייתה עד לימינו אינה בתוקף עוד. חלילה! מה פתאום? רבי נתן אמר: "את התורה קיבלנו משה רבנו, ורבנו הקדוש נתן לנו את הכלים איך לקיים אותה". לא שיש חלילה תורה חדשה!

כתוב במשנה ב'אבות', וכך נפסק להלכה: "הלוקד מְחַבְרֵוּ פְּרָק אֶחָד או הַלְכָה אֶחָת או פְּסוּק אֶחָד או דְבַר אֶחָד או אֶפְלוֹאוֹת אֶחָת, צָרִיף לְהַגִּיב בּוֹ כְבוֹד, שֶׁלֹּא קָצִינֵי בְּדוֹד סָלָף יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לְמַד מֵאֲחִיתוֹפֵל אֶלָּא שֶׁנִּי דְבָרִים בְּלִבְדֵי, קָרָא רַבּוֹ, אֶלְפָּא וְקִיְדַעוּ...". כלומר שאם אדם לומד מתלמיד של רבנו, אז התלמיד כבר נקרא רב שלו. הרי איך תקרא למי שלימד אותך וקירב אותך?

רבנו הוא האדמו"ר שלנו, והתלמידים שלו יעשו תלמידים, וכל תלמיד שעשה תלמיד נקרא רב של אותו תלמיד, כי הוא לימד אותו את הדרך של רבנו.

וכמו שאנחנו מאמינים בצדיק הזה, רבי ישראל דב אודסר זיע"א, ואנחנו קוראים לו רב, כך כל תלמיד יכול להיות רב. כך רבי נתן נהיה רב וכו' עד לימינו. בכל ההשתלשלות מרבי נתן ועד היום בברסלב, תמיד היו תלמידים שהפכו לרבינים.

אנחנו לא קוראים לרבי נתן "נתן חברנו"... ולכן ישנה טעות שחושבים שהשתנה משהו, כלום לא השתנה. יש את הפתק שהוא אמת לאמיתו, אבל ברסלב לא השתנתה. וכמו שבזמן רבי נתן, הוא לא הנהיג לרדוף אף אחד, וגם בזמנו היו עוד רבינים בברסלב, תלמידים נוספים של רבנו הקדוש, ואף פעם לא מציון שרבי נתן היה רודף מישהו בעולם הזה. אדרבה, היה אוהב ומכבד את כולם, אפילו את הרבינים שרדפו אותו. ועד היום לא השתנה כלום. ברסלב נשארה אותה ברסלב. תנו חיך, ותאמינו בפתק, והעיקר שנאמין כולנו ברבנו ובתלמידיו רבי נתן, ובכל התלמידים עד היום.

שאלה: אני מתאמצת מאוד לשמוח, ולא מצליחה, איך זוכים בקלות לשמחה, מבלי להתאמץ?

תשובה: כדאי לך ללמוד את הספר 'בגן החכמה'. בדרך כלל מי שלא יכול לשמוח, הבעיה שלו היא, שהוא סובל מרדיפה והאשמה עצמית, אדם שרואה את עצמו רק בעין שלילית. ה' נתן אותי לכתוב ספר, שהוא פירוש על מעשה בסיפורי מעשיות של רבנו, 'מעשה מחכם ותם', ולספר הזה קוראים לו 'בגן החכמה' - 'מדריך מעשי לשמחת חיים'. תלמדי את הספר הזה, ועם השכל שלו תזכי לראות את עצמך בעין חיובית, ולהיות בשמחה תמיד. אמן.

מצמיה ישועה

סיפורי ישועות על זרעי צדקות

יש לך ספור ישועה
לספר לנו?
תשלח לנו ותפורסם
al5308000@gmail.com
02-5812252

חצות לילה אקום להודות לך

כי ישני מגיע על ידי הרצון, רצון עד כאב. ובאמת שומעים על הרבה אנשים שהצליחו אם זה בפרנסה או בלימוד תורה או זוגות שרצו ילדים הישועה הגיע דווקא אחרי הכאב. בנקודת השבר.

אחרי שהבנו שאנחנו רוצים ישועה אבל ממש - עד כאב. יש לי את הסוד לקבלת הישועה. בורא עולם נתון לנו הזדמנויות בחיים יש כל מיני ימים בשנה שמסוגלים לישועה זמנים מיוחדים של עת רצון. אבל יש זמן ביום, כל יום המסוגל לישועה - זמן חצות.

כך כותב הרב אברהם ענטיבי צוק"ל: "מעידני עלי שכל זמן שהקהילה (שלו) למדו בחצות, היה שפע בעולם, והכל בזול, ואין דאגה בלב איש, ואין מישהו שנפטר לפני זמנו ועד" בספר "ליקוטי תורה" (טשנביל הדרכה ב' ע"מ ה') כתב: "בעת הקיצו משנתו בחצות לילה דייקא כי אז עידן רעותא ורעוא משתכח כיזוע בספר הזהר: "ובעבודת חצות לילה ... אז יוכל להתייחד ולהתדבק למעלה ולפעול כל דבר שרוצה מאיתו יתברך" ואפילו על דוד המלך כתוב - "חצות לילה אקום להודות לך" - בזמן שהמלכים ישנים, דוד המלך קם, הוא הכיר במעלה הזאת. וכותב הזוהר הקדוש על הלומדים בחצות- שברכתם ברכה וגזרתם גזירה.

עכשיו תגיד, עד כמה אתה רוצה ישועה באמת?

באדיבות- "חוט של חסד"

איפה אני תופס אותכם עכשיו? באמצע הלילה אולי? אם כן, אתם ממש ברי מזל, אם לא, יש לי כמה דברים לספר לכם:

היה פעם ילד, שגדל במשפחה אוהבת, בעיה אחת הייתה- פרנסה זה לא היה הצד החזק במשפחה (בלשון המעטה)... הילד שלט גדל עם חסרים של ממש, היום קוראים לזה "חסכים"... בהתחלה הוא לא הרגיש את זה, אבל איך אומרים- הגיל עושה את שלו- כשכל החברים שלו נהנו מאופניים, הוא נאלץ לצפות עליהם ואולי לבקש סיבוב. גם משהו, לא?

אבל מי דיבר על אופניים, אפשר להגיד שחיו היו ללא מותרות, פלוס מינוס מה שצריך כדי להתקיים- אויר, קמה, מים, כרית... וזה!! גדל הילד, עד שנישא, נולדו לו בנים, עבד לפרנסתו בעצמו והרוויח כמה שקלים.

אבל זה ממש לא הספיק כי- כל פעם שעבר באילון - הבין כמה אין לו אבל כל זה היה כלום לעומת העניינים העצובות של הבן שלו שחיכה בבית, בלי אופניים, בדיוק כמוהו.

הסיפור הזה הוא לא אמיתי, אבל עדיין מציאותי - - -

כמה לדעתכם הייתם מדרגים את הכאב שלו עכשיו מ-1 עד 10?

לדעתי - 20. אך אולי זה הדבר שיגרום לו לעשות שינוי בחיים

לידעתך-
בישיבת חוט
של חסד יושבים
אברכים בכלל
חצות מידי יום
ולומדים תורה
לישועתך.

חיזוקון לומדים הלכה

הלכות לשון הרע

אחד העיקרים
בשמירת הלשון מדבר רע,
הוא הלימוד והשינון
התמידי של דיני לשון הרע
זאת משום שאדם מרבה
להשתמש בלשונו יותר מאשר
הוא משתמש בשאר אבריו
(נצור לשונך)

לקבלת מטרים מחזקים 052-6672221

אחזקת כולל חצות! למי שרוצה ישועה באמת

חוט של חסד
השליחים שלך ללימוד בחצות הלילה

02-5308000

ילדון הידודון

היכן שני אנשים נקראים אחים למרות שהם לא?

תשובה פרשת בראשית: ה'כרובים' נמצאים בשני המקומות. במשכן היו אלה דמויות זהב שניצבו מעל לכפורת המכסה את ארון הקודש (שמות כה יח), ובפרשתנו הם הוצבו מסודת לין עדן כדי לשמור על הדרך לעץ החיים (בראשית ג כד).

הזוכה: יצחק צבי ליבוביץ, מושב תפרח.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

מזל החודש עקרב
- צמאון לדעת -

חשוון

דעת זה להפנים
את מה שאתה
יודע ולחיות
לפי זה.

(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים - 052-6672221

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה
al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

חושך של תודה

להירדם זה לא לעניין מבחינתי, אני ממש לא מצליח להירדם באור אז חבל אפילו לנסות... באותו רגע נזכרתי ברב שלום ארוש ובעצה שלו - לומר תודה על כל דבר ודבר - וברור שגם על הדברים הלא נעימים.

אז בזמן שאחים שלי ניסו למצא תעסוקה, אני פשוט אמרתי תודה- על הכל

על הסוכה שלנו, כמה שהיא יפה גדולה ומרווחת, על שיש מקום לכולנו לישון בסוכה, על הסעודה הטעימה שאמא שלי הכינה לכבוד החג, על האור שלא נכבה ועל העייפות שלי ופתאום, כמו נס שאני לא יוע להסביר אותו- האור פשוט נכבה.

זהה הפתיע את כולנו כי האור היה אמור להתכבות רק עוד שעה.

אמרתי תודה ו--- נרדמתי

הסיפור שלי קרה בחג הסוכות האחרון, ישבנו בסוכה, השעה הייתה 10:30 בלילה, היינו כולנו- כל בני הבית אחרי סעודת החג עייפים מההכנות לחג הסוכות אירגנו את השולחן ואת המיטות על מנת ללכת לישון סוף סוף.

הכל היה מאורגן חוץ מדבר אחד-

האור, הוא היה אמור כבר להתכבות, ע"י שעון שבת שכיוון אבא, אך מישום מה התעכב מלהתכבות.

חיכינו וחיכינו אבל האור לא נכבה, כשהתעייפנו לחכות אבא שלי הלך לבדוק בשעון שבת מה קרה.

לצערנו - בטעות אבא שלי כיוון את השעון על השעה 12:00 במקום 11:00.

זהו אומר שהאור יתכבה רק בעוד שעה.

לא ידענו איך להעביר את הזמן כי לנסות

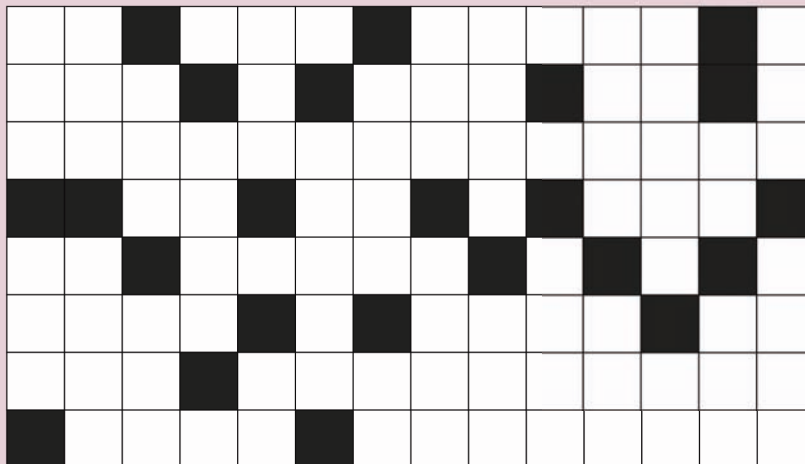
פתרונות יש לשלוח למייל
al5308000@gmail.com
או לפקס: 02-5812252
יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

מדור ילדים שעשועון מגוון

שיבוץ מילים

שבצו את המילים במשבצות לפי כמות האותיות, כך שיכנסו כל המילים לתשבץ.

<u>4</u>
פרעה	<u>3</u>
אות	<u>2</u>
תא	<u>5</u>
מגרון
<u>סדום</u>	<u>קהת</u>	<u>יה</u>	<u>מפיון</u>
<u>קומי</u>	<u>אזל</u>	<u>דק</u>	<u>אחי שש</u>
<u>לננס</u>	<u>ראם</u>	<u>לך</u>	<u>טסיות</u>
<u>ביעף</u>	<u>נחת</u>	<u>סט</u>	
<u>וראו</u>	<u>רחל</u>	<u>גר</u>	
<u>אברים</u>	<u>דוה</u>	<u>פר</u>	
<u>גומל</u>	<u>הגר</u>	<u>לש</u>	
<u>חשדו</u>	<u>משך</u>	<u>נח</u>	
<u>טיול</u>	<u>טור</u>	<u>זד</u>	
<u>הפתח</u>	<u>קרץ</u>		
<u>10</u>	<u>דור</u>	<u>14</u>	
<u>עגלה משולשת</u>	<u>בור</u>	<u>לזרעך אתן</u>	
<u>8</u>	<u>באר</u>	<u>את הארץ</u>	
<u>פרשת לך לך</u>	<u>שבר</u>	<u>(מחובר)</u>	

זוכה פרשת בראשית: שושי קאהן, תפרח.

בדיחות הדעת

החולה : דוקטור אני חי כל הזמן בחרדה על עתיד, אנא עזור לי ! הרופא : אין בעיה, נתחיל סדרה של 12 טיפולים שבועיים שיעלו לך 500 ש"ח כל אחד. החולה : אבל דוקטור, ביקשתי שתעזור לי בנוגע לעתיד שלי, לא שתבטיח את העתיד שלך !

צריכה להיות מילה של סמכות, כזו שאין אחריה עוררין.

מה שקורה ברוב הבתים, הילד בחושי העדינים מגלה שיש לו פתח, שההורה לא אמר את המילה האחרונה, הילד יודע שהוא יכול להתווכח, להתמקח, להתנגד, וקיים סיכוי טוב שההורה יתעייף, ויותר וייסוג לאחוריו. כאשר הסמכותיות אינה מוחלטת, הילד יעצל זאת כדי למצוא פרצה. לעומת זאת, אם נבוא מתוך הכרת סמכותיות, ודברינו יאמרו כשאנחנו עומדים מאחורי כל מילה ומצפים למשמעת, המשמעת בא תבוא. אולי ייקח זמן עד שהילד ילמד והמשמעת תחזור לשרור, אך זה תלוי מאוד בנו- עד כמה מילה של אבא תהיה מילה, בקשה של אמא תהיה קודש... אהבה אמיתית הבאה עם מחשבה על טובת הילד, אינה בהכרח כזו המסירה כל רסן ונותנת לילד את כל העולה על רוחו. אהבה אמיתית עליה לבוא תמיד יחד עם גבולות, קווים אדומים, סמכות ומשמעת.

איסור עקיפה

דבר נוסף: ישנו כלל יסודי ועיקרי בחינוך והוא: "איסור עקיפה". דהיינו, שלא תיווצר שום פרצה ואפשרות עקיפה בחוק שקבענו. נניח והחלטנו על חוק ש: מי שלא סיים להכין שעורי בית לא יכול לרדת לשחק. עלינו להיות עקביים עם ההחלטה והכי חשוב, שחייבת להיות "תמימות דעים" בין ההורים ואסור להורה אחד לסתור את דבריו של השני. לדוגמא: דני שאל את אמא אם אפשר לרדת לשחק ובערב הוא ישלים את השיעורים. אמא כמובן לא הסכימה, שהרי יש בבית חוק ש"מי שלא סיים להכין שעורי בית לא יכול לרדת לשחק". דני ניסה "לעקוף" את אמא והלך ושאל את אבא, תשובת האבא תהיה "פרק חיוני בחינוך". דני ילמד מאבא כיצד צריך "לכבד חוקים". אם האבא עקבי הוא יענה את התשובה הנכונה: "דני אתה יודע הרי שיש בבית חוק ש"מי שלא סיים להכין שעורי בית לא יכול לרדת לשחק".

אבל אם האבא רוצה להיות "נחמד" עם בנו על חשבון חינוכו או על חשבון האמא ויאפשר לו באופן "חד פעמי" לרדת לשחק, בכך שבר האב את החוק ואת המילה של אשתו ואפילו בלא לדעת שדני שאל את אמא והיא לא הסכימה. תחשבו כמה מכובד, חינוכי ואצילי לענות לילד: "דני, אמא מחליטה, תשאל אותה, מה שאמא אומרת צריך לעשות" הילד ילמד ויבין שמילה של אמא זו מילה ואי אפשר לעקוף אותה. זהו כוחה של סמכות שבאה ממקור אמיתי, ממבט פנימי על מהות החינוך, מתוך נקודת מוצא יהודית וידיעה ברורה, כי מי שהפקיד אותנו על חינוך ילדנו רוצה בסמכות זו ומחייב את הילדים לציית לה.

כאן נמצאת הדרך האמיתית להצלחה. בשבועות הבאים נמשיך בע"ה בנושא: "סמכות הורית ומשמעת" בהצלחה!

סמכות הורית ומשמעת פרק ב'

הורים יקרים, ידוע כי הילד בתוך תוכו, רוצה לעשות את רצונו, רוצה להיות ממושמע ולהקשיב,

אם כן מדוע אנחנו מדברים כל כך הרבה פעמים ואין מענה? מדוע נדמה לנו, שהמשמעת מסנו תגיע רק לאחר איומים? הסדרה הנוכחית "סמכות הורית ומשמעת", תכונן אותנו בע"ה להיות הורים סמכותיים יותר ויתנו לנו כלים כיצד לכוון את ילדנו שיהיה ילד ממושמע יותר, מתוך אהבה ולא ח"ו כפיה או רודנות.

מצווה ככל המצווה

ההורים המופקדים על חינוכם וטובתם של ילדינו, יש לנו את מלוא הסמכות, לדרוש מהם את שנראה נכון בעינינו, בכך אנו מחנכים את הילד להיות צייתן וקשוב להורים, לגדולים ממנו והכי חשוב קשוב לצייוי התורה. צייתנות, היא תכונה שתהיה חשובה לילד בעיקר לכשיגדל ויהיה לאיש. כאשר נהיה משוכנעים, בחובתו הבסיסית של הילד לציית למשמעת ולכבד הורים, לא בגלל שאנו שליטים או רודנים, וגם לא בגלל שנוכל להשיג על ידם עזרת בית בחינם. אלא כי זה רצונו של ה' יתברך שהפקיד את חינוכו בידינו. מצוות כיבוד הורים הינה מצווה ככל המצווה ומחובתנו לדאוג שילדינו יקיימו אותה כהלכתה. אך מאחר והמצווה נוגעת ישירות לנו, פעמים ואנו "מתביישים" לעמוד על שלנו ולחנך כפי שהתורה הכתיבה לנו. תודו-מי מכס מלמד את ילדיו לעמוד לכבודו כאשר הוא נכנס הביתה? פעמים, ואנו מוותרים מחוסר ברירה או חוסר כוח בהתמודדות היום יומית על כבודו והילד פשוט מתרגל לזלזל בנו. כאשר אנו נשדר כל הזמן לילדנו שמה שאמא/אבא אמרו צריך לעשות, הילד יפנים את המסר ויכיר מהר מאד בכוחה של הסמכות.

מילה זו מילה

בחינוך ילדים אין מקום לדמוקרטיה. מילה של ההורה

מנהיגות הורית

אני רוצה להציע לכם הורים יקרים, עיצה טובה. קוראים לה: "מנהיגות במשפחה" שפירושה: יכולתם של הורים, להוביל את משפחתם להתמודד עם אתגרים משתנים, שלא באמצעי כפיה. מנהיגות הורית, מתחשבת אומנם בצורכי הילדים, אך משאירה את ניהול המשפחה בידי ההורים. אין פירושו של דבר שהילדים במשפחה יהיו מאולפים ויעשו כל מה שההורים רוצים, תמיד ומהר. זו אינה מנהיגות. זו עריצות, שעבר זמנה. במשפחה בה מתקיימת מנהיגות מתאימה של הורים, יגרמו ההורים ע"י חינוך נכון, שהילדים יבצעו את תפקידיהם מתוך אחריות לקיים את רצון ה' וההורים, גם מבלי שנזכיר להם שוב ושוב.

תוכנית "מנהיגות הורית" זו, אני מדריך ומלווה בחסדי ה' את ההורים שמגיעים אלי לקליניקה לטיפול משפחתי. ואת התוכנית הזו, אנחנו נלמד בע"ה ביחד לאורך

המסר של הרב שלום ארוש:

במ"ק
רבי נחמן אהרן שהספר שלו מקיף את הכול
והוא שוה עם ישראל ויהי למקור המסר שלו
יבא נשמה
כל מי שיקנה ספרים יוכל אולי
זכה שיהי לו ומשאיר שמה נחמדי
ורבנו יהיה שלטן אב עלינו ביום ג'ון
ואני בקין אבא'ה לו בכתוב רבני
שיהי' לו ישועה וקרוב והנלא
אמן
ברוכה הבורה
לנו איוקיי

להזמנות: 052-2240696

ר"ת	יציאה	כניסה
18:06	17:27	16:15
18:03	17:28	16:31
18:04	17:27	16:23
18:07	17:29	16:34

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע

חוט של חסד

בס"ד בר"ה

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

פרשת לך לך • י"ג חשוון תשפ"א • גיליון 694

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

את האמת הפשוטה:

"די להסתכל על הסיבות, די להסתכל על הטבע, די להסתכל על בני אדם, די להאשים ודי לתלות את כל מה שקורה בגורמים המשניים שהם רק השליחים של בורא עולם. די לצפות לישועה מבני אדם שעניניהם אטומות מלראות את האמונה, די לצפות לישועה מרופאים או מחיטונים. זו טעות קשה וחמורה. האמת היחידה היא שצריכים להסתכל רק על סיבת כל הסיבות שזה הבורא, ולצפות רק לישועתו ולחשוב אך ורק מה ה' יתברך רוצה מאתנו באמת."

דרך אמונה בחרת

כתבתי את זה בשבוע שעבר, אבל הלב שלי לא נתן לי להמשיך הלאה. אני מרגיש חובה לצעוק לכל החפץ באמת: מספיק להאשים את הקורונה. מספיק להאשים בני אדם. מספיק לדבר על ההשתדלויות שאת הנזק העצום שלהן כולנו רואים ומרגישים, וספק גדול אם הן יועילו למיגור המגפה. צריכים לדבר רק על בורא עולם ואל בורא עולם. הוא הרופא היחיד ואין בלתו. הוא זה שהביא את המגפה ורק הוא זה שיסיר אותה מעלנו.

בורא עולם קורא ומשם צועק אלינו, ואנחנו נתעסק בפלוני או באלמוני? אנחנו נתעסק רק בהשתדלויות! זו אטימות שאין כדוגמתה. מה ה' רוצה מאתנו? ה' רוצה שנקשיב לו, שנתפלל אליו, שנעשה את רצונו, ושנעשה כל שביכולתנו לעורר עוד ועוד יהודים להאמין בו ולעשות את רצונו.

ובפרט אנחנו כיהודים מאמינים וְאֵלֶּה שְׂיֻדְעִים מה רצון ה', אנחנו חייבים לקחת אחריות כמו אברהם אבינו. עלינו להבין שכאשר ה' מדבר אל כל העולם, הוא קודם כול מדבר אלינו.

עושי אמונה רצונו

לדבר רק על ההשתדלות ולא על השורש הרוחני ולעשות את השיח על ההשתדלות לשיח העיקרי - זו לא רק התעלמות, זו כפייה. כאילו העולם הזה נתון ביד

מאמר ראש הישיבה

צמאים להנהגה

ידע העולם במשך אלפיים שנות קיומו.

אברהם הגיע לעולם לאחר המבול ודור הפלגה ומצא בני טועים ומבולבלים וְחִבְרָה חולה ומשומעת. כולם חיו בטעות חמורה והאמינו בעבודות זרות. אך אברהם אבינו לא נכנע ללחצים ולמוסכמות והיה מוכן לשלם בנפשו על נקודת האמת ועל האמונה שבערה בו.

עד אברהם אבינו היו צדיקים יחידים בדור שהעבירו את דבר האמונה בה' רק ליחיד סגולה שחפצו לשמוע: אבל אברהם אבינו פרץ דרך חדשה, דרך של קירוב אל האמונה בפרסום רב.

ולמרות הקשיים העצומים וחומות ההתנגדות - הוא נחל הצלחה גדולה כמו שהוא בעצמו מספר לעת זקנתו לאליעזר עבדו: "כאשר ה' לקח אותי מבית אבי, הוא היה אלוקי השמיים, כי פה בארץ לא שמעו עליו ולא הכירו אותו; אבל עכשיו שאני כבר זקן בא בימים, אני זוכה לראות שה' הוא אלוקי הארץ, כלומר שעמים שלמים מכירים בכוחו ובמלכותו וקליפת העבודה הזרה הקשה ששלטה בעולם מתחילה להיסדק".

אחד היה אברהם

הוא אבינו הראשון וראש למאמינים שהתנהג כמנהיג אמתי במציאות חשוכה ומסנו עליו ללמוד. כי גם אנחנו היום מרגישים את הטלטלות הקשות שעוברות על האנושות, ואנו עדים לאבדן ערכים ואבדן דרך. בדור שלנו אנחנו זקוקים לא לאברהם אחד אלא להרבה אברהמים שיבקשו את האמת בכל כוחם ויפיצו אותה בעולם. והאמת המוחלטת והיחידה היא האמונה בבורא עולם.

כל העולם הזה כולו שקר אחד גדול והעיסוק בו הוא שקר. בורא עולם הוא החי והקיים הוא האמת היחידה, ורק בזה צריך להיות כל העסק שלנו. אנחנו צריכים את אברהם אבינו שיקום וידפוק על השולחן ויגיד לכולם

מנהג אמתי

קָדוֹר שעובר מבול של בלבול במשבר המנהיגות של תקופתנו לנוכח ההתמודדות עם נגיף הקורונה - כולנו זקוקים למנהיג אמתי שיביהיר לנו איך להסתכל על המצב בעין האמונה, ומה ה' רוצה מאתנו בשעה זו.

הזוהר הקדוש שהבאנו בשבוע שעבר תולה את כל מצב הדור במנהיג. כאשר המנהיג הוא מנהיג טוב, רועה נאמן, מבין את רצון ה' באמת - העולם שמור ומוגן. הוא מתפלל ומגן על העולם. אבל כאשר המנהיג, צדיק ככל שיהיה, לא מבין מה ה' רוצה באמת ממנו כמנהיג - העולם כולו בסכנה, והאשמה הגדולה נופלת דווקא עליו כמנהיג.

מהו מנהיג אמתי?

מנהיג אמתי זה אחד שלא חושש להגיד את דעתו גם אם היא הפוכה מכל מה שחושבים בעולם.

מנהיג אמתי לא משמיע לציבור מה שהם רוצים לשמוע, אלא משמיע להם את האמת גם אם היא קשה וכואבת.

מנהיג אמתי הוא אחד שלוקח אחריות מלאה על העולם ועושה הכול כדי לשנות את העולם ולהפוך אותו לעולם טוב יותר.

מנהיג אמתי רואה את עצמו כעבד לציבור, כעבד לצאן מרעיתו וכעבד לאנושות כולה, ולכן הוא עושה הכול ומוסר הכול למען כל אדם.

מי העיר ממזרח

ולאחר שראינו בפרשה הקודמת את ההתמודדות המסתגרת של נח, שְׁיֻצַל בעצמו מהמבול אבל היח לעולם כולו לטובע - בפרשה שלנו זורח עלינו אור גדול, אורו של ראש המאמינים, אברהם אבינו עליו השלום, שהוא הדמות והסמל למנהיג שכמותו עוד לא

השיעורים העצמתיים של הרב שלום ארוש שליט"א
על פי הנחיות משרד הבריאות
ובקבוצות קטנות | 0528985551

חזרנו!

מעטה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה שהתפלל אברהם אבינו "לו ישמעאל יחיה לפניך", כי כשראה אברהם שהקב"ה שלח מלאך ה' להודיע להגר שתקרא את שמו ישמעאל, הבין מזה כי בשם זה טמון איזה ניצוץ קדוש להמשיך ישועות לישראל, ומאחר שידע כי מישמעאל עצמו לא תצמח ישועה לישראל, לכן התפלל לה' על השם ישמעאל: "לו ישמעאל יחיה לפניך", שיבוא אחד מישראל ויוציא את הניצוץ הקדוש של השם ישמעאל לעבוד בו את השם.

על כך השיב לו הקב"ה: "ויהי אלקים אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק, והקימותי את בריתי אתו לכרית עולם לזרעו אחריי", ואם תאמר הלא יצחק מדתו דין, ואם ידונו ישראל במדת הדין יתכן שלא יהיו ראויים מצד מעשיהם, לכן הוסיף הקב"ה מיד, "ולישמעאל שמעתיה הנה ברכתי אותו והפריתי אותו והרביתי אותו במאד מאד, שנים עשר נשיאם יוליד ונתתיו לגוי גדול".

והתועלת בזה היא, "ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה", כדי שיוכל הקב"ה להחזיק את הברית עם יצחק וזרעו אפילו אם לא יהיו ראויים, על ידי שימשיך להם י"ג מדות של רחמים מהקל וחומר של בן הגבירה מבן האמה, שהקל וחומר מכוון כנגד שם א"ל, ומזה הבין אברהם הטעם שקרא הקב"ה את שם בנו ישמעאל שהוא אותיות ישמע-אל, ובכך נתקיימה בקשתו של אברהם: "לו ישמעאל יחיה לפניך", כי ענין זה יתגלה בעולם על ידי התנא הקדוש רבי ישמעאל שאמר "בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בהן", ולפי זה הקל וחומר מכוון כנגד המדה הראשונה א"ל.

נסיים בפרפרת נאה לבאר בזה מה שזכה בעל התוספות ששמו רבי אלחנן, לחדש חידוש זה בענין השם ישמעאל שנתן לו הקב"ה, כי גם אצלו נתקיים דשמה קא גרים, כי נקרא בשם "אלחנן" שהוא אותיות "אל-חנן", לרמז שחנן אותו הקב"ה להשיג שהקב"ה קרא בשם ישמעאל שהוא אותיות ישמע-אל, כדי שידרשו קל וחומר לזכות את בן הגבירה מבן האמה, ומטעם זה נקראו כמה מהתנאים בשם ישמעאל.

בזה על ברית מילה שנכתרו עליה י"ג בריתות, ומבאר הרבי מלובלין כוונתו כי בזכות קיום מצות מילה זוכים לעורר י"ג מדות של רחמים.

לפי דברינו יש לבאר הטעם שזכה התנא רבי ישמעאל לגלות מאמר זה: "גדולה מילה שנכתרו עליה שלש עשרה בריתות", כי היות שגם ישמעאל נימול, לכן התנא רבי ישמעאל שזכה להוציא הניצוץ הקדוש שהיה טמון בשמו של ישמעאל בבחינת ישמע-אל, זכה לגלות כי הברית של בן הגבירה יצחק וזרעו, יש בה קדושה מיוחדת לעורר י"ג מדות של רחמים, מה שאין כן ישמעאל וזרעו אף שהם נימולים אין להם כח זה.

והנה עוד אחד מקדושי עליון רבי ישמעאל בן אלישע, שהיה כהן גדול והיה מעשרה הרוגי מלכות, שגם הוא קשור עם י"ג מדות של רחמים בבחינת ישמע-אל, כמו ששינו בגמרא (ברכות ז.) שהקב"ה מתפלל, ומפרש בגמרא מהו מתפלל:

"יהי רצון מלפני שייכבשו רחמי את כעסי, ויגולו רחמי על מדותי, ואתנהג עם בני במדת רחמים, ואכנס להם לפני משורת הדין". ומפרש ב"ביאור הגר"א" שהקב"ה מתפלל על י"ג מדות של רחמים: "ויגולו רחמי, הן תליטר תרעי דרחמי, דמשכתחין בעלמא עילאה והן מתגוללין [למטה], כמו שכתוב (תהלים קלג-ב) כשמן הטוב כו' שירוד על פי מדותיו".

על כך מספרים בגמרא:

"אמר רבי ישמעאל בן אלישע, פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים, וראיתי אכתריאל יה' צבאות שהוא יושב על כסא רם ונשא, ואמר לי ישמעאל בני ברכני. אמרתי לו, יהי רצון מלפניך שייכבשו רחמיך את כעסך, ויגולו רחמיך על מדותיך, ותתנהג עם בניך במדת הרחמים, ותיכנס להם לפני משורת הדין, ונענע לי בראשו".

לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שנקרא בשם ישמעאל בבחינת ישמע-אל, הרי שמו מורה שיש בכוחו לעורר י"ג מדות של רחמים הכלולות בשם א"ל, לכן אמר לו הקב"ה: "ישמעאל בני ברכני", לעורר על ישראל י"ג מדות של רחמים, וכן עשה שבירך את הקב"ה: "ויגולו רחמיך על מדותיך", שכאמור הכוונה בזה על י"ג מדות של רחמים.

יוסי הגלילי שהתורה נדרשת בל"ב מדות, נמצא לפי זה שיש ג' שיטות בכמה מדות התורה נדרשת, שיטתו של הילל הזקן שהתורה נדרשת בז' מדות, שיטתו של רבי ישמעאל שהיא נדרשת ב"ג מדות, שיטתו של רבי אליעזר בן רבי יוסי הגלילי שהיא נדרשת בל"ב מדות, ומבאר החיד"א כי על פי הסוד אלו ואלו דברי אלקים חיים.

נמצא לפי זה כי לולא התנא הקדוש רבי ישמעאל שגילה לנו כי התורה נדרשת בשלש עשרה מדות, אשר לפי המבואר הן מכוונות כנגד י"ג מדות של רחמים, לא היינו יודעים כלל כי הדרש של המדה הראשונה קל וחומר מכוון כנגד המדה הראשונה מ"ג מדות של רחמים שם א"ל, ולא היינו מבינים הטעם שקרא הקב"ה את שמו של בן האמה ישמעאל, אולם מאחר שחלק התורה של רבי ישמעאל היה לגלות לנו ענין נפלא זה, לכן נקרא בשם רבי ישמעאל כי בזכותו אנו יודעים שזאת היא סגולת הקל וחומר לעורר שם א"ל הכולל כל י"ג מדות של רחמים.

יומנתק לפרש בזה הברייתא: "רבי ישמעאל אומר", ולכאורה יפלא איך נקרא בשם רשע, לכן כדי ליישב פליאה זו ממשיך הברייתא מה שאומר, "בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בהן מקל וחומר" וכו', נמצא כי הוא גילה שקל וחומר היא כנגד שם א"ל, לכן יפה נקרא בשם ישמעאל שהוא אותיות ישמע-אל, כי בזכותו יזכה הקב"ה את ישראל בקל וחומר בן הגבירה מבן האמה שמעורר את השם א"ל שהוא מקור הרחמים.

רבי ישמעאל גילה גדולה מילה שנכתרו עליה י"ג בריתות

הבה נמשיך במסע הקודש למצוא עוד מקום שלתנא רבי ישמעאל יש קשר עם גילוי בענין י"ג מדות של רחמים בבחינת ישמע-אל, והוא מה ששינו בגמרא (מדרים לא.): "רבי ישמעאל אומר גדולה מילה שנכתרו עליה שלש עשרה בריתות". ופירש הר"ן: "שלש עשרה בריתות נכתבו בפרשת מילה".

וכתב הרבי מלובלין זי"ע ב"זכרון זאת" (פרשת שופטים) ששמע מרבו הרבי ר' דוב בער ממעזריטש זי"ע, כי מה ששינו בגמרא (ר"ה יז): "ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם", הכוונה

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת לך לך תשפ"א | ד

דאטיהיבא ליה רשותא למיתב למיכתב זכוותא דישראל". פירוש, ראה את מלאך מט"ט שניתנה לו רשות לשבת ולכתוב זכויותיהם של ישראל.

הנה כי כן זהו שאמר דוד המלך: "במה יזכה נער את ארחו", פירוש, במה יזכה מלאך מט"ט הנקרא נער למלא את ארחו ותפקידו שנברא בשבילו, על כך באה התשובה, "לשמוך כדברך", על ידי שישמור על ישראל, כדברי ה' שאמר למשה: "הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמורך בדרך".

מתנה מבואר היטב הטעם ששר העולם שהוא מלאך מט"ט, שמח כל כך כשדרשו הדשאים קל וחומר, כי מאחר שתפקידו בקודש הוא לזכות את ישראל שבשבים נברא העולם, לכן על ידי שחידשו הדשאים את הדרש של הקל וחומר, שמח שיוכל לזכות את ישראל אפילו אם לא יהיו ראויים מצד הקל וחומר בן הגבירה מבן האמה, וזהו שאמר: "יהי כבוד ה' לעולם", אפילו אם לא יהיו ישראל ראויים, "ישמח ה' במעשיו" שברא בשביל ישראל.

רבי ישמעאל גילה שקל וחומר הוא כנגד שם אל

בדרך זו במסילה נעלה לבאר הטעם שבחרו כמה מן התנאים לכות את בניהם שהאירו את העולם בתורתם בשם ישמעאל, על פי מה ששינו בגמרא (ברכות ז'): "מנא לן דשמו גרים, אמר רבי אלעזר דאמר קרא (תהלים מ-ו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות".

לפי זה נראה לומר בדחילו ורחימו, כי התנאים הללו השיגו ברוח הקודש ששורש נשמת בנם קשור בקשר אמיץ, לא עם ישמעאל עצמו שהיה רשע רוב ימי חייו לכל הדעות, אלא עם השם ישמעאל שבחר הקב"ה לבנו של אברהם, אשר כפי המבואר משמעות השם היא ישמע-אל, שישמע הקב"ה את הקל וחומר של בן הגבירה מבן האמה, כדי לעורר על ישראל את השם אל המכוון כנגד קל וחומר, שהוא כולל את כל י"ג מדות של רחמים, לכן קראו את שם ישמעאל שהוא אותיות ישמע-אל, בידועם שיש להם כח מיוחד לעורר על ישראל י"ג מדות של רחמים משם אל.

מה נפלא לפתוח בברייתא בתורת כהנים שאנו אומרים בכל יום בתפלת שחרית: "רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בהן, מקל וחומר ומגזירה שוה" וכו'. והנה באמת ישנן כמה שיטות במספר המדות שהתורה נדרשת בהן, כי באבות דרבי נתן שינו (פרק לו משנה י'): "ז' מידות דרש הילל הזקן לפני בני בתירה".

והעיר הגה"ק החיד"א בפירושו "כסא רחמים", כי בברייתא שהביא ב"ספר כריתות" לרבי שמשון מקינון (חלק ג) מצינו שיטתו של רבי אליעזר בן רבי

בני יששכר: ישמעאל ל הוא אותיות ישמע-אל, שידרשו קל וחומר שהוא כנגד אל ל לזכות את ישראל

רבי ישמעאל ישמע-אל זכה לגלות שהתורה נדרשת בשלש עשרה מדות ולפי זה קל וחומר הוא כנגד אל ל

רבי ישמעאל ישמע-אל זכה לגלות שגדולה מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות כנגד י"ג מדות של רחמים

הקב"ה ביקש מרבי ישמעאל בן אלישע בקודש הקדשים: "ישמעאל בני ברכני", בי"ג מדות של רחמים

"דרש רבי חנינא בר פפא (תהלים קד-לא), יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו, פסוק זה שר העולם אמרו, בשעה שאמר הקב"ה למינו באילנות, נשאו דשאים קל וחומר בעצמנו, אם רצונו של הקב"ה בערבוביא למה אמר למינו באילנות, ועוד קל וחומר, ומה אילנות שאין דרכן לצאת בערבוביא אמר הקב"ה למינו, אנו על אחת כמה וכמה, ומיד כל אחד ואחד יצא למינו, פתח שר העולם ואמר, יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו".

וצריך ביאור מה ראה שר העולם לשמוח כל כך, ואיזה כבוד ה' נצמח מקל וחומר זה. וביאר על פי ה"בני יששכר" כי על ידי הקל וחומר של בן הגבירה מבן האמה זוכים ישראל לברכות אפילו אם אינם ראויים לכך, והנה ידוע שהעולם נברא בשביל ישראל, כמו שכתוב (בראשית א-א): "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". ופירש רש"י בשביל התורה ובשביל ישראל שנקראו ראשית.

לכן כאשר חידשו הדשאים את הקל וחומר הראשון בעולם, שבזכות קל וחומר אפשר לזכות את ישראל אפילו אם אינם ראויים מצד מעשיהם, פתח שר העולם שנברא בשביל ישראל ואמר: "יהי כבוד ה' לעולם", כי מקל וחומר זה נצמח כבוד ה' "לעולם", לזכות את ישראל אפילו אם אינם ראויים, לכן "ישמח ה' במעשיו" שברא בשביל ישראל.

ויש להוסיף תבלין לבאר מה ששמח על כך שר העולם דוקא, על פי מה שאמר כ"ק מרן השר שלום מבעלזא זי"ע לפרש דברי דוד המלך (תהלים קיט-ט): "במה יזכה נער את ארחו לשמוך כדברך". כי מבואר בתוספות (חולין ס. ד"ה פסוק) ששר העולם הוא מלאך מט"ט הנקרא נער.

והנה מלאך מט"ט תפקידו לשמור על ישראל, כמו שאמר הקב"ה למשה (שמות כג-ב): "הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמורך בדרך". ופירש רש"י (שם כא): "רבותינו אמרו זה מטטרו"ן ששמו כשם רבו, מטטרו"ן בגימטריא שדי". וכן מבואר בגמרא (חגיגה טו.) כשנכנס אלישע בן אבויה לפרדס: "חזא מיטטרו"ן

גמור, מאחר שהזהירו הקב"ה שאפילו לא ידבר עם יעקב מטוב עד רע, על אחת כמה וכמה שאין רצונו שיעשה מעשה רע ליעקב, אמנם הלא "אל אחר" שמצד הקליפה מתנגד שלא לדרוש קל וחומר.

הנה כי כן זהו שאמר לבן ליעקב: "יש לאל ידי", לאל שלי מצד הקליפה, יש בכוחי "לעשות עמכם רע", ופירש הטעם לכך, "ואלקי אביכם אמש אמר אלי לאמר, השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע", הרי שהזהיר אותי רק שלא לדבר עמך, אבל על המעשה לא הזהירני, ומאחר שהאל מצד הקליפה אינו דורש קל וחומר, נמצא כי "יש לאל ידי לעשות עמכם רע". אלו דבריו הקדושים. אמנם עדיין צריך ביאור למה "אל אחר" של הקליפה מתנגד למדת קל וחומר.

לפי האמור יש לומר הביאור בזה, כי מאחר שבזכות הקל וחומר בן הגבירה מישמעאל בן האמה, יוצאים ישראל בני יצחק זכאים בדין אפילו אם אינם ראויים לכך, כי על ידי הקל וחומר מתעורר שם אל"ל השורש של כל י"ג מדות של רחמים, לכן לבן הארמי שביקש לעקור את הכל ועדת מרעיו שונאים את ישראל, וכל רצונם לקטרג על ישראל מתנגדים לקל וחומר זה שמזכה את ישראל אפילו אינם ראויים.

יומתק להבין בזה מה שקרא הקב"ה את יעקב אבינו בשם אל, כמו שדרשו בגמרא (מגילה יח.): "מנין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב אל, שנאמר (בראשית ג-ג) ויקרא לו אל אלקי ישראל". לפי האמור רצה הקב"ה לקבוע בכך הוראה לזרעו של יעקב לדורות עולם, שאפילו אם ח"ו לא יהיו ראויים מצד מעשיהם, ירחם הקב"ה עליהם בזכות הקל וחומר מבן האמה, שמעורר את השם אל"ל שהוא שורש לכל י"ג מדות של רחמים.

הטעם ששמח שר העולם כשדרשו הדשאים קל וחומר

דבר בעתו מה טוב מה שהביא ב"טיב לבב" (פרשת בראשית) בשם הגה"ק מהר"י מסאטמאר זי"ע לבאר בזה מה ששינו בגמרא (חולין ס.):

ישוב הפליאה על חכמי התורה שנתנו לבניהם התנאים את השם ישמעאל שהרי רשעים לא מסקינן בשמייהו

תוספות ישנים: מותר לתת לישראל השם ישמעאל, כי הקב"ה נתן לו את השם הזה על ידי המלאך ששלח להגיד רש"י: הקב"ה בירך את ישמעאל בן האמה, כדי לזכות את ישראל בקל וחומר בן הגבירה מכן האמה

המגיד ממעזריטש: על ידי המדה הראשונה קל וחומר מעוררים שם א"ל הכולל כל י"ג מדות של רחמים

יצחק, ומאחר שהקל וחומר מעורר שם א"ל שהוא מקור הרחמים, נמצא שזרעו של יצחק יצאו זכאים במדת הרחמים.

על פי האמור מוסיף רבי יוסף ענגיל לבאר (שם) מה שקיימא לן להלכה כשיטת רבא (סנהדרין נד., תמורה ט.) : "אין עונשין מן הדין". כלומר אין עונשים מיתה או מלקות על איסור שאינו מפורש בתורה רק נלמד מקל וחומר, ונתייגעו המפרשים להבין מדוע באמת אין עונשים מקל וחומר שהיא אחת מ"ג מדות, אך לפי האמור הביאור בזה כי מדת קל וחומר מכוונת כנגד שם א"ל שהוא מקור הרחמים, לכן אין עונש יוצא ממדה זו.

אל נכר של הקליפה מתנגד לקל וחומר

חשבתי דרכי לבאר בזה מה שמצינו בפרשת ויצא, כשברח יעקב אבינו וכל בני ביתו מחרן, ולבן רדף אחריו עד שהשיגו ואמר (בראשית לא-כט): "יש לאל ידי לעשות עמכם רע, ואלקי אביכם אמש אמר אלי לאמר, השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע". וצריך ביאור מאחר שהקב"ה הזהיר אותו: "השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע", איך אמר: "יש לאל ידי לעשות עמכם רע", הלא אין בכוחו לעשות רע אחרי שכבר הזהיר על כך מפי הקב"ה.

בשורת "דובב מישרים" להגה"ק מטשעבין זצ"ל (חלק ב סימן ט) מביא על כך דבר נפלא בשם קדוש אחד מדבר, ואני מצאתי מקור הדבר ב"ערבי נחל" (תחילת פרשת וישלח), כי כמו שיש שם א"ל מצד הקדושה, כן יש זה לעומת זה "אל אחר" מצד הקליפה, כמו שכתוב (שמות לד-ד): "כי לא תשתחוה לאל אחר", לכן כמו ששם א"ל מצד הקדושה מכוון כנגד מדת קל וחומר, כן להבדיל "אל אחר" מצד הקליפה מתנגד למדת קל וחומר.

והנה הקב"ה אמר ללבן בחלום לילה: "השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע", הרי שהזהירו רק שלא לדבר עם יעקב מטוב עד רע, אבל לא הזהירו שלא יעשה ליעקב מעשה רע, אלא שיש כאן קל וחומר

ישמע הקב"ה את תפלתם בזכות הקל וחומר מכן האמה, ובפרט שעצם הקל וחומר מעורר שם א"ל המדה הראשונה מ"ג מדות של רחמים.

ויש להוסיף נקודה יקרה בענין החשיבות של הקל וחומר לעורר המדה הראשונה שם א"ל, על פי מה שמבואר ב"זרע קודש" (פרשתנו ד"ה ויעתק), כי המדה הראשונה א"ל כוללת כל י"ג מדות של רחמים. נמצא לפי זה כי על ידי קל וחומר אנו מעוררים את השם א"ל הכולל את כל י"ג מדות של רחמים.

הגאון רבי יוסף ענגיל זצ"ל הקל וחומר להמתיק הדין של יצחק

מה נעימים הם דברי הגאון הגדול רבי יוסף ענגיל זצ"ל בספרו "בית האוצר" (ח"א כלל נו אות טז ד"ה ועיין ב"ר) שהוסיף תבלין לבאר הטעם שרמז הקב"ה לאברהם על הקל וחומר של בן הגבירה מכן האמה דוקא אחרי שבישר לו על לידת יצחק, על פי הידוע כי אברהם אבינו עבד את ה' במדת החסד והמשיך בכך חסדים על בני העולם, ואילו יצחק אבינו עבד את ה' במדת הגבורה בבחינת (בראשית לא-מב): "פחד יצחק", והמשיך בכך גבורות ודינים על עוברי עבירה.

הנה כי כן כאשר הקב"ה דן את ישראל במדת החסד של אברהם, הרי אפשר תמיד למצוא איזון זכות לזכותם לפני משורת הדין, אולם כאשר הקב"ה דן את ישראל במדת הדין של יצחק, הרי יש חשש גדול שלא יוכלו לצאת זכאים בדין, לכן הקדים הקב"ה לבשר לאברהם על לידת יצחק שמדתו דין: "אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק", והוסיף להבטיח, "והקיימות את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריי".

אולם הלא לפי זה עלול אברהם איש החסד להתמלא פחד, שיקים הקב"ה ברית עם יצחק שמדתו דין לדון את ישראל במדת הדין, לכן בישר הקב"ה לאברהם מיד: "ולישמעאל שמעתיק הנה ברכתי אותו", ומאחר שברכתי את בן האמה, אם כן קל וחומר לבן הגבירה "ואת בריתי אקים את

לדרוש גם את הקל וחומר בן הגבירה מכן האמה. ותירץ ה"בני יששכר" כי קל וחומר זה נצרך, אם לא יהיו ישראל ראויים מצד מעשיהם, יצאו גם אז זכאים בדין על ידי הקל וחומר שהוא מן התורה.

ישמעאל"ל אותיות ישמע אל"ל כנגד מדת קל וחומר

על פי האמור מוסיף ה"בני יששכר" לבאר מה שאמר מלאך ה' להגיד לקרוא את שם בנה ישמעאל, כמו שכתוב (בראשית טז-א): "ויאמר לה מלאך ה', הנה הרה ויולדת בן, וקראת שמו ישמעאל כי שמע ה' אל ענייך". וצריך ביאור מאחר שכבר שמע ה' בקולה, למה צוה המלאך לקרוא את שמו "ישמע-אל" בלשון עתיד ולא "שמע-אל" בלשון עבר.

אך ביאור הענין הוא על פי יסוד נפלא במשנתו הטהורה של הרבי ר' דוב בער ממעזריטש ז"ע, לבאר מה שכתוב כשהתפלל משה על מרים לרפא אותה מהצרעת (במדבר יב-ג): "ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה, ויאמר ה' אל משה, ואביה ירוק ירוק בפניה הלא תכלם שבעת ימים, תיסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף". ופירש רש"י: "ואם אביה הראה לה פנים זועפות הלא תכלם שבעת ימים, קל וחומר לשכינה".

וביאר בדברי קדשו הטעם שדרש הקב"ה קל וחומר, כי י"ג מדות של רחמים מכוונות כנגד י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, ועל ידי שאנו דורשים אחת מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, אנו מעוררים את המדה המכוונת כנגדה ב"ג מדות של רחמים. והנה על פי הכרעת רבינו האריז"ל (ע"ה) שער יג פרק יא) שני שמות ה' ה' שנזכרו בתחילת י"ג מדות של רחמים, הן בבחינת שורש ל"ג מדות של רחמים, ואחר כך מתחיל הסדר של י"ג מדות של רחמים: "אל, רחום, וחנון, ארך, אפים, ורב חסד, ואמת" וגו'.

נמצא לפי זה כי המדה הראשונה מ"ג מדות של רחמים היא שם "אל" המכוונת כנגד המדה הראשונה מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהן "קל וחומר". לכן כאשר התפלל משה על מרים: "אל נא רפא נא לה", כי רצה לעורר שם א"ל לרפאות את מרים, רמז לו הקב"ה עצה נפלאה איך לעורר שם א"ל, על ידי שדרש קל וחומר: "ואביה ירוק ירוק בפניה הלא תכלם שבעת ימים", קל וחומר לשכינה, ועל ידי הקל וחומר שדרש הקב"ה עורר בכך שם א"ל לרפא את מרים.

לפי זה מבאר ה"בני יששכר" הטעם שצוה המלאך להגיד לקרוא את שמו של בן האמה "ישמע-אל" בלשון עתיד ולא "שמע-אל" בלשון עבר, כדי שבעתיד בכל פעם שיציטרו ישראל לישועת ה' אף שלא יהיו ראויים לכך מצד עצמם,

"לו ישמעאל יחיה לפניך" אברהם אבינו התפלל על התנא רבי ישמעאל שגילה כי התורה נדרשת בשלש עשרה מדות

ישמעאל שציערו את ישראל, כמו שפירש רש"י בפסוק (שם כא-יז): "כי שמע אלקים אל קול הנער באשר הוא שם", מה להם לגדולי ישראל הללו, שבחרו לקרוא לבניהם הצדיקים בשם ישמעאל. זאת ועוד ראוי ליישב מה ראה הקב"ה על ככה שקראו בשם ישמעאל, אף שידע שלא יהיה נמנה על זרעו של אברהם, כמו שאמר לאברהם (שם יב): "כי ביצחק יקרא לך זרע".

"מכאן למד קל וחומר בן הגבירה מבן האמה"

רחש לבי דבר טוב להעלות על שלחן מלכים רעיון חדש לבאר חידה סתומה זו, על פי מה שנשים לב להתבונן במה שהשיב הקב"ה לאברהם אבינו על תפלתו: "לו ישמעאל יחיה לפניך" (שם יז-ט):

"ויאמר אלקים אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק, והקימותי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריי, ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אותו והפריתי אותו והרביתי אותו במאד מאד, שנים עשר נשיאים יוליד ונתתיו לגוי גדול, ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת".

רש"י בפירושו שואל: "ואת בריתי אקים את יצחק למה נאמר". כלומר מאחר שהקב"ה כבר הבטיח בתחילת דבריו: "והקימותי את בריתי אתו", מדוע חזר להבטיח שוב בסיום דבריו: "ואת בריתי אקים את יצחק". על כך מביא רש"י בשם המדרש (ב"ר מז-ה): "אמר רבי אבא, מכאן למד קל וחומר בן הגבירה מבן האמה, כתיב הנה ברכתי אותו והפריתי אותו והרביתי אותו, זה ישמעאל, וקל וחומר ואת בריתי אקים את יצחק".

אמנם גם תירוץ זה צריך ביאור כמו שתמה ה"בני יששכר" (תשרי מאמר יב אות ד), הלא הקב"ה כבר הקדים להבטיח לאברהם על הברית עם יצחק בנו גם בלי הקל וחומר: "והקימותי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריי", הנה כי כן מה יתן ומה יוסיף באומר: "ואת בריתי אקים את יצחק", כדי

הללו בשם ישמעאל שהיה רשע, כמו שכתוב (בראשית כא-ט): "ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק, ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק". ופירש רש"י שהיה מצחק בעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

כבר הרגישו בכך בתוספות ישנים (יומא לח: ד"ה מעשה), ולמדנו מתוך דבריהם ליישב פליאה זו, על פי מה שכתוב (בראשית כה-ח): "ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו, ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה". ופירש רש"י בשם המדרש: "יצחק וישמעאל, מכאן שעשה ישמעאל תשובה והולך את יצחק לפניו, והיא שיבה טובה שנאמר באברהם". הנה כי כן מאחר שעשה תשובה מותר לקרוא בשמו.

"אין אברהם מציל את ישמעאל"

אולם התוספות (שם) נתקשו על זה ממה ששינו בגמרא (סנהדרין קד): "ברא מזכי אבא, אבא לא מזכי ברא [הבן מזכה את אביו להצילו מגיהנם, האב אינו מזכה את בנו להצילו מגיהנם], דכתיב (דברים לב-ט) ואין מידי מציל, אין אברהם מציל את ישמעאל, אין יצחק מציל את עשו". משמע מכאן כי לפי דעה זו בגמרא לא עשה ישמעאל תשובה, אם כן חוזרת הקושיא למקומה, איך קראו כל הצדיקים הללו את בניהם בשם ישמעאל.

ותירצו בשם הרב ר' אלחנן: "ישלומר דישמעאל הקב"ה קראו כך, ומסקינן בשמיה שפיר". פירוש, מאחר שהקב"ה קרא את שמו של ישמעאל, כמו שכתוב (בראשית טז-יא): "ויאמר לה מלאך ה' הנך הרה ויולדת בן וקראת שמו ישמעאל כי שמע ה' אל ענייך". לכן בשם כזה שהקב"ה קרא בעצמו, אף שהיה אחר כך רשע, עם כל זאת אפשר לקרוא לבנים בשם זה.

אמנם עדיין צריך ביאור ליישב הפליאה, כי הן אמת שהקב"ה צוה לקרוא בשם ישמעאל, אולם מאחר שהיה רשע ויצאו ממנו רשעים בני

בפרשתנו פרשת לך לך דבר בעתו מה טוב, להתבונן על מה שהתפלל אברהם אבינו על ישמעאל בנו (בראשית יז-ח): "ויאמר אברהם אל האלקים לו ישמעאל יחיה לפניך". ראוי להתבונן מה ראה אברהם אבינו על ככה להתפלל על ישמעאל בנו תפלה זו: "לו ישמעאל יחיה לפניך", שהרי בודאי השיג ברוח קדשו כי בני ישמעאל לא ילכו בדרכו, לקיים כל מצוות התורה כפי שיקיימו בני ישראל זרעו של יצחק. זאת עוד שייגרמו צער גדול לישראל.

וכבר תמה על כך בזוהר הקדוש (פרשת ויגש רה): שממליץ על אברהם מה שהתפלל הנביא (ישעיה סג-ט): "כי אברהם לא ידענו, דהא אף על גב דביה קיומא דעלמא, לא אשתדל עלן כמה דאשתדל על ישמעאל, דאמר לו ישמעאל יחיה לפניך". פירוש, הגם שהעולם קיים בשביל אברהם, אבל למה לא השתדל להתפלל עלינו, כמו שהשתדל על ישמעאל באומר: "לו ישמעאל יחיה לפניך".

איך קראו את רבי ישמעאל כהן גדול בשם של רשע

פתח דברינו יאיר לברר מקחו של צדיק, כוונתו העמוקה של אברהם אבינו שהתפלל לפני הקב"ה "לו ישמעאל יחיה לפניך", על פי מה שנקדים ליישב הפליאה הגדולה על מה שמצינו הרבה מענקי הרוח בישראל שנקראו בשם ישמעאל, מי לנו גדול מרבי ישמעאל כהן גדול. וכן מצינו התנא רבי ישמעאל שאנו מזכירים בכל יום בתפלת שחרית בבתינו בתורת כהנים: "רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בהן". וכל התלמוד מלא וגדוש עם מאמרים מבני ישיבתו של רבי ישמעאל: "תנא דבי רבי ישמעאל".

ויש לתמוה על כך ממה שכתוב (משלי י-ז): "זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב". ודרשו בגמרא (יומא לח:): "מאי ושם רשעים ירקב, אמר רבי אלעזר רקביבות תעלה בשמותן, דלא מסקינן בשמייהו". ופירש רש"י: "לא יקרא אדם לבנו שם אדם רשע". הנה כי כן איך קראו את כל הצדיקים מאורי התורה

בישראל, נהג כמנהג הרבה צדיקים שנתנו בעצמם את שם הרוך הנימול, ותיכף זעק בקול גדול ובהתלהבות עצומה: "ויקרא שמו בישראל דוב בער!"

כולם הבינו היטב את טיבו המיוחד של שם נעלה ושגב זה, ופשו התרגשותו הגדולה של הצדיק בקריאת שם זה. שכן הוא נקרא על שמו של המגיד הגדול הרה"ק רבי דוב בער ממעורטיש זצוקלה"ה ז"ע, רבו של הרבי ר' זושא, שנסתלק לגני מרומים אך שנים אחדות לפני כן, וימא הדילולא דיליה חל בימים הללו של חודש כסלו (יש תוספת).

השמחה היתה גדולה, ועם סיום מעמד הבית ניגשו שני הצדיקים לעריכת השולחן הטהור לחג סעודת הברית מילה. ציבור גדול מאוד השתתף באותו טיש, והסעודה התנהלה בנהירו עלאה ובחזונו דאורייתא בראשות שני מלאכי עילון הללו מצדיקי הדור. והנה באמצע הסעודה שכבר נערכה בשעות המאוחרות של אחר הצהריים, הגיע לפתע במרצה גדולה השליח מן העיר קורין, וכשכולו נוטף זיעה ארץ רץ תיכף אל הרבי ר' משה כדי להודיע את תשובת אביו הרבי ר' פנחס ז"ע, שציווה לקרוא את שמו של הרוך הנימול: "דוב בער!" על שמו של המגיד הגדול ממעורטיש ז"ע. הציבור כולו נדהם לנוכח רוח הקודש שפעמה כאן לגנד עניהם, כאשר שני הנביאים מתנבאים בטנגון אורח. כראות הרבי ר' זושא את התפעלותם של הנוכחים מרוח קדשו, שידע לכוון לדעת קדשו של הסבא רבי פנחס, פתח ואמר: הרי בשביל דבר כזה אין צריך לרוח הקודש כלל! שכן תדעו נאמנה שבכל חודש כסלו ורועשת כל הפמליא של מעלה מן הארציים של המגיד הגדול, ועבודת קדשו המופלאה זורחת בכל הרקיעים בחדש זה שבעתים, ולפיכך פשוט וברור שבוה החדש יש לתת את שמו הקדוש, ויהי לפלא.

[סליחה קובץ 4938]

< - >

באחד מהיכלי הכוללים שבארץ הקודש, למדו שני אברכים תלמידי חכמים מופלגים בחברותא בהתמדה גדולה רבות בשנים, הם התקשרו מאוד במשך השנים ונעשו חברים קרובים וידיים נאמנים.

האחד מן השניים היה חשוך בינים ל"ע מזה שנים רבות, והיה משתדל להשלים זאת באופנים אחרים המוכרים בספרי הקודש, אם בכתובת והדפסת ספרים רבים של חידושי תורה, וכן בעריכת 'סיום מסכתא' כפעם בפעם, וכיוצא בזה.

היום הקשה והכואב ביותר של החברותא העקר היה חג הפורים, יום שמחתם של ילדי ישראל. כשיעמד עם אשתו בחלון והביטו בהשתאות בילדים הרבים המפזים ומתרוצצים בתחפושות הנחרדות, ומכרכים ברוחב בשמחת הפורים, יצא ליבם ברוב צער, ועיניהם זלגו דמעות רבות בתפילות נוראות לקל חי.

באחד השנים לקראת חג הפורים הציע החבר הקרוב לחברו הכאוב, שאולי כדאי להם לטוס לחוץ לארץ לימי הפורים ולנפוש עם זוגתו במלון נעים, וכך יימנע מהם הכאב הגדול שבהמלות חג הפורים הרושע כאן עם כל הילדים.

וכסף מגולן - שאל האברך.

את זאת תשאיר עבורי! - ענה החבר המסור בחוצות. ההצעה הנדיבה מצאה חן בעיני בני הזוג העקרים, והחל בבירורים ובדיקות מקיפות אחר בית מלון כשר ומהודר בחוץ לארץ. ואכן נמצא בעיר לנדון הבירה בית הארחה מפותח, השייך למשפחה חרדית מקומית, בני תורה וימים ושלימים המקפידים על קלה כבחמורה.

ט"ו שבט ה'תש"פ!
כאזיה תרחם
תרצה להתעורר ולקבל כלים
לעשות רצון הקב"ה?

טיב התחזקות

תורה / שמחה / כיבוד אב / חסד / עינים / שלום
עבודת הש"ת ב' ברכים / מקומות הקדושים ב' ברכים
הכל והודאה ח"ת

נחת להשיג בחגיגות ספרים הפוערות
הפצה הארצית פרסום הספרים בחתולת הרב יצחק עזיק פרידמן 03-6194114

אך האברך החכם הפטיר באומרו, שמי שלא עבר זאת בעצמו, לא יוכל להבין זאת לעולם!

בהגיע בעל המלון לביתו, בעת ארוחת הבוקר שח לזוגות בעלת המלון ארוחת זוג האורחים חשוכי הבנים שהגיעו למלון רק כדי לברוח מן השמחה הגדולה שבחמולת הפורים שבארץ הקודש... הוא הוסיף וסיפר גם על תוכן שיחתו עם האברך, ועל מה שזנף בו על כך שמרבים להצטער בדבר שבין כך אין בו עוד שום תקווה... אך האשה הצדקנית לא הסכימה עם דבריו, היא נדרכה ושאלה את בעלה בכאב, מדוע ככה ייאשת אותו? הרי אין יאוש אצל יהודים! בפרט לא ביום הפורים הקדוש, עליך היה לחזק ולעודד אותו, ולא להכניס בו אכזבה ויאוש, במילים כואבות כאלו שלעולם לא יהיו להם ילדים ח"ו.

אבל האיש התעקש, הרי זהו המצב לאשורו! יותר טוב להם להשלים אם המצב, ולצאת כבר מן התקווה האין סופית הזו. הוא הוסיף ואמר לאשתו בביטחון מלא: באם לזוג הזה יהיו ילדים, הרי אני מבטיח לתת לך את כל אשר תבקשי!

לשמע דברי בעלה, נענתה האשה ואמרה: אם כן מבקשת אני שכאשר ייולד לזוג בן זכר בע"ה, נסגור את כל הבינונס שלנו באנגליה, ונעלה ברננה לארץ ישראל, שם תשב ותעסוק בתורה בשמחה תמיד, הלא כבר צברנו די והותר גם לפרנסתם של חמש ועשר דורות!!!

האיש הסכים עם דברי אשתו, ותיכף נשכח הדבר מלבבו. אולם, אם שכח הבעל מן הענין, הרי שהאשה לא נתנה מנוח לנפשה, צערם של אותם בני זוג נגע לליבה מאוד. ולפיכך במשך כל חג הפורים של אותה שנה ישבה רכונה על ספר התהלים הקדוש, והרבחה בתפילה בדמעות והפצירה עבור אותם בני זוג חשוכי מרפא, שיזכו לפקוד בן זכר משלהם.

ויהי לתקופת הימים, לקראת הפורים של השנה הבאה מקבל בעל המלון טלפון מאותו אברך שבארץ ישראל, הפעם הוא נשמע בשמחה גדולה ובפיו בשורה טובה ומשמחת, השנה, אמר, אין אנו באים אל המלון! ברוך ה' זכינו לנס גדול מן השמים, וכנגד כל התחזיות של הפרופוסורים הגדולים זכינו שנולד לנו בן זכר בסייעתא דשמיא, והבית מילה נתקיים בעזרת ה' בחג הפורים הבע"ה, לא יאומן כי יסופר!

השמחה היתה עצומה, סעודת המילה נערכה עבור כל חברי הכולל ביחד עם בני המשפחה באולם גדול, בשיגוב סעודת משתה חג הפורים, היין נשפך שם לרוב והשמחה הרקיעה עד לב השמים! לאחר החג, דרשה בעלת המלון בלונדון מבעלה לקיים את הבטחתו מאשתקד, ולעלות לארץ הקודש. האיש לא היה מוכן לכך כלל וכלל, והוא שלח את שאלתו בפני מרן הגאון רבי חיים קייבסקי שליט"א, והציע בתמורה להחזיק כולל אברכים שלם בארץ הקודש, שם ילמדו כל היום כולו אברכים חשובים בני תורה.

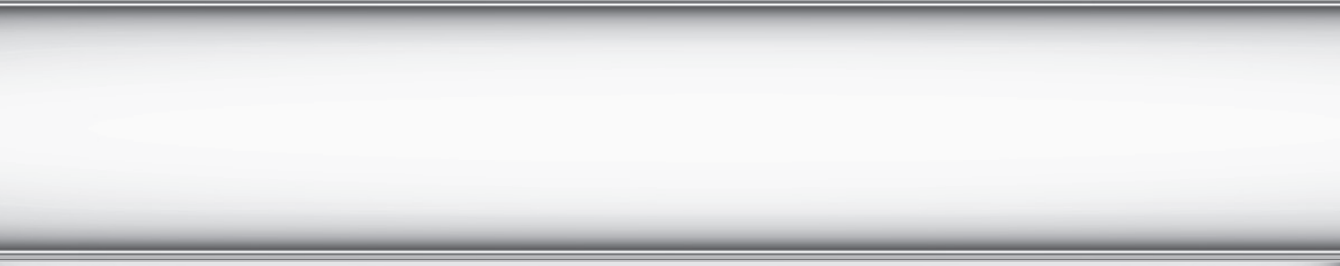
אך תשובתו של רבי חיים הדיימה אותו ואת משפחתו, הלא תראה, ענה ר' חיים, שהקב"ה הפך כל סדרי בראשית, ואפילו העניק בן זכר לזוג שהיו עקרים בטבע, בתפילותיה הזכות של זוגתך, והכל כדי שאתה תזכה לישוב במנוחה באוהלה של תורה ולעוסק בחזונו דאורייתא, ואתה מנסה כאן להפוך את הקערה על פיה, ולהתחמק מן הכל בהחזקת תורה בלבד?...

האיש נענה אכן, הוא סגר את כל עסקיו שבמדינת היים, עלה לארץ הקודש ופתח כולל אברכים חשובים בראשותו, והחל למסור בו שיעורים כסדרן, וישב בשבת תחמכוני בעסק דת תורונו הקדושה, לאורך ימים ושנים טובות.

[מתוך סיחה בענין המדיה בתורה]

על הברכה יעמדו

ניתן להצניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או לארציים | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל הפצו"ב

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזנן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לייכוו הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpnis.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

טיב המעשיות

ברית מילה

המפריש נעמדם בלשון 'בן שמנות ימים', מדוע לא נאמר 'ביום השמיני', כלשון האמור במצוה זו? ברש"י פרשת תזריע (ויקרא כ"ג, ב) וביים השמיני מול בשר עולתו."

ברם פירש בספרו קול תולדות אדם (פרשת וירא, בפסוק (באשית כ"ו, ז) "וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים וגו'". ה"ל"ק:

"אזאדומ"ר זצלה"ה (מורש"ל מלשטשאן) ז"ע אומר, מה הלשון 'שמונת ימים', הרי ליה למימר [ב] שמונה ימים [כי רש"י שכתב י"ב, כי כ"ס, ויקרא כ"ד, ח]?"

אך נראה הענין הוא, שאברהם אבינו עליו השלום היה משתוקק למצוה זו כל שמונת ימים, מתי יבוא לידי ואקיימה, שהיה מצפה ומחכה כל השמונת ימים וליילת לקיים המצוה הזאת. כמו ששמעתי בשם חברי הרב הגאון הקדוש אלקי מנבארדיטשוב

זצלה"ה ז"ע, בעת שהיה מגיע לפנות לולב ואתרוג, היה נעור כל הלילה, ושואג כארי ורקד ושמת: מי יתן ויגיע הזמן שאטול הלולב והאתרוג לידי, ולברך עליהם."

אך אברהם אבינו עליו השלום היה מתלהב וחושק למול את בנו יחידו, שהוא היה הראשון נמול לשמונה ימים. לזאת כתב 'שמונת ימים', שהיה מצפה למצוה זו כל שמונת הימים, מיום הראשון עד יום השמיני, משום הכי ויהי נחשב כל יום מהשמונה ימים כאילו היה מקיים בו מצות מילה"ע כל"ק. וכן כתב בספר הקדוש באר מים חיים, עיין שם.

וסמכין לדבר אמת, יש להביא מדברי תוס' ר"ד המפורסמים בפ"ק דקידושין (ט"ז), בישוב קושית החת"ס למה לי קרא למעוטי שאין האשה חייבת למול את בנה, ותיפוק ליה מצד שהוא מצות עשה שהזמן גרמא שהיא ביום השמיני.

אך תירץ החת"ס ר"ד, דהני מילי מצוה גדולה בגופה שאינה אלא לזמן ידוע ולא בכל זמן. אבל מצוה זו הזמן הקבוע בה אמור רק לכן הנימול, אבל האב לא ציווהו הבורא במילה עצמה, כי אם להתעסק במילת בנו ולהכניח, והעסק המילה אינו לו זמן, שבין ביום ובין בלילה יטרח ויכין צריך מילת בנו ע"ד.

הרי להדיא שמצוותו של אב היא בכל 'שמונת ימים', להכין ולהתכונן היטב למול את בנו בהתלהבות אש קדש, כראוי וכיאות למצוה עלילאה ונפלאה זו.

< >

אחד מגדולי הרבנים נקרא לשאת את זביו בכינוס גדול של רופאים ופרופסורים, שנערך ברוב פארו והדין באחד האתרים היוקרתיים, אשר הוקם במיוחד עבור ניגוסים מעין אלו.

הרב הצדיק דון נשא שם דרשה חוצבת להבות בשבב מידת אמונת הרופא, שעל אף שנתנה רשות ביזיו לרפאות, צריך לדעת ולהכיר נאמנה שאינו אלא 'שליח', ורק השי"ת בעצמו 'רופא כל בשר ומפליא לעשות', ומבלעדי עזרתו וסיועו של מלך רופא נאמן ורחמן לא יעלה ביזיו מאומה.

כאשר מפורשת אמונה יסודית זו בתפילת הרופא: "כי ביך הכוח להחיות מתים, אף לרפאות לכל חולי ומכה ונגע, כי קל מלך רופא נאמן ורחמן אתה. כאשר אמרת (שבת ט"ז, ב) "והי רופא, וכתוב (ביב"ט, ג) "מחצית ואני ארפא", 'מחץ וידיו תרפעה' (ויקרא כ"ג, ז), כי אין רפואה כרפואתך. - ואני עבדך סמכתי על אמרי קדשך לעשות שליחותך, שנתת רשות לרופא לרפאות כל חולי וכל מכה ונגע וכי'. ולא בידי ובחכמתי לידע ולעמוד על עיקר תכונת הרפואה, כי אתה יתת בליבי ובשכלי להבין ולהשכיל הרפואה על אמתותך" ע"כ.

דרשתו של הרב הצדיק שנאמרה בעז ותעצומות מעמקי לבבו, כדרכו בקודש בדרשותיו החופפות, הותירה רושם חזק בלבות הרופאים, ויצאו משם מחווקים מאוד באמונתם.

והנה בצאת הרב מן המתחם הנקב, ראה בדרכו אל הרכב את אחד הרופאים שהמתין לו כשכולו נרגש ונרעש, הוא נישג בהתרגשות גדולה אל הצדיק ונישק את ידיו, והודה לו מאוד על החיזוק העצום שנתן באמונת אלקי עולם.

ובתוך דברי סיפור, שהיום הוא יום גדול מאוד עבורו, שזכה להכניס בברית את בנו יחידו, שנולד להם כחמש עשרה שנים לאחר הנישואין! ועתה בעקבות הנאום החוצב שנשא הרב באמונה השלמה, התחזק אצלו מאוד 'טיב מעשה קטן שהתרחש מעו לפני כשנה.

וכה דבר אותו מעשה, זוג הרופאים הללו נישאו בשעה טובה ומוצלחת ולמלל טוב, אך לפיר בטרם הם לא זכו. הם השתוקקו מאוד לחבוק ילד משלהם, ניסו שנים רבות את כל סוגי הרפואות והטיפולים השונים, אך

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית עשילו לעצרת ע"י הקוראים

יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ

סדר יומי נפתח בשיעור מוקדם על הבוקר, תפילה, בוקר טוב ופת שחורית בבית ומשם לעבודה. בלילה חוזר בבית עם הילדים חוסף עוד שיעור ונופל שדוד. מתוקה שנת העובד ושוב קם מוקדם וחוזר חלילה.

למרות היותו חרוץ ומסור התחילו לשחק איתי במקום העבודה בעקבות הקורונה על המסכרות וזה למרות שאני נותן את אותם שעות עבודה ארוכות במסירות.

למחרת פגשתי את רבי ומורי, אחד הצדיקים הגדולים שבדור, בברית ועדכנתי אותו בנעשה ובהורדת השכר. על אחר אמר לי לעזוב את מקום העבודה וה' יעזור לי ממקום אחר מקום שאוכל ללמוד יותר במשך היום.

יצאתי מהברית בהיסוס. רוב הפעמים לא נתן לי הרב לעזוב מקומות עבודה והנה כאשר כבר אישר לי פחדתי מהלא נודע...

הלכתי משם לבית הנכנסת ללמוד תורה. למחרת פגשתי חבר טוב ששאל אותי אם אני מחפש עבודה, השבתי בחיוב וסיפרתי לו מה שהיה ומה הרבה הורה לי לעשות.

הוא שאל כמה הרווחתי עד כה ודאג לתת לי את אותו משכורת בדיוק שסיפקי לכלכלת בייתי והוסיף שבכל זמן פנוי הוא ישמח שאילמד תורה מה שיביא לו גם ברכה בעסק...

הוא התנה את הכל באישורו וברכתו של הרבה. באותו הזמן הוא אהה אפשרות להיכנס לרבי'ה. היה לו בזמן שאין קבלת קהל ואין דרך לתפוס אותו כלל ועיקר.

נפלאים דרכי ה', הגבאי המסור התקשר אלי אם אני יכול לשלוח לו דבר מה עבור הרב, כמוכן שהסכמתי אבל הוספתי לו שבמקום להביא אליו יביא את לרב אקפיץ את זה ישיר לרבי...

הוא שמח ואני שמחתי פי כמה וכמה, נכנסתי אל הקודש פנימה בעת רצון והרב נתן את ברכתו בשמחה ובטוב לבב...

אני הייתי זוכה ללמוד כמה וכמה שעות במשך היום חוץ מקביעת העיתים שלי הקבועים ואין מאושר ממני באדם שזוכה לעסוק בתורה עם דרך ארץ בהרדיה להעלות כל רגע ורגע...

בעל המעשה: ג.נ.

הפענוין לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מודגן לשלוח אל א' שפתח ספואל
026517922 - 15326517922
א.י. - o.y.wines@gmail.com

בית המדרש נעשה כמקרה, התרגשות גדולה אחזה בקהל, וכולם נדחפו לברכת 'שלום עליכם' לצדיק הקדוש שהופיע לפתע בערים. בית המדרש רעש ונעש לנוכח שני הצדיקים המהלכים יחדיו כשחם מחווקים זה ביזיו של זה. בקושי רב הצליחו הגבאים המסורים לפלס דרך מעבר לשני הצדיקים

אז מרחו בית המדרש, ואני הבן בעל השמחה כיבד את האורח הדגול הרבי ר' זושא בסנדקאות ובעריכת הברית כנהוג.

מעמד הברית מילה החל בהתרגשות גדולה, ומסיים המולה את מלאכתו כיבד אבי הבן את הצדיק גם באמירת הברכות.

הרבי ר' זושא נישג בדחילו ורחימו נטל את הגביע ליזו, ופצח בברכות המילה, ובהגיעו אל הפסיקה: "ויקרא שמו

מאום לא הועיל להם, והם נשארו עקרים שנים רבות. בשלב מסוים החליטו לאמץ לעצמם ילד ולגדלו, שמלבד מה שזיכו להכניס ילד לביתם שיביא שמחה בלבם, הרי ידוע גם שיש בכך 'סגולה' לזכות בילד משלהם. הגישו אפוא בני הזוג בקשה לאימוץ, המתניו וביורו רבות, עד שנמצא עבורם תינוק מתאים, חכם ויפה רואי, שמחמת יתמותו נמסר לאימוץ, והם גדלוהו ברוב מסירות ואהבה גדולה, בלא שיעיד כלל שאין אלו הוריו הביולוגיים.

לאחר כמה שנים גדל הנער וייגמל, ונערכה לו בתלמוד תורה 'מסיבת סיוד' מפוארת כנהוג בהרבה מקומות, שבמהלכה קיבל לידיו 'סיוד תפילה' חדש ומרובי, באותיות נאות מאירות עיניים.

הילד התמים והישר אהב את סיודו עד מאוד, והרבה להתפלל מתוכו בכל עת מצוא, הוא אף נעמד לו רבות בפנית הבית על די 'סטנדר' עם הסיודו הפתוח, כדוגמת 'החנן' שבבית הכנסת... והתפלל מתוך

הסיודו בקול רם ונעימות מיוחדת. כך גדל לו אוהו נער בטוב ונעימים, מבלי לדעת מאומה על כך שהוא

'מאומץ', והנה מכל השוב שהרעיפו עליו הוריו מאמציו המסורים. לימים נעשה לילד קצת 'משעמם' בבית, בהיותו בן יחיד, והחל להזמין לביתו הרבה מחבויי ונהנה בחברתם. ברוב אהבתו לתפילה היה משחק עם חבריו במשחק 'בית כנסת'... הם היו מעמידים שולחנות וספסלים, בימה וארון קודש, וכמובן עמוד תפילה לחון... אחד מן הילדים שימש בתור 'גבאי', והשני כבעל קורא... ואילו הנער זן תמיד אהב להיות החון, בעל התפילה! הוא נישג אל העמוד המואלטר בלהב אש, ופצח בתפילותו בקול רם, ונפשו אהב להתפלל!

יום אחד פנה הילד לאביו מגדלו, ואמר, מדוע צריכים אנחנו תמיד להזמין חברים מבתים אחרים, למה שלא יהיו לנו אחים משלנו? ברצוני שהיה לי אח קטן, כמו שיש להרבה מחבריי!

ענה לו האב המסור בתמימות, הרי ידוע אתה היטב מי נותן ילדים... הלא מפתח הלידה מסור רק ביזיו של השם יתברך בלבד! יש לך 'סיוד תפילה' נאה ומרהיב, אהוב אתה להתפלל, גש נא אל סיודך והתפלל לפני הקב"ה שיעניק לך בן נוסף.

הנער קיבל את הדברים ברצונת גמורה, הוא החל שופך את לבו לפני השי"ת בסיודו התפילה שלו, וביקש ממעמקי לב לזכות לאח קטן... והיה לתקופת השנה, והנה התחולל הנס והפלא הגדול, וכנגד כל תחזיות הרופאים שלא העניקו להם שום תקוה, נולד להם בן בריא ושלם למול

טוב, ולשמחתו של הנער לא היה קץ! הוא שמח ורקד על ששמעו ה' הטוב את תפילתו, ועשה את בקשתו, ומעתה יש לו גם כן 'אח' קטן משלו... אשר בזה היום ממש זכו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו!

מתחילה, סיפר האב הנרגש, הסתפקתי מעט בתמימות אמונתו השלמה של הילד שתפילתו שלו היא שהביאה את הילד... אך עתה לאחר הנאום הנפלא שנשא כאן הרב בכוחה של תפילה, אין שום ספק שיש בכוח התפילות לבטל גזרות קשות, לשדד מערכת הטבע, ולפעול גדולות ונצורות!

[סוף סיפור לכתובת של 'ברית מילה']
< >

סיפור ל"ק האדומ"ר ממשכונת הרועים, פה עיה"ק תובב"א.

לרה"ק המפו"ר רבי משה מסלאווויטא זצוק"ל, בנו של הרה"ק רבי פנחס מקורנין זצוק"ל, נולד בן בחודש כסליו.

הברית מילה נערכה בעיזו סלאווויטא, והוא מיהר לשגר ר'רן אל אביו הקדוש בקורנין עם הבשרה הטובה, וביקש גם לשאול איזה שם יתן לרך הנולד בברית מילה.

משום מה התמהמה השליח בחזרונו, יום הברית כבר הגיע ועדיין אין האב יודע כיצד יקרא לבנו התינוק, הוא המתין בקוצר רוח מספר שעות לחזרתו של השליח, כדי שסיפק לערוך את הברית בעיתו ובזמנו. אך לאחר שעבר כבר חצות היום ולא היה שום איתו וסימן מן השליח החליט שלא להמתין עוד ולשבת לעריכת הברית בלעדי.

והנה ברגע האחרון בטרם יצא אל הברית, והנה כרכיה מהירה נעצרת בפתאומיות בשערי בית הכנסת הגדול של סלאווויטא, ומתוכה נראה יורד בהדרו אחד מגדולי צדיקי הדור, שהופיע עתה בלא שום הודעה מוקדמת, ה"ה הרה"ק הרבי ר' זושא זצוק"לה"ה, אשר תיכף שם פעמינו אל תוככי בית המדרש הגדול.

הרבי הקדוש נכנס אל בית המדרש בדיוק בעת שהגבאי הראשי הכריז בקול גדול 'קוואטערי!', ורבה של העיני הרה"ק רבי משה אבי הבן בעל השמחה ביקר יצא מחדרו כדי להשתתף בשמחה. וכראותו בפתח בית הכנסת את הרבי ר' זושא נכנס, חרד מחרה לקראתו, וקיבל את פניו כבבד ובאהבה גדולה.

המשך כוונת קריאת שמע

א. אלוהו רבא הביא בשם הכלבו, והוא ביחוד שמו של קו"ש פ"ק דברכות, דבקריתא שמע מרומי עשרת הדבורות, ועל"כ צריך האדם להתבונן בהם בעת אמירת קריאת שמע, כדי שלא יבוא לעבור על אחת מן (פי' סי' מ"ב סק"ג).

ב. בה' אלוקינו מרומי אנוני ד' אלוקין. בה' מרומי דבור לא יהיה לך. ובפסוק האבת מרומי דבור לא תשא, דמאן דחיים למלאה כדבד מישתבע בשמייה ובפסוק ובתבתם דבור על תמחוד, דכתבי בתין ולא בית הבית. ובפסוק ואספת דגנך דבור לא תגנבו, והיינו שתאסוף דגנך ולא על דגן הבית. ובפסוק ואתבתם מהרה דבור לא תרצה, דמאן דקטל סופו שיתקטל. ובפסוק למען ירבו ימיכם דבור כבד את אביןך, ובפסוק ולא תתורו וגו' ואחרי עמיכם דבור לא תנאך. ובפסוק למען תזכו וגו' דבור זכור את יום השבת שהוא שקול ככל התורה. ובפסוק אני ה' אלוקים דבור לא תענה ברעך עד שקר (פי' סק"ג).

ג. טוב לומר בכל יום עשרת הדבורות (פיר' סי' א"ח), וזוהי שמעון עשרת הדבורות, יוצא ידי אמירתוהו (פי' הל"ל טו).

ד. בקריאת שמע יש רמ"ה תיבות, וכדי להשלים למנין רמ"ה, שהם כנגד איברי של האדם, מסיים השליח ציבור ה' אלוקים אמת, וחוזר ואומר בקול רם פעם נוספת ה' אלוקים אמת, ולא יחזור ו"ל תיבת אני (פי' סק"ג).

ה. במקום שלא נהגו שהשליח ציבור חוזר ואומר ה' אלוקים אמת, מוחזן בידן (פי' סק"ג).

ו. מה שצריך להשלים למנין רמ"ה, ועם כל זה היה קורא עליו אבא, מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות, אלו אותם ג' תיבות דקריאת שמע שהש"ץ חוזר ואומר, שלא יוכל היחיד למנות אותם לתשלום רמ"ה כשאר הציבור (כ"י, והוא פי' סק"ג).

ז. ויש עוד כוונה לכונן בחמשה עשר הוו"וין, דט"ו וו"וין עליון בגמטריה למנין השע"ס, והקריאה עצמה נחשבת לאחד, הרי הם יחד מנין צ"א, כמנין אמן, וכמנין השם בקריאתו ובכתיבתו, והוא כאלו אמר, ה' ארדי' אמת (פי' סק"ג).

ח. והמתפלל ערבי"ת יחידי, יכוין שאמת עולה במקום ג' שמות הנ"ל (פי' סק"ג, ו"א דברע"ב) יכוין ב"ו"וין שבאומנה (פי' סק"ג).

י. ויש שכתבו שכל הקורא קריאת שמע ביחוד, יאמר קודם שמע ישראל, א-ל מלך נאמן, וגו' תיבות אלו משלימין המנין של רמ"ה, והוא במקום אמן שיש לענות אחר ברוך הבורח בעמו ישראל באבהו, וכן והגון, והוא מנהג קדוש (פי' סק"ג, ו"א דבר' אמת).

יא. ונראה לי שמכל מקום כשקורא קריאת שמע עם הציבור לא יאמר א-ל מלך נאמן, רק יאמר אמן אחר הש"ע כשמיים הברכה, וכן והגון נכון הוא, אמנם לכתחילה יותר טוב שסיים הברכה בשוה עם הש"ץ, ולא יצטרך לענות אמן אחריו (פי' סק"ג, ו"א דבר' אמת).

יב. ומ"מ אין ללמוד מה לענין אם בריך על הפרי או שסיים ברכת המוציא ולא אכל רעיון, ובתוך כך סיים בברכה אותה הברכה, שיענה אחריו אמן, דרך כאן מותר לענות אמן, משום שהברכה לא נתקנה דוקא על קריאת שמע, וברכת הנהגתן נתקן על האכילה (פי' סק"ג).

כי אליך אתפלל

חזון ישעיהו

השבוע ציינו כלל ישראל את יום השנה להסתלקותו של רבן של ישראל רבינו בעל החזון איש זצוק"ל, אשר כגודל ענוותנותו והצטננותו כך גם הייתה מצדותו הייתה פרוסה על כל העולם כולו, ממקום שבתו בבני ברק בקע אורו הגדול והאיר את שמי היהדות החרדית על פני כל הארץ, במיוחד בלטה דמותו לאחר המלחמה הנוראה כשהארץ הייתה תורה ודבור, הבלבול והאנדרלמוסיה שלטו אז בכל, ורק בזכות אלו הצדיקים שעמד הקב"ה ושתלם בכל דור ודור הייתה התקומה הפלאית של כלל ישראל, תקומה שאת פירותיה הברוכים אנו אוחלים עד עצם היום עדי נזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

משנתו של רבינו סדורה הייתה בכל דבר ובכל ענין, בהיותו נפלאה והשקפה חדה, לא רק מה שהטביע בקולמוסו עלי גויל, אלא גם כל מעשיו ותהלוכות חייו היו קומה שלימה ונפלאה, מכל מעשה ועובדה כמו גם מכל הנהגה שנהג בימי חלדו על הארץ יסורים ללמוד תורה שלמה, וכל כולו אומר דרשני. לאור זה אמרנו לענין אן מעט במשנתו של רבינו בעבודת התפילה, כיצד אמורה התפילה להיראות ומה תכליתה.

עשיית תפילה רחמים ותחנונים לפני המקום

תחילה נביא את מה שכתב באחד ממכתביו (ח"ג מכתב קנא): "התפילה - אם היא מצוה מעשית אצלנו, אחרי שערכו לנו אנשי כנסת הגדולה נוסח ערוך ומסודר בלתי משתנה. הנה אמנם מצוה עיונית בעיקרה וחובת הלב, וכל שלא יצא חובתה מצד הלב, לא עשה גם במעשה מאומה, שאין תפילה אלא עבודה בלבו של אדם".

"הנה עבודה בכל לב, שנדרש מן האדם לפני בוראו יתברך - היא תפילה. והוא מאריך לתאר בן קולמוסו, את המתפללים ללא כוונת הלב, וכה כתב: היסטנו תפילותינו? אוצר של מילים, צפצוף הפה, הזו מצות תפילה? לכבד בפה, והלב חרוק? הלא יספות חטא על פשע, על לב האבן אשר לא ימס מזרם קודש. אבל עשיית תפילה - רחמים ותחנונים לפני המקום ב"ה, הוא מן השלימות היותר גדולה, והקנין היותר נבחר לאדם על פני חלדו", עד כאן.

ויעיין שם שהארץ בענין התפילה, כי העיקר הוא לידע למה הוא מתפלל, להתבונן בוה, לא רק לומר את התיבות. אך לא רק לכוון את פירוש המילות, אלא לעשות את תפלתו רחמים ותחנונים, ואף יידע לפני מי הוא מתפלל.

כיצד צריכה תפילה להיראות

שח ל' איש נאמן, שזכה להסתופף בצלו הגדול של מון החזון איש זצוק"ל, והיה מבאי ביתו, וסיפר כמה וכמה עניינים שזכה ללמוד בשמיעה של תורה, יותר מלימודה (פי' ברכת ז).

בהיותו קרוב אל הקדוש, זכה להימנות פעמים רבות בין אנשי המנין המיוחד שהתקיים בביתו של החזון איש. כידוע, בניסיה לביתו של החזון איש היה פרוהודו גדול, כעין 'לובי' לפני הבית, אשר שימש כ'בית הכנסת' של החזון איש. ובהיותו איש שיחונ כמו 'בן בית' אצל החזון איש, השתתף בעצמו פעמים רבות באורו מנין מיוחד, שזכו להתפלל במחיצתו של גדול הדור. והארץ בכמה הלכתא נברוחת שיתון ללמוד מסדר תפילותו של א"י אלקים קדוש, [כענין ילפנין בפ"ה דברכות (א) מהו הלמא וברוחא מסדר תפילות חזן].

אחד העניינים שסיפר, היה על צורת 'תפילת שמונה עשרה' של החזון איש, כל עמידתו בתפילתו היתה באופן מאוים, כשהוא חפוף ביראה עילאה. וכדן 'העומד לפני המלך', שחידש הגר"ח זצלה"ה (פי' מהל תפילה) (ה'א) שהיא כוונה המעמדת בכל תפילת שמונה עשרה, בהיותה מעצם מעשה התפילה ע"ש. - כך עמד זמן רב בריכוז עצום, עד שסיים תפילתו, וטהור לב פסע לאחוריו, שלוש פסיעות כדן.

והעיד, שכמה פעמים בעת שסיים השמונה עשרה היה צונן על כסאו, כשהוא קרוב כמעט לעילפון, מרוב העתצמות הכוונה וריכוז המחשבה בתפילתו העליונה. - כידוע דרכו בקדש בתורה ובעבודה במסירות נפש על עילפון כל החושים. והיה צריך להושיבו מעט למנוחה, עד שתשוב נפשו אליו, ויכולו לפתוח בחזרת הש"ץ.

כך עובדים השי"ת בסדר "עבודת התפילה" בכל רמ"ח איברים וס"ה גידים! בבחינת "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים לה. ה). אין התפילה עבודה פשוטה כלל ועיקר, כאשר צריך להעמיד את עצמו לפני המלך מלכו של עולם, בכבודו ובעצמו, ויש להתייער בכל לב ונפש בכוונת התפילה.

ובחז"מנות אחת שח הגה"צ רבי זונדל קרויזר זצוק"ל, בשם מון החזון איש, שיעינת התפילה שלו היתה יותר מיגיעת התורה! צא וראה עד היכן הדברים מגיעים, כי מי לנו גדול מיגיעת התורה של החזון איש!!! - ואף על פי כן היתה יגיעת התפילה גדולה יותר!

שום תפילה אינה נאבדת

מורגל היה בפומיה דהגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, ששאל את מון החזון איש זצ"ל, כיצד מוסבר דבר זה אשר נמצא לפעמים, יהודי השקוע כל ימיו בגשמיות ותאוות עולם הזה, ואינו הולך בדרך התורה ושמירת המצוות, והנה לפתע פתאום מתעורר לבו לעשות רצון הבורא, ולעזוב את הדרך שהורגלו בו מנעורים, ולקבל על עצמו עול מלכות שמים.

השיב לו החזון איש: "עד רבי יעקב! הרי זה ודאי שברוך הראשון כאשר ירד האדם מדרך ה', הווי' של אותו יהודי שסר מהדרך, בכו חזקו בתפילה מקירות לבס, שישבו בם בתשובה שלמה. ואף אשר בשעת מעשה נראה היה שלא התקבלה תפילתם, אבל האמת הוא שאין תפילה הוולכת לריק, וכל תפילה חזקה שיהודי מוציא מפיו נשמרת בשמים, ולפעמים פועל זאת אצל הדורות שאחריהם, שפתאום אחד הנכדים מתעורר לבו לשוב בתשובה שלימה, מבלי שראית כלל הסיבה שעוררה אותו כלל כך, והרי הוא כאלו משכוהו בכח מן השמים שישבו בתשובה שלימה.

למדים אנו ממעשה זה, שעלינו להעריך מאד כל תפילה שאנו מוציאים מפינו ולא להרהר חלילה שאין ערך ותכלית לתפילתינו, ואף אם אין או רואים התכלית, מכל מקום אין אנו יודעים מה יעשו עם תפילתינו בשמים, וכמה דינים וצרות מנענו בכח תפילתינו.

טיב הקהילה

ב"ד

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'
בגשיאית מדרשו ורבונו הרבה"
רבי גמליאל הכהן הכינוחין שליט"א

טיב הפרשה

הירושה האמיתית – ההשגות הרוחניים

אדם למות, על כן מוטל עליו לתור אחר אדם הראוי להועידו למלא את מקומו אחר סילוקו מן העולם, ולצורך זה היה צריך לאדם שדעתו יפה, שיהיה מוכשר להכיל כל האורות וההשגות באותה מידה שהשיגן אברהם עצמו, שהרי זוהי המידה הראויה להמשיפע.

והנה אילו היה אברהם זוכה לבנים לא היה בוחר באחד זולתו, שהרי אין מי שיוכשר לנחול את מורשת האב יותר מהבן, כי הבן הינו חלק בלתי נפרד מהאב, וכפי שהגדירו זאת חז"ל באמרום (עירובין ע"ג) 'כרא כרעא דאבוה' ובדרך כלל זוכה הבן לאותן כלים וכשרונות שיש לאביו, אך מאחר ולא זכה עדיין אברהם לבנים וראה באצטגוניות שעל פי מזלו אי אפשר לו לזכות בבנים, על כן סבור היה שחפץ הקב"ה שיתור אחר אדם שאינו מיוצא לחיצו, ועל כן בחר באליעזר זקן ביתו, הוא זה ששהה כל ימיו במחיצתו, ובו ראה את האיש היותר ראוי לאותה איצטלא.

ואכן עשה אברהם מעשה והועיד את אליעזר למלא את ידיו במשרה זו, ולשם כך הרבה להחזיר בו כל האורות וההשגות שהכיל אברהם בקרבו, ולאחר מכן התחיל אליעזר בפועל במלאכתו כמו שאמרו חז"ל (יסא ס"ח) שיהיה אליעזר זולה ומשקה מתורת רבו לאחרים.

אך בפועל ראה אברהם שעדיין לא זכה להנחיל את האורות לאליעזר וכתוצאה מכך לא עשו פעליו רושם כפעליו של אברהם עצמו, אז ידע אברהם שאם לא יזכה לפני בטר לא יהיה מי שימלא אחריו.

ואז זכה שאמר לו הקב"ה 'שכרך הרבה מאד' וכיון שהבין אברהם שרצה הקב"ה להאיר רוחו בהרבה השגות נשגבות שעדיין לא זכה בהם, וידע כי עליו להנחיל אור השגותיו להבריות, מצא הזדמנות לתגות את צערו על זה שאין לו בנים, ולכן אין תועלת בכל אלו ההשפעות, כי לא יזכו אלו לנצחיות מאחר שאין מי שיכול להכילם ולהנחילם להדורות הבאים, כי אין לו בן הראוי לשמש במקומו אחר הסתלקותו, ואילו אליעזר שאותו הועיד לכך בלית ברירה אינו מוכשר לזה כדבעי.

ואז הבטיחו הקב"ה בבנים באמרו לאברהם שאינו נתון תחת המזלות, ואין אליעזר יורשו האמיתי, כי אם זה אשר יצא ממעיך והיה כחלק בלתי נפרד ממך, והוא זה שיזכה להכיל את כל ההשגות, וימלא תחתיו להפיץ האמונה בקרב הגוים.

על פי האמור יובנו דברי חז"ל (תנא דבי אליהו רבא ס"ה א) 'וייב אדם לומר, מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, אברהם יצחק יעקב', כי זה האמור קשה מאוד להבין, כי מי הוא זה שיכול להשיג מעלתם וטמירתם של האבות הקדושים, ואין יעלה על דעת איזה אדם שביכולתו לזכות למדרגות רמות כעין אלו?

אך על פי אמרינו יש לפרש שלא כיוונו חז"ל שישתוקק האדם להשיג מעלת האבות הקדושים, רק לזאת ישתוקק שיזכה גם הוא להמשיך כל השגותיו בידעית השי"ת ובעבודתו לבניו אחריו כדרך שזכו האבות הקדושים, כמו שרואים כאן שזכה אברהם למסור כל השגותיו ליצחק, וכן יצחק הוריש את מורשתו ליעקב.

כי זהו תכליתו של כל אדם שיש לו בנים, לעבוד ולהשריש בהם את כל חושי והרגשיו הרוחניים, כדי שימשיכו הם בדרכו לעבוד את השי"ת, ובכך יזכה לבחינת חיים גם אחר עלותו לעלמא דקסוט.

**אנר תדברים האלה תהיה דבר יתה אל אברהם...
אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד: ואמר אברהם
ארני יהיה מה תתן לי ואנכי הולך עירי וכן
משק ביתי הוא דמשק אליעזר: ואמר אברהם
תן לי לא נתתה דרע והנה בן ביתי יורש אתי:
והנה דבר יתה אליו לאמר לא יירשך זה פי
אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך: (טו, טז-א)**

פירש"י: כן לי לא נתתה דרע - ומה תועלת בכל אשר יתן לי:

דברי אברהם אביו ע"ה להשי"ת הם לכאורה דברים תמוהים מאוד וכמה וכמה תמיהות מתעוררים לאור ההבנה הפשוטה בהם.

א. כונת אמרו 'תן לי לא נתתה דרע והנה בן ביתי יורש אותי' וכפי שפירש רש"י 'מה תועלת בכל אשר לי, והנה מלשון זה משמע שתכלית ההון והעושר אינו כי אם להורישם, ועל כן מאחר שאין לי דרע אין תועלת בכל אשר תתן לי, והנה דבר שאי אפשר לסובלו, כי ללא ספק שחפץ בעושר רוצה בעיקר להנות ממנו בעודו בחיים.

ב. ממשמעות לשונו נראה שתכלית הצורך בבנים הוא כדי להוריש להם ירושה, וגם זהו פליאה עצומה: וכי למטרה זו חפץ האדם בבנים? וכי זה שאין לו ממון ונכסים להוריש שוב אינו צריך לבנים? חלילה לנו מלומר כזאת!

ג. גם אם נסכים לכך שיש צורך בבנים כדי להוריש להם את הרכוש, עדיין יש להבין מה פגם מצא אברהם ב'בן ביתו' אליעזר, ולמה לא היה חפץ שהוא יהיה יורשו.

ונראה לפרש ולומר, שהבטחת השי"ת לאברהם אביו ע"ה 'אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד' לא היה על הון ועושר גשמי, כי אלו לא זכו לערך בעיני אברהם, כפי שרואים אנו במדרשי חז"ל שבעודו נער החל לדרוש את אלוקו וכל כיסופיו היו לעניינים רוחניים, ואף שגם הצדיק נצרך לממון כדי שלא יטרו מענייני העולם הזה התלויים בעיקר בממון, בכל זאת אי אפשר לומר שלזאת התכונן הבורא, שהרי כבר היה לו לאברהם די סיפוקו בממון ובנכסים, כפי שהעיד הכתוב (ע"ג א) 'ואברהם כבד במקנה בכסף ובהב'ל'. ובהכרח שאותה ההבטחה לא היה כלל על שטר גשמי כי אם על השגות קדושות ונשגבות, שרק עליהם שייך לומר 'שכרך הרבה מאד'.

והנה ידע אברהם שתכלית בריאת העולם היה כדי לעשות בו מדור לשכינה, וידע אברהם שלא ישיג העולם תכליתו אם לא שיהיה הוא עצמו מאיר להם את הדרך בעבודת השי"ת, הוא השכיל להבין שהשגותיו הרמות לא נתנו לו רק לתועלתו הפרטית, אלא רצה הקב"ה שבאמצעותם יהיה הוא הצינור והאמצעי להאיר לכל בני העולם, ודרכם יבואו גם הם לידי הכרה שיש מנהיג לבירה, ושעליהם להטות שכם ולעבוד.

עוד ידע אותו צדיק, שהאי עלמא כבי הלולא דמאי (עירובין ה) וסוף כל

פר' לך-לך
"ג חשוון תשפ"א"
המסגרת לוי אהרן דודסליס

זמן הדלקת נרות ומצ"ש

הדרה"ג	4:15
מוצ"ש"ק	5:28
ר"ת	6:07

סוף זמן קריאת שמע והפילה

סוף ש"א	7:53	סוף ת"א	9:03
סוף ש"ב	8:36	סוף ת"ב	9:31

המסגרת לוי שמואל קורן

גיליון מס':
539

טיב המערכת

ויסע לוט מקדם

בבית מדרשו של הרבי מרח"ץ זצוק"ל ישבו קבוצה של חסידים לעת ערב, והנה לפתע נכנס הרבי לבית המדרש, הוא נישג בהפתעה אל אחד מהחסידים ושאלו: 'אמור נא מה עדיף יותר, רבי או חברים?' לשמע השאלה נבהל החסיד והשפיל את עיניו, אך תיכף ענה: 'חברים', הרבי חיך לשמע התשובה וחזר לחדרו. החסידים שהיו עדים לנעשה התפלאו מאוד ומיד נישגו אל חברים בטענה, 'כיצד העזת לומר כך רבי, כי החברים חשובים יותר מן הרבי? ענה להם דעו לכם כי כל דברי הרבי הינם ברוח הקודש, הסכימו ואספר לכם מעשה:

בדרכי לכאן לפנינו בפונדק דרכים ובאישון ליל נזדמן לי שם נסיון קשה בקדושה, היצר בער בי כאש לעבור עבירה חמורה, אך לפתע נזכרתי כי כאשר אבוא אל הרבי הוא יראה מיד על מצחי את אשר עשיתי, ומיד נפלו עלי פחד ובושה, אך אז ניסה היצר לשכנעני שאפשר לנסוע לרבי אחר שאינו 'קורא על המצח', וכמעט שנפלתו ברשותו, ופתאום חשבתי לעצמי הרי מלבד הרבי יש לי כאן גם חברים טובים, ואמנם אולי אפשר למצוא בקלות רבי אחר, אבל חברים טובים אין זה פשוט כלל למצוא במקום אחר, וכן נמנעתי מאותה עבירה נוראה, כעת מבינים אתם מדוע אמרתי לרבי כי החברים חשובים יותר מהרבי?!

התורה אומרת 'ויסע לוט מקדם', ורש"י מביא מדרש אגדה: 'אמר אי אפשר לא אבארם ולא באלוקים אברהם אביו היה ללוט גם חבר טוב וגם הצדיק שעימו היה קשור, כל זמן שלוט היה קשור עם אברהם אביו היה לו גם קשר עם השי"ת, אבל ברגע שהחליט לנתק את הקשר מא"א, נותק גם הקשר עם הבורא עולם, והדברים מבהילים' כמה עלינו להיוור שיהיה לנו קשר עם צדיקים, ולשמור את הקשר, להיות במחיצתם בכל הזדמנות ואפשרות, ומי שעדיין לא זכה לקשר כזה, עליו לפעול בכל דרך ולחפש לו צדיק שיהיה קשור אליו, ולהתפלל להשי"ת שיזכה להכיר ולהתקשר עם צדיק, שהרי קשר עם צדיק גורם לקשר עם הקב"ה!
(ע"פ סיכתו-דודסליס)

ניתן לשפוע את שיחותיו של מורנו ורבונו שליט"א • בכפספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

גור' הועדה הרוחנית: ר' יעקב גבעתיץ | עורך: ט. גולדשטיין

של ג' העצרות או דסגי באיסור בלכד כרי
 להייבו שיהג ולא יעבור אף בשב אלא המעשה.
 פסק בזה שם כהתוס' דדוקא כשאומרים לו
 לעשות מעשה או הדין יהרג ואל יעבור נמצא
 לפ"ז דפסקי דהמ"א צדק יחיד * * * לשיטתו.

טז. ולאור דברים אלו התנגלה זכות לידן
 למצא מצויה רבמא לרובב שפתי ישנים של
 מורי קני הגה"צ רבי יהואל הלוי סראלאב
 (ישראל) זצ"ל - (פנ הגה"צ רבי ישראל סלנטר
 מראשוני תלמידיו של רבי ישראל סלנטר)
 זצוקללה"ה) - ראש ומיסד, תפארת בחורים"
 בילגא ובתל אביב. שוכתי ללמד מפני
 משנת תש"ו שנה ז' חוברת ע"ב) שכתב ג"כ
 בילדותי דאשכחן עתה בס"ד (בירחון הפוסק
 יסוד זה שיהג ואל יעבור כג' עצרות
 החמורות נאמר רק כשאומץ אותו לעבור
 העבירה בפועל ממש' משא"כ כשהוא רק גורם
 לגלוי עריות אינו בודן יהרג ואל יעבור, וה'
 היה החית של אברהם אינו לומר על שרה
 אשתו, אחתי היא".
 וברוך שנותני לכתובי.

יד. ומעתה אמנא דכשלא ליהגן קמאי דס"ל
 כהתוס' לדעת מרן הגה"ח, (מרן בחו"א
 חלק על דיוקן של הגה"ח וס"ל דאין ראה
 מרלא חלק הרמב"ם בין כשעשה העבירה על
 ידי מעשה או בלי מעשה) נמצא דמחמת חומר
 האיסור של ג' עצרות יהרג ואל יעבור אף
 ללא מעשה שפיר נמא דגם לפני עור דרך ג'
 עצרות דהוא חלק מן העברה עצמה חייב
 ליהרג ולא לעבור.

אך לשיטת התוס' וסיעתם דס"ל דרק כשיש
 מעשה איסור בקום ועשה או הדין הוא יהרג
 ואל יעבור ולא סגי בחומר האיסור בלבד כרי
 להייבו ליהרג ולא לעבור, אי"כ אף אי נמא
 לפני עור הוא חלק מהעבירה אבל ס"ל הרי
 לא עשה מעשה עבירה של עריות בקום ועשה,
 ויכול להיות לכל היותר רק כאיסור ג'
 עצרות ללא מעשה, ובהו הוא אמרינן ר"כא
 יהרג ואל יעבור. ודו"ק היטב בזה.

טז. ופ"ז יבואר לנו היטב פסקי הרמ"א בס"י
 קניי דכתב דעל לאו דלפני עור לא תמן
 מכשיל יעבור ואל יהרג אפי' כג' עצרות.
 ובפלוגת הרמב"ם אי ככרי להייב ליהרג
 ולא לעבור בעינו דוקא מעשה בקום ועשה

דעריות רכח מצוינן גם אברהם ושרה, אי"כ
 יש מקום לומר דשייך לגביהם דמה שנפטר
 על עריות כולו בזה שלא יעבור גם אחרים
 על העבירה של עריות ומי שמכשיל בזה
 עובר על לפני עור.

יב. והנה במשיב הראשונים (ריטב"א ר"ז
 ונמ"ז) דעל לפני עור כג' עריות מחורות אין
 יהרג ואל יעבור כיון דאין זה חלק מחממת
 אלא דא כללי של איסור לפני עור כשליעמו
 ואינו מנוף המצוה, נראה לומר דבר דה"ש, דא
נימא דלפני עור הוי חלק מנוף המצוה (כפי
 העולה מהגמ' וורדים דהוא ס"ל דבני עובר
 על לפני עור ואמרינן דדעתו הוא כיון דהוא
 חלק מנוף המצוה לכן יש מקום לומר דגם בני
 נח מצויים על זה, ואין זה איסור שמייני נוסף
 על שבע מצוות בני אלא דהו כליל בנוף
 המצוה).

**ולכאורה לפי צורך להיות דבישראל
 כשאומרים אותו להכשיל כג' עצרות הדין
 יהרג ואל יעבור משום לפני עור.**
 * * *

יג. אך נראה לענ"ד דאף דלכאורה כאמור
 יהיה הדין יהרג ואל יעבור אף דהוה רק לפני
 עור כג' עצרות, מ"מ י"ל דנראה דתל"א
 באש"ל רב"ב.
 דמצוה מחלוקת בראשונים אי מאי דמחייבין
 דיהרג ואל יעבור הוא רק כשעשה מעשה
 העבירה בידיים, או אף הכא דלא עשה מעשה
 בידיים מחמת חומר האיסור גרידא בתנ"ך ג'
 עצרות יהרג ואל יעבור.

דחתוס' ס"ל בכמה דוכתי בש"ס (סנהדרין ע"ד
 ב' פסחים כ"ב י' ועוד כמה מקומות) כצד א'
 דרק בקום ועשה כג' עצרות יהרג ואל יעבור.
 אמנם דעת הרמב"ם וכפי שיסוד זאת בחדושי
 רבינו חיים הלוי על דרמב"ם ח"ג יסו"ת פ'
 ה' הלכה א' דכיון דרמב"ם סתם ולא הוסיף
 כלל דיש נפקא מינה בין אם עשה מעשה או
 שאנסהו שיוקו אותו על תניק ויהרגה,
 משמע דחלק על זה וס"ל דככל גונו יהרג
 ואל יעבור בגלוי עריות וכן ביתר ג' עבירות.
 וכבר הביא שם דנחלקו הראשונים בזה בעל
 המאור ובמלחמת בסנהדרין (יו"ב יח' א'
 מדפי הרי"ף).

לומר דעכו"ם הדין מצוינן על לפני עור,
 ומשום דהא רק שבע מצות ניתנו לפני נח,
 ומאי דאיבעיא לן בגמ' סנהדרין ע"ד ב' אי בני
 מצוה על קדושת ה' או אינו מצוה. אקשינן
 חתם שבע מצות נצטו בני נח, ואם אתא
 תמינא הוינן, ואסברא לה רבא דאפשר דקדושו
 ה' הוא נכלל בכלל אבותיהו דכל מצוה
 ומצוה. ורק על הצד הזה דהוא נכנס בתוך
 המצוה הדין צד לגמ' לומר דעכו"ם הדין מצוינן
 על קדושת ה', משא"כ לגבי לפני עור.
 * * *

י. ומעתה הרי הוכר ברור דאף אם נימא
**דעכו"ם מצוינן על לפני עור הוא רק אם נאמר
 כצד שלפני עור נכלל בנוף המצוה**, והדבר
 פשוט.

ולפ"ז לכאורה צ"ב בדברי תפרדס יוסף, דא
 לפי דברינו כל הצד לומר שעכו"ם יהרג מצוה
 על לפני עור הוא רק להצד שלפני עור הוי
 חלק מנוף המצוה, והא תינתן באתו ז' מצות
 שמצוה עליהן, יש מקום לומר דמצוה על
 לפני עור באותן מצות דהוה גדרו של האיסור
 שמצוה עליה בני שגם אחרים לא יעברו על
 אותו איסור.

אך הגע עצמך אם נימא דלאו רבא תאכילום
 הוא ציווי קרוב פסח לנכרי, האם יש מקום
 לומר שעכו"ם המכשיל לישראל, בה יעבור
 על לפני עור כעבירה שהוא אינו מחוייב בה
 דהא כל הסיבה לומר דשייך כולל בלפני עור
 הוא רק אם הסיבה לומר דחומר העבירה כולל גם
 שאחרים לא יעברו עליה, והוה שייך רק בשבע
 מצוות בני נח, משא"כ בלאו דלא להאכיל את
 העכו"ם ב"מ מאי שיאסר וידיה לואי לאו,
 ואין נחייבו שהכשיל את הישראל לואי לאו,
 (ועי' תוס' שבת ג' א' ד"ה כבא דרישא פטר
 וכוונתו, דלא אמרינן שעכו"ם יהוייב בלפני
 עור כשמכשיל לישראל כעבירה ששייכת רק
 לישראל).
 * * *

יא. ואמנם מה שקהשו לגבי אברהם ושרה
 שהכשילו את פרעה ואבימלך, הוה נראה שפיר
 דיהיה שייך בה לפני עור כיון דהוה עבירה

זורה איכא משום לפני עור דבר תורה, מכל מקום אין כאן בשביל כך יחדג ואל יעבור, ואתג דקיימא לן (סנהדרין ע"א) דע"ז וכל אבירא אפי' להנאת עצמן יחדג ואל יעבור, שאני אסורא דלפני עור ולא מותר לע"ז אלא לאו כולל הוא לכל האסורין, ולא אמרין יחדג ואל יעבור אלא כשהוא אסור מותר לע"ז, והיינו הנחו קוקי והמאנקי דמשליגין להו משום דלהנאת עצמן שאני כדאמרינן התם בסנהדרין (שם ב, ע"ב).

וכן ב"ר פסוה"פ כל שע"ז (ו' א) מדפי הרי"ף) ודיל: "...וא"ת הרי אמרו בפ' בן סורר ומורה (ער' ב) דאי לא תימא הכי תני קאקי וסמוקי פ"י מיני מהותות היכא דאמאי דאפי' בע"ז להנאת עצמן שרי, י"ל דבהשאלה זו אינו עובר עליה בלאו שהוא מותר לע"ז אלא משום לפני עור לא תתן מכשול שהוא כולל כל המצוות... ומש"ה כיון דלהנאת עצמן ולכא חלול ה' יעבור ואל יחדג ע"כ.

וכן הוא בממ"ד סנהדרין (ו' א) מדפי הרי"ף) ב"ר היכא דהיבנו להו חזיל: "...יל דלא מקרי אבירא דע"ז אלא בלאין המוחדגין בהו כגון עברה לאתפוגי" מינה דאיכא משום, ולא ידבק ביד מאומה מן החס"י דאריי בע"ז אבל קוואקי והמונקי דיתגי להו ליכא איסורא אלא משום ולפני עור לא תתן מכשול, והאי לאו בע"ז בלחוד איירי אלא כולל הוא כל המצוות ולא מקרי אבירא דע"ז ע"כ.

ט. הרי דשקלו וטרו קמאי בהשאלה או בישראל הלא דלפני עור הוא חלק מן המצוות ככ"ז א' א' דההו דין בפ"ע דלפני עור לא תתן מכשול ככ"ז ב' והמריעו דאין זה נכנס בתוך המצוות.

וכן איפסקא להלכת בשו"ע י"ד סי' קנ"ז סעי' א' ברמ"א שם ודיל: וכל איסור מצוות כוכבים וג"ע ושי' אע"פ שאין בו מיתה רק לאו בלשון צריך לחדג ולא לעבור, אבל אלא דלפני עור לא תתן מכשול יעבור ואל יחדג ע"כ.

דלפי דעת הנר קמאי וכפי שנפסק נמצא בשו"ע ברמ"א שם נראה פשוט דאין מקום

וסמנו ה"י. כתב דמשום גזיל אתי עלה, כיון דמינוגי על הק"פ הוה בטעות ממילא דינו כמקח טעות נמצא דמאי דאכל הוי גזילה יעור"ש.

ולפ"ז אין ראה לחדושו של הפרדס יוסף דמשום לפני עורו דהוה את הכר ארמאת.

* * *

ז. אך באמת כד דייקנין שפיר נראה דכברי הפרדס יוסף והוכחנו מגז' פסחים דלבריי הוה משום לפני עור דהכשיל את הישראל המאכילו בקרבן פסח באיסור צ"ב, וכפי שיבואר להלן.

דבאמת כב הקשו האחרונים על הגנת הורדים מהיכא תיתי, לחדש שאצל בי"ג יש איסור דלפני עור, והוא רק שבע מצות ניתנו לפני נח וביניהם לא מצויה מצות לפני עור?!

ויש מקום לתרץ לפי מאי ריש להקור ביסור איסור לפני עור.

א. אם הוה איסור נפרד בפ"ע דלפני עור לא תתן מכשול.

ב. או דוה נכלל בכל מצוה ומצוה שמחייבים בה גם דאחר לא יעבור עליה.

ולדוגמא דחוקה כמנ"ש דחוקה הל' מילה סי' ל"ו לגבי מה שנאמר בתורה, אלה המצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" דרשינן מינה להחית פקוח נפש, וה"י בהם" ולא שימות בהם, דאין זה רק דין על מי שעושה את המצוה שאינו מחוייב לעשותה כשהוא כפוק"ג, אלא רמאי על כל ישראל כולם דאיהו שהוא יחודי בכל מקום שהוא לא יציע לפקוד"ג ע"י עשיית המצוה.

ומטו בה משמיה דמורי רובי מרן הגאב"ד והאש הושיבה דפונבז' רבי יוסף שלמה כתנמן זצוק"ל לה"ה ככ"ז ב' (ובחי"א י"ד סי' ס"ז ס"ק ז' כתב שהאיסור הוה משום דמורם עשיית תועבה ומקלה בעולם).

ח. ואשכחן פתרא לוח בחודשו הריטב"א ע"ז ו' ב' ד"ה ואע"ג דבמבדחא וו"ל:

"...ואע"ג דבמבדחא לגברי או להשאיל ולתת לו מידו דעבדי בה עבירה או תקרובת לעבודה

ה. ומצאתי בי' פרדס יוסף שרצה להביא ראיה דגם בי"ג מצוה על לפני עור ואסור לו להכשיל בעצירתו, דהנה נחלקו הראשונים על מי רמי איסור אכילת קרבן פסח לעיל אם על הערל האוכל או על הישראל המאכיל, ושימת הרמב"ם בפשטות דהאיסור על המאכיל דכתב בפ"י ט' הלכה ז' מהיל קרבן פסח וו"ל: המאכיל כותל מן הפסח בין מנפסח שני למומר לע"ז או לגר תושב או לשכיר, הרי זה עובר בלא תעשה... ע"כ.

וכתב דלפי דברי הרמב"ם יבואר מאי דאמרין בגמ' פסחים ג' ב' בהזוה כר ארמאה דהוה אכיל פסחים כירושלים משום הדמיה ולא אמר דהוה נכרי ואכיל קרבן פסח, ולכסוף כשנודע שהוא נכרי ע"י רבי יהודה בן בתירה קסלוהו, והקשו האחרונים אמאי קסלוהו, וכתב דלפי דבריו שפיר קסלוהו מחמת שהכשיל אותם בלאו דכן נכר שאסור לישראל להאכיל קרבן פסח לב"ג... וכהששות דבי"ג מצוה על לפני עור (וכן דעת הפ"ג בנות וורדים כלל מגז') ואצל ב"ג אורחם זו היא מחמתן.

ולפי דברי הפרי"ד מוכח מהגמ' דגם בי"ג מצוה על לפני עור... וא"כ הוה יסור קושיתו של האמרי נעם דכיון דבי"ג מצוה על לפני עור איר הכשילו אברהם ושרה את מלך מצרים בזה שאמרו לו דחיי מתרת לו וכו'.

ובאמת דהקישא' מאי על אברהם ושרה היא אלימתי יחור דהא כפי ההנהגה וסיבת הדינת חבר ארמאה הוא מחמת שהכשיל ישראלים וכו' אמרי להאכיל לגוי קרבן פסח... איסור זה רמאי רק על ישראל ולא על בני נח, וככל זאת לדעתו מוכח מהגמ' דגם זה אסור ועובר על... לפני עור... וא"כ קי"ו דהאיסור עיית דאיסור חן לישראל וחו' לבן נח יותר ברוח דשי"ד דיעבור הישראל המכשיל בן נח באיסור עריות על לפני עור.

ו. ואמנם כן בשו"ת בית יצחק י"ד סי' ל"ז אות ח' כתב דחבר ארמאה חיה חייב מיתה מחמת איסור בני מעיים לבני נח.

ובקובץ השיעורים להגאון הקדוש רבי אלחנן

ממילא לפ"ז היה אפשר לומר גם בנדון ריזן דכיון דאברהם אמר אחותי היא הרי שהמצרים לא יעבור על איסור א"א וכמ"ש"כ הרמב"ם, וזה כונת האמרי נעם, "...ויש אנוס הוא...". אך לא נראה לן לחדוק זה בדבריו, והואיל ודימה להחית אסור במרדכי מחמת דהיתה אנוסה כאמור).

* * *

ג. והנה בעצם החדוש של האמרי נעם ריש איסור בוח שאומרים לאדם על דבר אסור שהוא מותר ודיינין את מי שמכשילו כמכשיל בדרב עבירה יש ללמוד גם ממש"כ המלי"ג בהל' מאכלות אסורות פ"ז הלכה כו' בסופו וו"ל:

"...ולענין להטעות לקטן ולומר לו על דבר אסור שהוא חתר נראה לי דפשיטא דאסור דהוי מאכילו בידים דרלפא הקטן היה נזהר מאיסור זה... ע"כ.

חזינו דוה נחשב כמאכילו משום, ואמרו להכי קשיא ליה להאמרי נעם דגם בוח שיצא מתוך דברי אברהם ושרה דחיי מתרת לפניה ולאיבטול משום דאנה אשת איש נחשב שמכשילים אותם.

ד. אמנם בעצם מאי דקשיא לוח לקמאי דעבור אברהם אינו ושרה על לפני עור, נהוי אנו דלכאורה אם נהו את אברהם ושרה כלישראל אף דוה קודם מתן תורה, לכאורה לא קשיא דכיון דהוה הצלה לחיי אברהם דלולא זה יהרגו אותו לא איכפת לן דיעבור אלפני עור. דהא כל חמורה כולה ניתנה להידרות מפני פקוד"ג, וגם שרה מצויה להציל את אברהם מכל לאו ג', לא תעבור ע"ל דם רע, ויעשה של, והחשבותו ל"י אע"פ שעוברת אלא דלפני עור. וא"כ מודשכ שפיר.

כרם אם נחשבם כבני נח הרי הקושיא תליא באשילי רברבי באם כבי"ג איכא לפני עור בעצירתו דיליה.

(יע"ז בתוס' ע"ז טו' ב' ד"ה לעובר כוכבים דלהרצאה קמאי ודאי גוי אינו מצוה על לפני עור, וא"ל בתרצוא בתרא סבירא ליה דגם בי"ג עובר בלפ"ע במצוות דיליה).

משה נרחום

מתורתו של מורנו הרב הגאון רבי נחום שיינין שליט"א

לע"נ הרבנית הצדקנית טובה גיטל בת הרה"צ ר' הלל כהן זצ"ל, שמסרה נפשה על תורת בעלה יבלחט"א

לפני עור כבן נח

הרי לנו דגם ר"ח קשיא ליה דאיך עבר אברהם אבינו בלפני עור ותירץ גם הוא דגירשה, ממילא הוא פנויה ולא הכשיל באשת איש.

ב. (ובספר אמרי נעם תירץ עוד תירוץ וכתב ... וי"מ דאונס הוה, כדאמרינן גבי אסתר מחיקו של אחשורוש לחיקו של מרדכי. ע"כ. וצ"ע רב, דבשלמא מה שכתב נימא שגירשה באותה שעה זה מיישב דלא הוה לפני עור משום דהוה פנויה ולא א"א.

אבל מה שכתב אחר כך וי"מ דאונס הוה כדאמרינן גבי אסתר זה רק מבאר אמאי לא נאסרה שרה לאברהם כדין א"א שזינתה, אבל איך מתורצת השאלה איך עבר אברהם אלפני עור, דהא זה ברור דלגבי פרעה הוי עבירה של עריות דנהרג עליה א"כ מה יציל את פרעה מאיסור א"א מה דבא עליה באונס. וה' יאיר עיני.

ואף עם כל חומר הקושיא אכתי דוחק יהיה לומר דכוונתו דפרעה נחשב כאונס הואיל ואברהם אבינו אמר אחותי היא פטור ממיתה – וכמו שפסק הרמב"ם בפ' י' מהל' מלכים הלכה א': בן נח ששגג באחת ממצותיו פטור מכלום ... במה דברים אמורים בשגג באחת ממצות ועבר בלא כוונה, כגון שבעל אשת חבירו ודימה שהיא אשתו או פנויה... ע"כ. ובחלקת יואב או"ח סי' א' חדית לן (לגבי מכשיל קטן) דעובר על לפני עור רק היכא שמכשיל לחבירו באופן שנחשב לו לעבירה, אבל היכא שחבירו אונס דאין צריך אפי' כפרה... לא שייך לפני עור במקום אונס דלא נעשה מכשול כלל.

"אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך" (בראשית פ' יב' פסוק יג')

א. והקשה בספר אמרי נעם (והר' משה דיליישקאש (נדפס קרימונה שכו' לפ"ק)) וז"ל: אמרי נא אחותי את וגו'. תימה איך עבר אברהם אלפני עור לא תתן מכשול – דהא בני נח נצטוו על העריות, דהא קיימא לן יהרג ואל יעבור – ונהי דאיהו לא עבר מ"מ מחטיאם הוה...

(ותירץ) נימא שגירשה באותה שעה... ע"כ. ונראה דשאלה זו היתה קשה גם לר"ח (הובא ברבינו בחיי לקמן) ולכן הקשה דכשהגיע אברהם לגרר אמר אל שרה אשתו (פ' כ' פסוק ג'), "אחותי היא" איך הכשיל אברהם את אבימלך שאמר שהיא אחותו, וז"ל: ...וכתב רבינו חננאל ז"ל כי עכשיו כשבא בגרר גרשה, לפי שהיה ירא שמה יהרגוהו אם היה אומר שהיא אשתו, ואעפ"כ לא הניחו ה' ית' שיפרד ממנה ולא הניח את הצדקת אצל הרשע, "כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים",

וגרושין הללו היה מפני הפחד, וזה שאמר הש"י והיא בעולת בעל, שלא גרשה רק מפני הפחד כי אונס הוא, ונמצא שאין הגרושין גרושין גמורין, וזהו שאמר אבימלך הגוי גם צדיק תהרוג, כלומר הגוי שאין לו זה הדין אלא אפי' אונס גרושיו גרושין, ועוד שהוא צדיק שלא קרב אליה תהרוג, ולא עוד אלא שהוא אמר לי אחותי היא, והיא גם היא אמרה פעם אחר פעם אחי הוא, בתם לבני לקחתיה ובנקיון כפי – שעדיין לא קרבתי אליה. ע"כ.

ותלמדם חוקי חיים - פרק כ"ד החזק במוסר אל תרף (א)

במעמד שנערך ע"י ארגון המוסר 'אורחות יושר' במעונו. לצידו, מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א

קשר עם בעלי מוסר

עם זאת מעניין כי יש לו לרבינו הערצה מיוחדת לתורתם של בעלי המוסר. גם בחדרו בעליית הגג שבביתו הוא הקדיש לא מעט מדפי ספרים בארונו, לתורתם של בעלי המוסר בדורות האחרונים, וכבוד גדול נהג בבעלי המוסר שהכיר. כשלמד רבינו בבחורות בישיבת לומז'א בפתח תקוה, כיהן שם כמשגיח הגאון הצדיק רבי אליהו דושניצר זצ"ל, שרבינו העריצו מאוד באופן אישי, והיה לו קשר מיוחד איתו, ואחרי פטירתו אף סייע בהעתקת והדפסת חידושי תורה לספר 'נחלת אליהו'. חלק מהשיחות שאמר אז בישיבה, רגיל רבינו לחזור עליהם מעת לעת.

גם עם המשגיח בישיבת לומז'א הגאון רבי דוב זוכובסקי (המכונה גם 'רבי בערל יאנובר') היה לרבינו קשר חם, והוא מצטט משמו מספר מאמרי מוסר שהוא היה אומר בפני הבחורים.

גם את המשגיח הנודע מפונב'ז הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל הכיר רבינו, והזכיר אודותיו לא פעם. בשנים המאוחרות, נעשה נכדו הגאון רבי אליעזר גינזבורג זצ"ל חתן אצל אחות רבינו, הרבנית ברמן ע"ה.

המשגיח רבי אליעזר גינזבורג זצ"ל מזמין את רבינו לחתונת אחד מילדיו

המשגיח הגר"צ רבי אורי ויסבלום אצל רבינו שליט"א

ופעם באמצע בהמ"ד כשחמיו ר' יזול הבחין בזה, הוא הרים הנעל שלו, והלך אחריו וצעק שיצא מבית המדרש, כי לא הסכים שבאמצע הסדר-מוסר הוא ישוחח בלימוד עם הבחורים, ואחרי זה סידר לו משרה ברבנות, כי היה תלמיד חכם וגאון מופלג. והוסיף רבינו, 'אם ה' צריך לעשות כך או לא, זה דבר אחד, אבל אבא היה אומר שבטוח שכולם היו לשם שמים'.

כוונתם לשם שמים. חתן רבינו רבי שרגא שטינמן מוסר וועד לחבורת המוסר 'משיבת נפש' בראשות הגאון רבי ישעיהו כהן מירושלים **מוסר אישי** מעניין לעקוב אחרי הנהגת רבינו עצמו, בלימוד בספרי המוסר.

כי הנה המשנה ברורה (סימן א' ס"ק י"ב, הביאו רבינו בשונה הלכות) פוסק הלכה למעשה 'צריך האדם לקבוע לו עת ללמוד ספרי מוסר בכל יום ויום אם מעט ואם הרבה כי הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו'.

אמנם בתשובה לשואלים אמר רבינו כי לימוד ספרי מוסר אינו מוכרח להיות דווקא מתוך מה שנקרא ספרי מוסר, כי גם נגמרא ומדרשים יש לא מעט מאמרי מוסר ותוכחות מחז"ל הקדושים, והם מעוררים את האדם להנהגות ישרות ומדות טובות לא פחות מספרי המוסר הקבועים.

אלא, שכל אדם צריך לבחון את עצמו מה משפיע עליו, ואם יש מי שבסדרי הלימוד הוא לומד מדברי חז"ל ומרגיש בעצמו שזה מעורר אותו לעבודת ה' ובין אדם לחבירו, שוב אינו צריך להוסיף ללמוד עוד ספרי מוסר נוספים.

ומי לנו גדול מהנהגת רבינו שליט"א עצמו שבדרך כלל לא קבע לעצמו לימוד יומי בספר מוסר, אלא הנהיג את עצמו עם מוסרי חז"ל הכתובים בגמרות ומדרשים בהם הוא לומד מידי יום.

גם עם ילדיו שלו, לא למד רבינו באופן קבוע בספר מוסר. יתכנו כל מיני סיבות לכך, אין אנו מוסמכים להסביר פרשנות, אך זו היתה המציאות.

נסייג, כי אין בדברים אלו חלילה כדי לשנות או להפחית מסדרי המוסר הנהוגים בישיבות הקדושות, מדור לדור, אותם אין להזיז בכל רוח שבעולם!

ותחת אחד השיחים סיפר רבינו כי אביו מרן זצוק"ל היה לומד כל יום בספר מוסר, אבל אצל מרן החזון איש לא ראה שלמד בקביעות בספרי מוסר (ובהשקפת עולמו של מרן החזון איש אודות הלימוד בקביעות בספרי המוסר אין כאן המקום להאריך).

מוסר - המחנך הטוב ביותר

אחד הדרכים עליהם ממליץ רבינו כעיצה נכונה, לחנך את הילד ליראת שמים, הוא על ידי לימוד עם הילד מתוך ספרי מוסר. אין הכוונה כאן להטיף לו מוסר ולא לחנך אותו בצורה מוסרית, אלא כפשוטו, ללמוד עמו מתוך ספר מוסר שיחידר בו יראת שמים ומדות טובות.

עצה זו מייעץ לא אחת רבינו שליט"א להורים השואלים, על ילד שלא מתנהג טוב, וקשה איתו בבית, או במוסד החינוכי, כי 'לימוד המוסר עם הילד, אפילו צעיר בגיל שבע, משנה הרבה ומשפיע על הילד'.

והוסיף שני דברים, א. כדאי ללמוד עם הילד ספרי מוסר קלים כדוגמת אורחות צדיקים: ב'. לקבוע עמו כל יום קביעות לזה, אפילו חמש דקות, אבל שיהיה בכל יום ולא להפסיד ימים.

הוראה דומה אמר רבינו לאיש חינוכי בישיבה מסוימת, שבא לשאול על בחור שנראה שהוא יורד ברוחניות והם אובדי עצות איך לנהוג איתו, רבינו הורה לו ללמוד עמו כל יום במשך זמן קצוב מספרי מוסר, ובס"ד חיש מהר ראו את השיפור בהתנהגותו.

מוסר מחולל

פלאות. רבינו מבדק צעיר, בנו של אחד ממקורביו שהחל להניח תפילין

תצא מפה מהר!

בימינו, דור הקל והמהיר, מבקשים פתרונות 'מיידיים' לבעיות, לימוד המוסר נראה לאנשים פתרון רחוק, אולי אפילו 'לא מקובל', אבל רבינו סבור כי זה פתרון - אולי איטי - אבל יסודי ואמיתי מאוד.

כידוע, אביו של רבינו מרן הגר"י קניבסקי זצ"ל, התחנך באסכולת נובהרדוק, מתורתם של בעלי המוסר, ולאורך כל חייו היו לו הנהגות שלקח משם.

וכך סיפר רבנו: שאביו היה בצעירותו יתום מאב, ובאו אנשי נובהרדוק וביקשו ליקח את היתום יעקב ישראל וללמוד איתו בישיבה, אמא הצדקת שמחה מאד, כי מחמת העניות שהיתה אז, לא היה לה אפילו אוכל בעדו... ואכן הוא הלך ללמוד בישיבה והיה בא כל חצי שנה הבייתה לבקר את אמו, עד שפרצה המלחמה (מלחמת העולם הראשונה), ואז לא המשיך באותה ישיבה.

ואח"כ הלך ללמוד בובהרדוק, והמשיך רבינו לתאר: פעם אבא מרן ז"ל סיפר לי שזוכר איך שחתנו של ר' יזול - ר' אלתר שמולביץ סטוצ'ינער (אביו של הגאון הנודע ר' חיים שמואלביץ זצ"ל מרבי ישיבת מיר ירושלים) הי' ראש ישיבה שם והיה מדבר גם בזמן 'סדר מוסר' בלימוד עם הבחורים.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

📍 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 077-2092005 📠 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי יי"ח', או בטלפון:

📞 נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

גיליון מס' 403 פרשת לך לך
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת
פ"ה ישראל אלימלך בה"ר חיים שלמה
זצ"ל (הלפרנד)
נלב"ע ללא שזכה לזש"ק
תנצב"ה

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

**כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך
אתננה ולזרעך עד עולם (י"ז ט"ו)**

כשעלתה ההצעה להקים את הישוב 'קרית ספר' במודיעין עלית, בקש מרן הגרא"מ שך זצוק"ל שיבדקו איך נחשב המקום מבחינה הלכתית, והאם מבחינת המציאות המקום נחשב אצל ראשי הממשל לארץ ישראל. פרנסי העיר פנו אפוא לראשי הממשל ולגורמים האחראים על שרות הבטחון, והללו השיבו להם כי השטח נחשב כשטח בשלטון ישראלי (כי הוא מגן על שדה התעופה), וכי אין כל כוונה למסרו בעתיד לערבים, אף שהוא קרוב מאד אליהם. אחרי זה פנו אל רבנו שליט"א, ובדק זמן מה את הנושא, עד שהכריע כי מבחינה הלכתית בודאי נחשב המקום לארץ ישראל. (שבענו מטובך)

יומא טבא לרבנן
הופיע ויצא לאור
ספר שונה הלכות על סדר מלאכות שבת
ניתן להשיג בחנויות הספרים

ש"ת על הפרשה

"ונברכו בך כל משפחות האדמה" (י"ב ג')

פרש"י, אדם אומר לבני תהא כאברהם. צ"ב אמאי אין אנו נוהגין היום לברך תהא כאברהם, אלא מברכים ישימך כאפרים וכמנשה. תשובה: זה נאמר על הגויים.

"ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם" (י"ב ו')

פרש"י, עד מקום שכם להתפלל על בני יעקב כשיבואו להלחם בשכם. מה הענין ללכת להתפלל על בני יעקב דווקא בשכם, ומדוע לא יכל להתפלל מיד כשנכנס לארץ ישראל.

תשובה: התפילה במקום המעשה מקובלת יותר.

"קום התהלך בארץ לארחה ולרחבה כי לך אתננה" (י"ג י"ז)

מאי נפק"מ לאבות שקבלו את הארץ, והרי ממילא לא השתמשו בה עד שנכנסו ישראל לארץ.

תשובה: מצווה להיות לו קרקע בא"י.

בסוף פרשת לך לך יש סימן למנין פסוקי הפרשה "מכנדי"ב". מה הכוונה בסימן זה.

תשובה: עי' עזרא י' מ'. (וז"ל הפסוק שם, "מכנדי"ב ששי שרי)

(דעת נוטה על התורה)

הרה"ג רבי יונה טורציץ זצ"ל

מיקרי קרתא דשופריא, נפש נקי וצדיק היה רבי יונה זצ"ל, שזכה במשך שבעים שנותיו לעמול בתורה ולהדר בקיום המצוות, ולקדש שם שמים כשהוא מאהיב את התורה ומצוותיה על בני הישוב 'הוד' שם כיהן כרב.

קשר חם ומיוחד היה לו ולמשפחתו עם רבינו שליט"א. עוד מימים ימימה רבינו האריך אותו מאוד, ותקצר היריעה כאן מלספר את פרשת עלותו לכהן כרב בעיר יהוד, שם שינה רבינו מהרגלו וסייע לו יותר מיכולתו כדי שיכהן תחת אביו, ואכן רצון יראיו יעשה והוא כיהן שם עשרות שנים.

הקשר הוותיק החל עוד מתקופת מרן הסטייפלר זצ"ל. לאביו, רבי ניסן זצ"ל שכיהן כרב ביהוד, היו מטע של לולבים ביהוד, והוא הביא מידי שנה למרן הסטייפלר לולבים למצוה, והסטייפלר היה מרוצה מאוד, ואחרי זה במשך מספר שנים היה רבינו שליט"א עצמו נוסע בימי עשרת ימי תשובה עד לעיר 'הוד', כדי לקחת בעצמו מהלולבים הנאים.

גם אחרי פטירת רבי ניסן ז"ל המשיך בנו רבי יונה את מצות אביו, והיה שומר לולבים נאים ביותר לרבינו שליט"א, ומעניין, כי הוא ידע על מנהגו של רבינו המהדר למצוה ד' מינים בלולבים ארוכים במיוחד, והיה קוטף ומביא לרבינו את הלולבים המהודרים הכי ארוכים לנענע בהם. ואכן בהם היה רבינו מנענע למצוה מידי שנה.

הרגעים בהם היה מגיש לרבינו את הלולבים למצוה, היה רגע משמח ונדיר בצילו של שר התורה, כשרבינו אינו פוסק מלהודות לו, באחת הפעמים האחרונות אף אמר לו 'כמה חבל שלא אמרו לי שאתה פה, היית יורד אליכם למטה שלא תצטרכו לטרוח לעלות את המדרגות'. לאחר מכן היה מברך את כל משפחתו שהצטרפה לביקור, בברכות חמות ומלבבות.

וכאן המקום להזכיר לשבח גם את משפחתו החשובה, בניו היקרים שליט"א, שדאגו ועמלו בכל שנה לעמוד לימין אביהם, בפרט בשנים אחרונות, שלא ויתרו על שום דבר מצוה, והביאו לולבים רבים למעונו של רבינו שליט"א וזכו לשמח אותו.

רבינו מודה במאור פנים מיוחד, להג"ר יונה טורציץ זצ"ל על הלולבים הארוכים שהביא

העתירו ובקשו רחמים עבור ידידנו החשוב הרב ר' שמעון בן הניא רייזל לרפו"ש בתושח"י.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

"ג חשון תשפ"א · 31 אוקטובר 2020 · מאנסי: הדלקת נרות - 5:35 · מוציש"ק - 7:05 (72 דקות) · Vo. 3 | Issue 6 | No. 105 · בסידי

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת **לך לך**

המברך את עמי ישראל
 חתום על חסד

חוט של חסד
 מאמר רשמי מיוחד

טיב הקהילה
 טיב הקהילה

משא נחום
 משא נחום

דברי שי"ח
 דברי שי"ח

דברי שי"ח
 דברי שי"ח

דברי שי"ח · משא נחום · טיב הקהילה · שבילי פנחס · חוט של חסד · המברך

דברי תורה
 עברית